

དཀར་ཆག

ཨང་	དོན་ཚན།	ཤོག་གྲངས།
༡	ལེའུ་བཙུ་གསུམ་པ། ཉིན་རེ་བཞིན་རྒྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ།	༡-༡༡
༢	ལེའུ་བཙུ་བཞི་པ། ཏུས་སུ་སྦྱོད་པ།	༡༡-༡༢
༣	ལེའུ་བཙུ་ལྔ་པ། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་བསྟན་པ།	༡༢-༢༢
༤	ལེའུ་བཙུ་དྲུག་པ། ཟས་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ།	༢༢-༤༡
༥	ལེའུ་བཙུ་བདུན་པ། ཁ་ཟས་བསྟན་པ།	༤༡-༤༤
༦	ལེའུ་བཙུ་བརྒྱད་པ། ཁ་ཟས་བསྟན་པ་དང་ཟས་ཚོད་རན་པར་བཟའ་བ།	༤༤-༤༩

བཞི་པ། བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་གནས།

བཞི་པ། བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་གནས།

༄༅། བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་གནས་འདིའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་ལུས་པ་དང་།
དེའི་ལན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་ངང་སྤོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ལུས་སོ། །ཀྱི་
ངང་སྤོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་གནས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། །འཚོ་མཚན་
སྟན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་ལུས་པ་ལས། ཞེས་པ་སྟེ། གནས་གསུམ་པ་འཕེལ་འགྲིབ་ནད་
ཀྱི་གནས་བཤད་ཟིན་པའི་རྗེས་སྟོན་དེ་མ་ཐག་པ་དེ་ནས་ཡང་ངང་སྤོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་
ལུས་སོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས། ཀྱི་ངང་སྤོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ཞེས་མཚན་ནས་པོས་ཏེ།
གནས་བཞི་པ་བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་གནས་ལ་བདག་ཅག་རྣམས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི་ཞེས་འདྲི་ན། །འཚོ་
མཚན་སྟན་པའི་རྒྱལ་པོས་གསལ་བར་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་ལུས་པ་ལས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟོན་
པས་གསུངས་པ། ཀྱི་ངང་སྤོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག་ ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་གནས་ལུས་པའི་
ལན་དུ་ལྟོན་པས་གསུངས་པ། དེ་ཡང་ཀྱི་ངང་སྤོང་ཆེན་པོ་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་རྒྱུངས་ཤིག་དང་ངས་
བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པའོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ནད་ལ་གསོ་བར་བྱེད་པའི་
གཉེན་པོ་ཡི། བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་གནས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ན། །རྒྱུན་སྤྱོད་དུས་སྤྱོད་གནས་སྐབས་སྤྱོད་ལམ་
གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ནད་དེ་རྣམས་ལ་གསོ་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་རྣམས་པ་བཞི་ཡོད་
པའི་ནད་ནས་དང་པོ་བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་གནས་ལ་ཁྱོད་རྣམས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚོན་ཉིན་རེ་རྒྱུན་
དུ་སྤྱོད་པ་དང་དུས་སུ་སྤྱོད་པ་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱོད་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡིད་ལ་ངེས་ཤིང་
ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ རྒྱུན་སྤྱོད་བཤད་པ་དང་། དུས་སུ་སྤྱོད་པ་བཤད་པ། གནས་སྐབས་སུ་སྤྱོད་
པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་
ཉིན་རེ་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་པའི་ལས། །ཚོ་བརྒྱུང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་དམ་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་

གནས་དེ་ལས་དང་པོ་ཉིན་རེ་བཞིན་གནས་སྐབས་རྒྱུ་དུ་སྤོད་པའི་ལས་དེ་ལའང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ།
ཚོ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོད་ཞིང་བསྐྱུང་བའི་སྤོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་མི་ཚོས་ཀྱི་སྤོད་པ་དང་། དམ་པ་ཚོས་ཀྱི་སྤོད་
པའོ། །

གཤམ་ཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ ཚོ་བསྐྱུང་བའི་སྤོད་ལམ་བསྟན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་མི་ཚོས་ཀྱི་སྤོད་པ་
བསྟན་པ། དམ་པ་ལྷ་ཚོས་ཀྱི་སྤོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལའང་དགོས་ཚེད་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱུང་བ་
བཅང་བ་དང་། བྱ་མི་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའམ། འགྲོ་འདུག་བྱ་བའམ། གཉིད་ལོག་བའམ། ཉལ་པོ་སྤོད་
བའམ། བསྐྱུག་བྱ་བའམ། ཚོལ་བ་སྤྱད་བའམ། སྤིལ་ཕྱིས་བྱ་བའམ། ལྷས་བྱ་བའམ། མིག་ནད་སྤོད་
བའམ། བྱ་ཀྱི་རྒྱལ་པ་བསྐྱུང་བའམ། ཚ་མཉམ་སྤྱད་པར་གདམས་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བསྟན་
པ་བཅས་བཅས་བཅུ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོ་ཚོ་བརྒྱུད་པ་ཡི་སྤོད་ལམ་ནི། །རྟེན་ཅུ་བདེ་གནས་འདོད་
ཅིང་ཚོ་བསྐྱོད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱས་པར་ནི་འཚོ་བའི་མདོ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས་རྒྱུ་དུས་གནས་
སོགས་མ་དགེ་བར་གསུངས་པ་དང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ལྟར། འོན་ཀྱང་འདི་སྐབས་
ཀྱི་སྤོད་རྒྱུ་གཉིས་ནི་རྒྱུད་རྒྱུད་བ་དང་བརྒྱུད་པ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལས་མི་གསལ་ཡང་ནད་སྤོད་བའི་རྒྱུ་བྱེད་
པར་གཙོ་ཆེ་ཞིང་རང་རང་གིས་སྤོད་པར་རུས་པ་ཞིག་ཅི་ནས་དགོས་པར་བསྟན་པས། ཉེས་པ་གསུམ་མམ་ཚ་
གང་གཉིས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཟས་དང་སྤོད་ལམ་ལ་བྱ་ཞིང་། ཉིན་རེ་རྒྱུ་དུ་སྤོད་པའི་ལས་ལ་རྣམ་པ་
གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཚོ་བསྐྱོད་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱུང་བའི་སྤོད་ལམ་ནི་བདེ་བར་འདོད་པ་ཀྱལ་གྱིས་འདི་
ལྟར་སྤོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལའང་འཇིག་རྟེན་འདིར་དུས་རྟེན་ལུས་ལ་ནད་མེད་པར་བདེ་བའི་ངང་དུ་གནས་
པར་འདོད་ཅིང་ཚོ་ཡང་རིང་པོར་བསྐྱོད་བའི་ཕྱིར་དུ་འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་གྱི་བསྐྱུང་བྱ་རྣམས་བསྟེན་པར་
བྱའོ། །

༡ བསྐྱུང་བ་བཅང་བ།

སྤོད་མཚོག་རིན་ཚེན་གྲུབ་པའི་གསང་སྤྲུགས་བཅང་། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤོད་ཀྱི་མཚོག་གྲུབ་པ་དངུལ་རྒྱུའི་རིལ་
བྱ་དང་། ཨ་རུ་ར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དང་། ཚ་གང་རིན་ཚེན་གྱི་རིལ་བྱ་དང་། དབང་པོ་རིལ་བྱ་དང་། ལྷ་
དག་དང་། ཡུངས་ཀར་དང་། ལྷ་གྲུལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དཔུང་པ་གཡོན་ལ་བཏགས་ཤིང་རིན་པོ་ཆེ་དོ་རྗེ་
པ་ལམ་དང་། བེ་རྒྱུ་དང་། བསྐྱུ་རྒྱ་དང་། ལྷ་རྒྱ་ལ་དང་། མཚན་དང་། དཀར་ལྷ་མེན་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་གསེར་གྱི་པ་འཁྲུ་ནད་དུ་བཅུག་པ་སྤྱི་བོར་གདགས་སོ། །རབ་དུ་གྲུབ་པར་གྲགས་ཤིང་རུས་པ་མདོན་

སྤྱི་ལོ་འབྲུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པའི་གསང་སྤྲུལ་དང་རིག་སྤྲུལ་དང་གཟུངས་སྤྲུལ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱི་ལོ་འབྲུང་བ་མཁུལ་དུ་གདགས་ཤིང་དེ་རྣམས་མ་དོར་བར་བཅང་བར་བྱའོ། །

༣ བད་མི་འབྲུང་བའི་བྱ་བ་ཐབས།

བད་སློང་རྒྱུན་གཉིས་བྲན་པས་རྟག་ཏུ་སྤང་། །ལུས་ངག་ཡིད་ལས་ཉེས་སྤང་ཡང་དག་བསྟེན། །སྤྱི་སོགས་
དབང་པོ་མཁར་དང་ཉམས་བདེར་མིན། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་ཡང་བད་སློང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཟམ་མི་མཐུན་པ་དང་སློང་ལམ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་བྲན་ཤེས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་དུས་རྟག་
ཏུ་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་ལས་འགོ་བ་དང་། རག་གི་ལས་སྤྱོད་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་བསམ་པ་
གསུམ་པོ་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པར་གྱུར་པའི་ཉེས་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་ཞིང་ལས་དེ་ལྟ་བུས་རི་སྤྱིད་མི་ངལ་ཅམ་ནི་ཡང་
དག་པར་བསྟེན་པར་བྱའོ། །སྤྱི་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ལོངས་མི་སློང་
པའམ། ཡང་ན་ཡུལ་ངན་པ་དང་མ་རུངས་པ་ལ་སྤྱད་པས་ཡོངས་སུ་མཁར་ཏེ་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་པ་དང་།
ཡང་ན་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཉ་ཅང་ལོངས་སྤྱད་པས་ཉམས་བདེ་བྲགས་པ་མ་ཡིན་པར་གནས་པར་བྱའོ། །

༤ འགོ་འདུག་བྱ་བ་ཐབས།

ཐེ་ཚོམ་གྱུ་འམ་མི་སྤྲུན་བཞོན་པ་དང་། །གསོད་ས་རྒྱ་ཆེན་མེ་ཡི་ཕུང་པོ་དང་། །གད་སྟེང་ཤིང་ཅེར་དབྱར་
དགུན་འཛེག་འགོ་སྤང་། །སློང་ན་ས་བརྟག་འགོ་ན་ལམ་བརྟག་ཅིང་། །མཚན་མོ་དོན་ཆེན་དབྱུག་ཐོགས་
ཐོགས་ལྡན་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། བདེ་ཞིང་ཆོ་བསྲིད་བར་འདོད་པའི་སྤྱིས་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་འགོ་འདུག་གི་སློང་པ་
ནི་རྒྱ་ལ་བྱིང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པའི་གྱུ་ལ་འཇུག་པའམ། རྒྱུད་མི་བསྤྲུན་པ་དང་ལྡན་པའི་
བཞོན་པ་རྟ་སྤང་མ་དུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞོན་པ་དང་། རྒྱུན་པོ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་གསོད་པའི་ས་
ཚོགས་སུ་འགོ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་དུ་མི་རྒྱ་མི་ཤེས་པས་བརྟག་ཞིང་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་
པས་ཀྱང་རྒྱ་འཁོར་བ་སོགས་སུ་འགོ་བ། མེད་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་དང་ཉེ་བར་འགོ་ཞིང་གནས་པ་དང་། གད་སྟེང་
སྟེ་གཡང་ཆེན་པོའི་ཅེའམ་རྩ་བ་དང་། ཤིང་སློང་གི་རྩ་དང་བྲག་ལ་སོགས་པར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དབྱར་དང་
དགུན་གྱི་ཆོ་འཛེག་ཅིང་འགོ་བ་རྣམས་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། མདོར་ན་ཚོགས་གཅིག་འདྲ་བར་སློང་
ན་ཡང་ས་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་དང་། གད་དུ་འགོ་ནའང་ལམ་ལ་ཞིབ་དུ་བརྟག་ཅིང་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་
ནས་འགོ་འདུག་སྤང་བར་བྱ་དགོས་ལ། རྒྱད་པར་དུ་མཚན་མོའི་དུས་སུ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བར་མི་བྱ་
ཞིང་། ཉེས་དམིགས་དང་བྲལ་བའི་གནས་སུ་གནས་པར་བྱ་ལ། གལ་ཏེ་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་ཅི་ནས་

ཀྱང་འགྲོ་དགོས་པའི་ཚེ་ལྷ་མ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་གྱོན་ནས་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལག་ཏུ་ཐོགས་
པའི་གྲོགས་གཞན་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བར་བྱའོ། །

༥ གཉིད་ལོག་ཐབས་བསྟན་པ།

མཚན་གཉིད་མ་ལོག་རྩལ་པས་ཅི་བདེར་ལོག། །མ་ལོག་ནང་པར་སྐྱུང་བྱ་བྱེད་གཉིད་ལོག། །ར་རོ་སྟོབས་ཟད་
ལྷ་དན་ཚོལ་བས་དུབ། །སྐྱ་མང་ཆས་དང་འཇིགས་པའི་མི་རྣམས་ལ། །སོ་ག་རྩལ་ཅིང་མཚན་མོ་ཐུང་བས་
ན། །ལུས་ཀྱི་སྟོབས་འཕྲོག་རྒྱུ་འཕེལ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཉིན་པར་གཉིད་ལོག་སྐྱུ་མ་སྐྱུར་འགྱུར་བས་
ཕན། །གཞན་ཏུ་ཉིན་གཉིད་བད་ཀན་སྐྱེད་ཅིང་སྐྱངས། །ཚོངས་བག་མགོ་ན་སྐྱིད་སྐྱུར་རིམས་འདེབས་
འགྱུར། །གཉིད་འཕེལ་སྐྱུགས་དང་སྐྱུང་བྱ་བྱེད་མེད་བསྟེན། །གཉིད་ཡེར་ལོ་མ་ཞོ་ཆང་ག་ལྷ་བཏུང་། །མགོ་
བོ་བསྐྱུ་ཞིང་ན་བ་སྐྱུ་མ་གྱིས་དགང་། །ཞེས་པ་སྟེ། མི་གང་ཞིག་མཚན་མོའི་དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག་པ་ནི་རྩལ་
ཅིང་རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཅི་བདེ་བར་གཉིད་ལོག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་མཚན་མོ་གཉིད་མ་ལོག་པ་དེའི་ཚེ་ནང་
པར་བས་མ་བོས་པར་སྐྱུང་བར་བྱས་ལ། །གཉིད་མ་ལོག་པ་དེའི་ཡུན་གྱི་ཕྱེད་ཅམ་དུ་གཉིད་ལོག་པར་བྱའོ་
ཞེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཀུན་ལ་སྐྱུར་བཏང་བ་ཡིན་ལ། །དམིགས་བསལ་དུ་ཆང་གིས་ར་རོ་བ་དང་སྟོབས་ཟད་པ་
དང་། ལྷ་དན་གྱིས་ལོན་པ་དང་། ཚོལ་བས་དུབ་པ་དང་། སྐྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་། ཆས་པ་དང་འཇིགས་
ཤིང་སྐྱག་པའི་མི་རྣམས་ལ་ནི་ནམ་ལྔ་སོ་གའི་ཚེ་རྩལ་ཅིང་ཡང་བའི་དུས་དང་། མཚན་མོ་ཐུང་བ་ཡིན་པས་ན་
ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་གཟི་མདངས་འཕྲོག་ཅིང་རྒྱུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉིན་པར་གཉིད་ཅུང་ཟད་རེ་
ལོག་ན་སྐྱུ་མ་ཞིང་སྐྱུ་མ་བར་འགྱུར་བས་ཕན་ཏེ་རྒྱུང་འཇོམས་ཤིང་སྟོབས་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་གཞན་ཏུ་ཉིན་པར་གཉིད་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བད་ཀན་ལྷག་པར་སྐྱེད་ཅིང་
སྐྱུ་སོ་བ་ཏུ་སྐྱངས་པ་དང་། ཤེས་པ་ཚོངས་བག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་མགོ་བོ་ན་ལ་སྐྱིད་པ་སྐྱུར་བ་དང་། ཆམ་པ་དང་
རིམས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཀྱིས་འདེབས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་སྐྱང་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་གང་
ཞིག་གཉིད་འཕེལ་ཏེ་ཆེ་དགས་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱུག་བཏང་བ་དང་སྐྱུང་བར་བྱ་ཞིང་། བྱད་མེད་བསྟེན་ཏེ་འཇིགས་པ་
ལ་སོགས་པ་བྱས་ན་ཕན་ཏེ་གཉིད་སྐབ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉ་ཅང་གཉིད་ཡེར་ཏེ་མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཚེ་
ན་ལོ་མ་ངོན་མོ་དང་། ཞོ་དང་ཆང་དང་ག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ངོ་ཞིང་བཅུད་པའི་བཟའ་བཏུང་དང་། ཉིལ་མར་
ལ་སོགས་པ་མགོ་བོར་བསྐྱུ་ཞིང་ན་བའང་སྐྱུ་མ་ཅུང་ཟད་བསྐྱོས་པས་དགང་བར་བྱས་ན་ཕན་ཏེ་གཉིད་ལོགས་
པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

༦ ཉལ་པོ་སྐྱོད་ཐབས་བསྟན་པ།

ཉལ་པོ་སྐྱེ་གནས་མི་མཐུན་བདག་པོ་ཅན། །མི་སྐྱུག་སྐྱུམ་མ་ཤུགས་ཞན་ཉེན་པ་དང། །ལྷ་མཚན་ལྡན་དུས་
 བཀའ་བྱེད་འཇིག་པ་སྤང། །དགུན་དུས་རོ་ཙམ་དྲེགས་ཚོ་བཀག་པ་མེད། །སྟོན་དམིག་ཞག་གཉིས་དབྱར་
 སོས་ལྷ་ཕྱེད་སྤྱད། །གཞན་དུ་བྱད་མེད་ལ་ཞུགས་དབང་པོ་ཉམས། །མགོ་འཁོར་དུས་མིན་འཆི་བར་བྱེད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། །སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་ཉལ་པོ་སྟོན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་རང་དང་རིས་མི་མཐུན་
 པའམ་སྐྱེ་གནས་མི་མཐུན་པ་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང། །བྱད་མེད་ཡིན་ཡང་གཞན་གྱི་བདག་པོ་ཅན་
 དང། །གཟུགས་ངན་ཞིང་སྤིང་དུ་མི་སྐྱུག་པ་དང། །སྐྱུམ་མ་དང་ཤིན་ཏུ་རིད་པས་ཤུགས་ཞན་པ་དང་རབ་ཏུ་
 ཉེན་པ་དང། །ལྷ་མཚན་ལྡན་པའི་དུས་རྣམས་སུ་བྱད་མེད་ལ་བཀག་ནས་བྱེད་པ་སོགས་འཇིག་པ་ཡོངས་སུ་
 སྤང་བར་བྱ་སྟེ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཚོ་ལ་བར་དུ་གཙོད་ཅིང་སྟོབས་དང་མདངས་ལྷག་པར་དུ་བཟད་པ་སོགས་མི་
 ཤིས་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་བྱད་མེད་ལ་དགུན་གྱི་དུས་སུ་སྐྱེས་པ་
 གང་ཞིག་རོ་ཙམ་ཁུ་བ་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་དྲེགས་པ་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཚོ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྟོན་ཀྱང་བཀག་པ་
 མེད་ཅིང། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་དམིག་གི་དུས་སུ་ཞག་གཉིས་གཉིས་གྱི་བར་དང། །དབྱར་སོས་གྱི་དུས་སུ་ལྷ་བ་
 ཕྱེད་ཕྱེད་གྱི་བར་དུ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་བྱད་མེད་ལ་ཞུགས་པ་ན་མིག་
 ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཉམས་ཤིང་མགོ་བོ་འཁོར་བ་སོགས་གྱིས་ནད་མི་བཟད་པས་བཏབ་ནས་དུས་
 མ་ཡིན་པར་འཆི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་དྲན་བཞིན་དུ་སྤང་བར་བྱའོ། །

།། བསྐྱེ་བྱུག་བྱ་བའམ་བསྐྱེན་པ།

ཏྲག་ཏུ་བསྐྱེ་བྱུག་སྟོན་བྱེད་ཀས་ངལ་རྒྱུད། །འཛོམས་བྱེད་མགོ་རྒྱུ་རྣ་བ་ལ་བསྟེན་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། །མི་
 གང་ཞིག་དུས་ཏྲག་ཏུ་ལུས་ལ་སྐྱུམ་བསྐྱེ་ཞིང་བྱུགས་པ་དང་མཉེ་བའི་ཚོ་ག་ལེགས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་
 ཀས་པ་ལས་བསྐྱེད་ཞིང་འབད་པས་ངལ་བ་དང་རྒྱུད་གི་ནད་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང། །བྱེད་བྱུག་ཏུ་མགོ་
 བོ་དང་རྒྱུ་རྣ་བ་ལ་སྐབས་སྐབས་སུ་སྐྱུམ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །

༡ ཚུལ་བ་སྟོན་བའམ་བསྐྱེན་པ།

ལུས་ཡང་ཚིལ་འབྲི་སྐབས་ཕྱེད་མེ་རྩོད་སྐྱེད། །མཇེགས་དང་ལས་རུས་ཡང་དག་ཚུལ་སྤྱད་འབྱུང། །ཐལ་
 དགས་ལོག་པས་དེ་ལས་མ་རུངས་འགྱུར། །རྒྱན་བྱིས་རྒྱུང་མཇེག་ནད་ཅན་དེ་སྤང་བྱ། །སྟོབས་ལྡན་སྐྱུམ་བཟ་
 དགུན་དང་དམིག་དུས་དང། །འབད་ཀན་ཅན་གྱིས་ཚུལ་བཅག་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། །ཚུལ་བ་རན་
 པར་བཅག་པར་བྱས་ན། །དེས་ནི་ལུས་ཡང་ཞིང་ཚིལ་འབྲི་བ་དང། །ལུས་གྱི་སྐབས་ཕྱེ་བས་སྐྱེ་མཆེད་གཙོང་

ཞིང་མེ་རྫོད་ལྷག་པར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ལུས་མཁུགས་པ་དང་ལུས་ངག་ཡིད་གྱི་ལས་རུས་པ་སོགས་ཡང་
དག་པའི་ཚོལ་བ་སྐྱུང་པ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཚོལ་སྐྱུང་དེ་ཉ་ཅང་ཡང་ཐལ་ཏུགས་ན་ལོག་
པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་གོང་གི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་ནས་ལུས་མ་རུངས་པར་འགྱུར་ཞིང་
དམིགས་བསལ་དུ་ཆུན་པོ་དང་བྱིས་པ་དང་རྒྱུད་གི་ནད་དང་མཁྲིས་པའི་ནད་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལྡན་པའི་
ནད་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཚོལ་སྐྱུང་དེ་ལྷག་པར་དུ་ཡང་སྤང་བར་བྱའོ། །བྱིས་པ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་མི་
སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་ཁ་བཟུ་སྐྱུ་མ་བག་ཤས་ཆེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དགུན་དང་དབྱིད་ཀའི་དུས་སུ་ཚོལ་སྐྱུང་བྱ་
ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་དེ་དང་མཐུན་པའི་བད་ཀན་ཅན་གྱི་མིས་ནི་ཚོལ་བཅག་འབད་པས་བསྐྱེན་པར་བྱའོ། །

༩ དིལ་བྱིས་བྱ་ཐབས་བསྟན་པ།

དིལ་བྱིས་བད་ཀན་སེལ་ཞིང་ཚིལ་འཇུ་བྱེད། །ལྷགས་གསལ་ཡན་ལག་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་མཚོག་ །ཅེས་པ་
སྟེ། དེ་ལྟར་བསྐྱུ་བྱུག་ཚོལ་བཅག་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་སྟན་ཕྱེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱམ་པའི་རྗེས་ཀྱིས་སྤར་ཏེ་སྤར་ཡང་
དིལ་ཞིང་བྱིས་པས་ནི་བད་ཀན་སེལ་ཞིང་ཚིལ་འཇུ་བར་བྱེད་པ་དང་། པགས་པའི་མདོག་དྲངས་ཤིང་གསལ་
ལ་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་བརྟན་ཞིང་མཉེན་པར་བྱེད་པའི་མཚོག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༡༠ ལུས་བྱ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།

ལུས་ནི་རོ་ཙ་རྫོད་སྟོབས་ཆེ་མདངས་སྐྱེད། །གཡའ་རུལ་དྲིང་སྟོམ་སྟོམ་ལུས་ཆ་སེལ། །རྩུ་རྩོན་མགོ་བཀྱས་
སྐྱ་མིག་སྟོབས་འཕྲོག་ཡིན། །ཚད་འཁྲུ་ལྟོ་སྟོས་ཆམ་པ་མ་ལྷུ་དང་། །སྐྱ་མིག་ནད་ཅན་ཟོས་མ་ཐོག་ལ་
སྤང་། །ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཞིག་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་པལ་ཆེར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཁྲུད་པར་བྱེད་པ་དེས་ནི་རོ་ཙ་བ་
དང་རྫོད་དང་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་གཟི་མདངས་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་པགས་པ་གཡའ་ཞིང་རུལ་བ་དང་། དྲིང་ཞིང་
སྟོམས་པ་དང་ཁ་སྟོམ་པ་སྟེ་དབང་པོ་རྣམས་ལུལ་འཛིན་མི་རུས་པ་དང་། སྟོམ་པ་དང་ལུས་ཆ་བ་རྣམས་སེལ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་རྩུ་རྩོན་གྱིས་ལུས་ཀྱི་སྐྱད་སྐྱབས་ཤིང་བཀྱ་བ་ནི་སྟོབས་སྐྱེད་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྩུ་རྩོན་གྱིས་
མགོ་བོ་བཀྱས་ན་སྐྱ་དང་མིག་ལ་ལྷག་པར་དུ་གཞོན་ཅིང་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ལྷད་
པར་དུ་ཚད་པས་འཁྲུ་བ་དང་སྟོ་བ་སྟོས་པ་དང་ཆམ་པ་དང་མ་ལྷུ་བས་བཏབ་པ་དང་སྐྱ་ནད་ཅན་དང་མིག་ནད་
ཅན་དང་བས་ཟོས་མ་ཐག་པ་རྣམས་ལ་ནི་མགོ་བོར་མ་བཟད་ལུས་ཀྱན་ལ་ ལུས་བྱ་བ་སྤང་བར་བཤད་དོ། །

༡༡ མིག་བསྐྱུང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།

མིག་ནི་མེ་ཡི་རང་བཞིན་བད་ཀན་འཇིག། །མཆི་མ་འཇོག་ཕྱིར་མིག་སྐྱབ་སྐྱེར་ལུ། །རྟལ་ཏུ་ཞག་བདུན་
ལོན་ཚེ་ཉིན་རེ་སྐྱལ། །ཅེས་པ་སྟེ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མེའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་
པ་དེ་ཉིད་བད་ཀན་ཚོམ་བྱེད་ས་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་ལྷག་པར་འཇིག་སྟེ་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ན་བད་
ཀན་དེ་དག་ཕྱིར་དབྱུང་ཞིང་མཆི་མའི་རྒྱལ་དུ་འཇོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མིག་སྐྱབ་སྐྱེར་ལུ་ཞེས་བྱ་བ་དགུན་
ལ་སོགས་པའི་དུས་རྟལ་ཏུ་ཞག་བདུན་བདུན་ལོན་པའི་ཚེ་ཉིན་རེ་བཞིན་སྐྱལ་པར་བྱའོ། །

༡༢ བད་ཀྱི་ཇག་པ་བསྐྱུང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།

སྐྱོ་བུར་ནད་ལྡིའི་དག་ལ་སྐྱེལ་མ་བསྟེན། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ནད་ཀྱི་རྒྱས་ཕྱེ་བའི་སྐྱོ་བུར་ཀྱི་
ནད་ལས་གཞན་དུ་ལྷུང་ཅིང་ལྷག་པར་ཡང་སྟོག་ལ་རྣམ་པར་འཚེ་བའི་སྐྱོ་བུར་ཀྱི་ནད་གག་པ་དང་། སོ་ལོག་
དང་། ཉུ་ལོག་དང་། ལྷོག་པ་དང་། ལྷ་ལྷག་མང་དུ་ཤོར་བ་སྟེ། དེ་ལྷ་པོའི་དག་པོ་མི་བཟད་པ་ལུས་སྟོག་གི་
གཤེད་དུ་ནམ་འོང་ཆ་མེད་དེའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་གཉེན་པོ་གཞུང་དང་མན་ངག་བཟོ་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་
སྐྱབ་དཔུང་རྣམས་དག་པོ་ལ་སྐྱེལ་མའི་རྒྱལ་དུ་ལུས་ལ་རྟལ་པར་བསྟེན་ཞིང་བཅང་བར་བྱའོ། །

༡༣ སྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཆ་སྟོམས་དགོས་པར་བསྟན་པ།

རྟལ་ཏུ་གཅིག་ལ་མ་ཡིན་ཀུན་སྟོམས་སྟུང། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་པ་དང་འཆད་འཇུག་གི་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟལ་ཏུ་བྱ་བ་སྐྱོ་གཅིག་ལ་མ་ཡིན་པར་དོན་འདི་དག་ཀུན་ལ་
སྤང་བྱང་སྟོམས་ཤིང་རིས་མེད་པར་སྟུང་པར་བྱའོ། །

༡༤ དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་བདག་ནི་ཉིན་མཚན་གནས་འགོ་ཞེས། །རྟལ་ཏུ་བྲན་པ་ཉེར་འཇོག་སྐྱལ་བསྐྱེལ་བསྐྱིང་། །ཞེས་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་གནས་སྐབས་དེ་ལྟར་གྱི་ཚེ་ནའང་བདག་ནི་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་ཀུན་ཏུ་དམ་པའི་ཚོས་སམ་དམ་པའི་
ཚོས་མ་ཡིན་པའང་འོན་ཏེ་འདི་ལྟར་བཤད་ཅིང་འབྱུང་བའི་བྱ་བས་དུས་འདའ་ཞིང་གནས་སམ་འགོ་བར་བྱ་
ཞེས་དུས་རྟལ་ཏུ་བྲན་པ་ཉེར་འཇོག་ཅིང་ཡིད་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་
གཞན་རྣམས་སྐྱུང་སྐྱལ་བསྐྱེལ་གྱི་སྟོན་དུ་མི་འཇུག་ཏེ། སྐྱལ་བསྐྱེལ་རིང་དུ་བསྐྱིང་ཞིང་བདེ་བའི་རང་
བཞིན་ལོངས་སྟོན་པར་འཇུག་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། འཇིག་རྟེན་མི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་འང་མི་ཚོས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། མི་ཚོས་ཀྱི་ཐབས་དངོས་བསྟན་པ། དེའི་
 འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་མི་ཚོས་སྤོད་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། རྗེ་
 བོ་འཇམ་བཙུན་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ མིའི་ཚོས་ལུགས་བཟང་
 པོ་དུས་རྟག་དུ་སྤོད་ཅིང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དེ་ནི་ཚོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
 དགེ་ལེགས་ཀུན་ཐོགས་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཉིད་ཡིན་པས་ན་རྒྱལ་དེ་མཁའ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་ཏེ་ལེགས་པར་སྤྱད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དབྱུ་མ་བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་ལུགས་གང་དང་
 གང་། །དེ་དང་དེ་ལ་ཚོས་རྗེས་འཇུག། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཚོས་ལས་ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་སྟོབས་ལྡན་ལྟ་བུར་
 སྤང་། །ཞེས་པ་དང་། །ཤེས་རབ་བརྒྱུ་པ་ལས། མི་ཡི་ཚོས་ལུགས་ལེགས་སྤྱད་ན། །ལྟ་ཡུལ་བསྐོད་པ་ཐག་
 མི་རིང་། །ལྟ་དང་མི་ཡི་ཐེམ་སྐྱས་ལ། །འཇོགས་ན་ཐར་པ་གམ་ན་ཡོད། །ཅེས་པ་དང་། །ལེགས་པར་བཤད་
 པ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ལས། རིགས་པས་དབྱད་ན་ཚོས་ལུགས་མི་འགལ་ཞིང་། །འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་ཀུན་ནས་
 ལེགས་བསྐྱབས་པ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤོད་རྒྱལ་ཅི་འདྲ་ཞིག །བཤད་པ་འདི་ནི་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་
 གཏེར། །ཞེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་ལེགས་ཤེས་ན། །དེ་ཡིས་དམ་པའི་ཚོས་ལུགས་འགྲུབ། །དེས་ན་
 ཚོས་ལུགས་སྤོད་པ་དེ། །བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་ཐར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་ལེགས་འདོད་རྣམས་
 ཀྱིས་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་མིའི་ཚོས་ལུགས་ཁོ་ན་དོན་དུ་གཏེར་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱས་པར་ཤེས་རབ་བརྒྱུ་པ་
 དང་། རྗེ་བོ་གསོ་ཐིགས། བཤེས་སྤྱིང་། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ། ཐོང་ནས་གནང་བའི་ལུགས་རྩུང་སྤང་དོར་དང་།
 ཁོ་བོའི་དྲངས་ཤེལ་ཉེར་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་གཏམ་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ལས་རྟོགས་ཤིག།

༡ མི་ཚོས་ཀྱི་ཐབས་དངོས་བསྟན་པ།

འཆད་དོན་བཅའ་པར་བྱ་ཞིང་ཚིག་རྗེས་དོན་གྱིས་བསལ། །དན་ལས་ཆད་ཀྱང་བསྐྱོག་ཅིང་བཟང་ལས་བཞོལ་
 ཡང་བརྩམ། །གཞིག་པ་སྟོན་ལ་བཏང་ཞིང་ཕྱིས་ཀྱི་ལེགས་འཕེན་བཅའ། །ཟེར་དགུ་བདེན་པར་མི་བཟུང་
 ལེགས་པར་དབྱད་ནས་བཟུང་། །སྤྱོད་དགུ་བསམ་ལ་སྤྱོད་ཞིང་རང་གི་མདོ་དོན་བསྟུལ། །བྱད་མེད་དག་ལ་མི་
 ཉན་སྤྱད་ལ་ཕྱི་བར་བྱ། །བྱམས་སྟོན་མི་ལ་ཚིག་དོན་མི་གཞུག་ལྷུག་པར་སྤྱོད། །ཅམ་ལ་བརྐྱིང་ཞིང་འཕྲལ་ལ་
 འགོགས་པ་བདེ་བར་བྱ། །དག་པོ་ཡན་པར་མི་བཏང་འདམ་རིང་ཐབས་ཀྱིས་འདུལ། །ཉེ་འཁོར་ཤ་ཚས་
 བསྐྱང་ཞིང་སྤར་རྩིན་མིག་རིང་བཟ། །སྟོབ་དཔོན་པ་ཁུ་ལ་སོགས་རྟོན་རིགས་སྤྱད་དུ་ཁྱུར། །ཡུལ་མི་མཛོལ་
 བཤེས་འགོགས་དགོས་རྣམས་དང་སྟོ་སེམས་བསྟུན། །སོ་ནམ་ཞིབ་མོར་བྱ་ཞིང་དགོས་དུས་ཕྱིང་པོར་
 སྤྱད། །མི་བདེན་འཕམ་དོས་སྤང་ཞིང་རྒྱལ་ན་ཚོད་བྱིན་བྱ། །མཁའ་ན་དེགས་པ་སྐྱང་ཞིང་ཕྱུག་ན་ཚོག་ཤེས་

བྱ། །མི་བྱ་བ་ལྟར་དུ་མི་བསལ་དུ་མཐོ་ལ་སྤྲུག་དོག་སྤྲང་། །མི་ངན་བསྐྱེད་ཇི་མི་བྱ་བ་ན་བོན་དགྲར་མི་
 བསྤང་། །གཞན་གྱི་རྗེར་ལ་མི་འབགས་ལ་ཡོགས་མནའ་ལ་འཛེམ། །མི་འགྱོད་དོག་གཏད་བྱ་ཞིང་ངན་ལ་
 དབང་མི་བསྐྱར། །སེམས་ཀྱི་སྟོབས་དྲང་ངར་རིང་ཡངས་ཤིང་གཞི་བསྐྱེད་ལ། །ལས་རྣམས་པལ་ཆེར་རྒྱ་
 ཚོད་དུས་སྲུང་བ་གཅེས། །ཞེས་པ་སྟེ། །རྣམས་འདིར་འཛིག་རྟེན་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མིའི་ཚོས་
 ལུགས་ལེགས་པར་སྟོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་གང་དང་གཏམ་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་ཅིང་ཁས་
 གུངས་པ་དེ་ཉིད་རྟོག་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟར་དོན་བཅན་པར་བྱ་ཞིང་སྟོན་སྐྱེས་པའི་ཚོག་གི་རྗེས་ཀྱང་དོན་གྱིས་
 བསལ་བ་པར་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡང་ངན་པའི་ལས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་དུ་སྤྲད་པར་འོས་པའི་བྱ་བ་ནི་བྱེད་པར་ཆད་བྱིན་ཀྱང་
 ཐབས་ཀྱིས་རྒྱོག་པར་བྱེད་ཅིང་། །བཟང་པོའི་ལས་བསྐྱུགས་པར་འོས་པ་རྣམས་མི་བྱེད་པར་གཞན་གྱིས་
 བཤོལ་བར་བྱེད་ན་ཡང་འབད་པས་བརྩམ་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་བྱ་བ་གང་ཚུམ་
 ཡང་གཞིག་པ་ཞིབ་མོ་ཞིག་སྟོན་ལ་བཏང་ཞིང་ཚོ་འདི་གཙོ་བོར་བྱིས་ཀྱི་ལེགས་འཕེན་ཉིད་བཅའ་བར་བྱའོ། །
 །ཟེར་དགུ་སྟེ་གཞན་གྱི་ཟེར་མོ་ཚོག་ལ་བདེན་པར་མི་བཟུང་བར་ལེགས་པར་བཏག་ཤིང་དཔུད་དེ་བདེན་པའི་
 དེས་པ་ཐོབ་ནས་དོན་དུ་བཟུང་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲད་པའི་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་བསམས་ལ་སྤྲུ་ཞིང་དེ་
 ཡང་རང་གི་མདོ་དོན་ཉིད་གཙོ་བོར་གདམས་པར་བྱའོ། །ཁྱད་པར་དུ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ངག་ནི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མི་ཉན་ཞིང་རང་གི་གཏམ་ཉིད་ཀྱང་ཅད་ཁ་ལྟེ་བར་བྱའོ། །རང་ལ་ལྷག་པར་བྱམས་
 ཤིང་སྐྱོང་བའི་མི་དང་རེ་སྟོས་བཅས་པའི་མི་ལ་ཚོག་གི་དོན་མི་གཞུག་པར་ལྷག་པར་སྤྲུ་ཞིང་ལུས་ངག་ཡིད་
 གསུམ་ག་ཡང་ཅམ་ལ་བརྗིད་ཞིང་ཟབ་པ་དང་། །འཕམ་ལ་ཀུན་དང་འགྲོགས་པ་བདེ་བར་བྱའོ། །རང་ལ་
 གཞོད་པར་བྱེད་པའི་དགྲ་བོ་དག་ཡན་པར་གཉའ་རེངས་སུ་མི་བཏང་སྟེ་འདམ་རིང་ཞེས་པ་ཡིད་ལ་གཏིང་
 རིང་པོར་བཞག་སྟེ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འདུལ་ཞིང་། །ཤ་རུས་ཀྱི་ཉེ་བ་དང་འཁོར་བྲན་གཡོག་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་ནི་ཤ་ཚས་ལེགས་པར་བསྐྱང་ཞིང་རང་ལ་སྤྲུ་རྗེས་ཡོད་པའི་མི་ལ་གྲུས་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ནས་
 མིག་རིང་དུ་བཟླ་སྟེ་མི་བརྗེད་པའི་དྲིན་དུ་གཞོ་བར་བྱའོ། །ཁྱད་པར་དུ་སྟོབ་དཔོན་དང་པ་མ་དང་ཁུ་བོ་ལ་
 སོགས་པ་བཀུར་བར་འོས་པའི་རྒྱན་རིམ། །ལུང་དུ་གྲུས་པས་ཁུར་ཞིང་ཡུལ་གྱི་མི་རང་གི་མཚའ་བཤེས་སམ་
 འོན་ཏེ་དུས་རྟག་དུ་འགྲོགས་དགོས་རྣམས་དང་སྟོ་སེམས་ལྷག་པར་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སོ་ནམ་ལ་སོགས་
 པ་ལོར་གྱི་གསོག་འཛིག་རྒྱང་དུ་ནས་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་མོར་བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྟོད་དགོས་
 པའི་དུས་སྲུ་སེར་སྤྲུ་མེད་པར་རྩིང་པོར་སྤྲད་པར་བྱའོ། ། །གཞན་ཡང་ཕན་ཚུན་དུ་བྱ་བ་གང་ལའང་རང་ཉིད་
 མི་བདེན་པའི་ཆ་མཐོང་ན་ཕམ་ངོ་སྤངས་ཤིང་རྒྱལ་བར་ཤེས་ན་དེ་ཚམ་ལ་ཚོག་ཚོད་བྱིན་པར་བྱ། །མཁས་པའི་

སྒོ་གྲོས་དང་ལྷན་ནང་རྒྱལ་དང་དྲེགས་པ་བསྐྱུང་ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕྱུག་པར་གྱུར་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོགས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་ལས་དམན་པའི་མི་བློ་རྣམས་ཀྱང་དུ་མི་བསད་ཅིང་མཐོ་བ་རྣམས་ལ་ཕྲག་དོག་སྤང་
བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་ངན་པར་གྲགས་པའམ་འོན་ཏེ་མ་བརྟགས་པའི་མི་རྣམས་འཁོར་དུ་བསྐྱེན་རྗེ་མི་བྱ་
ཞིང་བན་བོན་ལ་སོགས་པ་མཐུ་གཏད་པ་རྣམས་དགའ་ཡང་མི་བསྐྱུང་ལ་གཉེན་དུ་ཡང་མི་བྱ་སྟེ་བཏང་སྟོམས་
སུ་བྱའོ། །རང་ཉིད་དབུལ་བར་གྱུར་ཀྱང་གཞན་གྱི་འོར་ལ་མི་སྒྲོམ་ཞིང་མི་འབགས་པ་དང་། གཞན་ལ་
གཞོན་པའི་ལ་ཡོགས་དང་མནའ་སྐྱེལ་བགག་རྣམས་ལ་འབད་པས་འཛེམ་པ་དང་། བྱ་བ་གང་ལའང་ཕྱིས་མི་
འགྱུར་པའི་དོག་གཏད་དང་ལྷན་པར་བྱ་ཞིང་། རང་ལས་དམན་པའམ་འོན་ཏེ་མི་ངན་རྣམས་ལ་དབང་མི་
བསྐྱུར་བར་རང་ཉིད་དབང་དང་ལྷན་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་བྱང་ཞིང་རང་རྒྱུད་རིང་ལ་
ཁོང་ཡངས་ཤིང་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞི་ཆེར་བསྐྱེད་ལ་བརྩམས་པར་བྱ་བའི་ལས་རྣམས་པལ་ཆེར་བློ་ཚོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་
ཉམས་སུ་བྱང་བར་གཅེས་པ་ཡིན་འོ། །

༣ དེའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ།

དེ་འདྲ་གཅིག་ཕྱར་སྐྱེས་ཀྱང་གཞན་ལ་དབང་མི་འཚོར། །བློ་གྲི་ལུས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་དཔོན་དུ་
འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་བྱ་བ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་དེ་འདྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་
ཉིད་གཅིག་ཕྱར་སྐྱེས་ཀྱང་གཞན་ལ་དབང་མི་འཚོར་ཞིང་བློ་གཡོག་གི་ལུས་སུ་གྱུར་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་
དཔོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཅི་ཡང་མེད་དེ་གཞོན་མི་ཟ་བར་སྟོན་གྲགས་དང་བཅས་ཏེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
འོ། །

གསུམ་པ། དམ་པ་ལྟ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དམ་པའི་ཚོས་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་དང་། དམ་ཚོས་བྱ་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་རིམ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་དམ་པ་ལྟ་ཚོས་སྤྱད་པ་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་པའི་
ཕྱིར། །རྩོམ་པ་ཀུན་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཚོས་མེད་ན། །བདེ་ཉིད་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོས་ལ་འབད། །ཅེས་པ་སྟེ།
འཇིག་རྟེན་མི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཤད་བྱིན་པ་དེ་ནས་དམ་པ་ལྟ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་འགོ་
བ་མིའི་ལུས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་སོ་ནམ་
དང་ཚོང་ལ་སོགས་པ་སྐྱོ་ཚོགས་པའི་ལས་རྩོམ་པ་ཀུན་ལ་འབད་པས་འཇུག་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་མོད་དུ་བྱིན་
ཀྱང་། ལུང་རྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དམ་པའི་ཚོས་ཉམས་སུ་བྱང་བ་མེད་ན་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྤྱོད་པ་
ཚོ་འདིའི་བདེ་བ་དེ་ཉིད་ནི་མ་འོངས་པ་ན་ཉམས་སུ་བྱོང་འགྱུར་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོའི་རྒྱུའམ་འགྱུར་པའི་

སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ཕྱི་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཚོས་
ལ་རབ་རྒྱ་འབད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་ལས། འཚོ་བྱེད་གཞོན་ལུས་གསོས་ཞེས་བྱ་བ་གསོ་བ་
རིག་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་སོགས་རྒྱས་པར་ནི་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།
དམ་པའི་ལྷ་ཚོས་བྱ་བའི་ཐབས་ལམ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་བཞི་སྟེ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཅིང་སྤྲིག་གོགས་སྤོང་བ་དང་། རྒྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་མི་དགོ་བ་
སྤོམ་པ། ཚད་མེད་བཞི་འོ་སྤོ་ནས་སྤོན་པ་བྱང་ཚུབ་མཚོག་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་པ། འཇུག་པ་མ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་
དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མོས་པས་བཤེས་བསྟེན་ཅིག་ཤོས་རིང་དུ་སྤང་། །ཞེས་པ་སྟེ། འགོ་
བ་མིའི་ལུས་ཅན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྤོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ལྷ་ཚོས་ཀྱི་སྤོང་བ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཉམས་
སུ་བྱང་བའི་ཚུལ་མཚོན་ཅམ་ནི། ཡིད་དང་བ་དང་རབ་རྒྱ་མོས་པའི་སྤོ་ནས་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་དགོ་བའི་ལམ་
སྤོན་ཞིང་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་གོགས་བྱེད་ལུས་པས་བཤེས་གཉེན་མཚོད་གནས་སེ་གཉིས་སུ་གསལ་བ་
གང་རིགས་བསྟེན་ཏེ། ཚོས་ཉན་པ་དང་བསྟེན་ཅིང་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པས་མཚོད་པར་བྱའོ། །དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་པའི་ཅིག་ཤོས་མི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཏེ་སྤྲིག་པ་དང་ངན་སོང་གི་གནས་ལ་སྤོར་
བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་རིང་དུ་སྤང་བར་བྱའོ། །

༢ རྒྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་མི་དགོ་བ་སྤོང་བ།

སྤོག་གཅོད་རྒྱ་དང་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་། །རྒྱན་དང་རྒྱ་འབྲུལ་ཚིག་རྒྱབ་དབྱེན་སྤོར་དང་། །བརྒྱབས་
སེམས་གཞོད་སེམས་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག། །སྤྲིག་པའི་ལས་བརྒྱུ་ལུས་རྒྱ་ཡིད་ཀྱིས་སྤང་། །ཞེས་པ་སྟེ། དེས་
ན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེས་གདམས་པའི་སྤོང་པོ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤོ་ནས་གཞན་གྱི་སྤོག་གཅོད་པ། གཞན་གྱི་
འོར་འཕྲོག་ཅིང་རྒྱ་བ་དང་། ལོག་པར་གཡེམ་པ་སྟེ་གཞན་གྱི་བྱེད་མེད་ལ་སྤོང་བ་དང་། ཉེན་གྱི་བྱེད་དང་
ཉིན་མོ་འཁྲིག་པའི་ལས་བྱེད་པ། ཞར་བྱུང་སྤོ་མོར་རང་གི་རྒྱུང་མ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བྱེད་མེད་ལ་སྤོང་
བ་གསུམ་དང་། རྒྱ་གི་སྤོ་ནས་མི་བདེན་པར་སྤོ་བ་བརྟེན་དང་། དགོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་འབྲེལ་མེད་སྤོ་བ་
རྒྱ་འབྲུལ་པ་དང་། ལོས་ཏེ་གཞན་ལ་གནད་དུ་འཇུགས་པའི་ཚིག་རྒྱབ་དང་། སྤོ་མས་མཚོང་བར་སོ་སོར་
འབྱེད་པ་དབྱེན་སྤོར་བཞི་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྤོ་ནས་གཞན་གྱི་རྒྱས་ལ་རེ་བ་བརྒྱབ་སེམས་དང་། སེམས་ཅན་ལ་
སྤང་བར་འཛིན་པའི་གཞོད་སེམས་དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་འཛིག་ཉེན་མ་རོལ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་འཛིན་
པ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྟེ་གསུམ་དང་བཅས་པ་སྤྲིག་པའི་ལས་མི་དགོ་བ་བརྒྱུ་པོ་དེ་ནི་ལུས་རྒྱ་ཡིད་ཀྱིས་
དམ་བཅས་ཏེ་འབད་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །

३ ཚད་མེད་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྒོན་པ་བྱང་རྒྱུ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ།
 ལྷ་རན་ནད་པོངས་སྤྱུག་ལ་རུས་པན་གདགས། །འབྲུ་སྲིན་སོགས་ཀུན་ཏུ་རང་འབྲར་བཟླ། །བསྐྱེད་
 དེས་པས་འཇུག་ཞིང་བྱང་པོར་སྒྲ། །གཞོན་བཙོན་དག་ལའང་པན་གདགས་གཙོར་བྱས་ཏེ། །བྱམས་པས་
 བྱང་རྒྱུ་མཚོག་གི་སེམས་གཉིས་བསྐྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། །གཞན་ཡང་འགྲོ་བ་གང་ལུས་སེམས་སྤྱ་རན་གྱིས་
 རབ་ཏུ་གཟིར་བ་དང་། །ཉམ་ཐག་པའི་བྱུག་རྒྱས་གཅེས་པའི་ནད་པ་དང་། །ཟས་གོས་དང་བུལ་བས་ཐོངས་
 པར་ལྟར་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་ལྷན་པ་དེ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཡང་སྤྱ་རན་སེམ་བ་དང་། །གསོ་
 དཔུང་དང་སྐྱོན་པ་ཅི་རུས་པའི་སྒོ་ནས་འབད་པས་པན་གདགས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་འབྲུ་སྲིན་སྒོགས་
 སྤྱར་ལ་སོགས་པ་སོག་ཆགས་སྤོ་མོ་ཀུན་ལ་ཡང་དུས་ཏུ་རང་ཉིད་དང་འབྲ་བར་བཟླ་བར་བྱའོ། །རང་
 ཉིད་སོག་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་ཞིང་བདེ་བར་འདོད། །སྤྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་ལྟར་སོག་ཆགས་སྤོ་མོ་དེ་
 རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་གཅེས་སྤྱས་སུ་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
 པ་མི་ནང་པན་རྒྱན་རྣམས་ལའང་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་སྤྱ་བ་དང་། །དེས་པས་བཞིན་འཇུག་ཞིང་བྱང་
 པོར་མི་བསྐྱེད་བར་སྤྱ་བ་དང་། །རང་ཉིད་ལ་གཞོན་པར་བཙོན་པའི་དག་པོ་ལའང་འཁོན་ཏུ་མི་འཛིན་པར་ཅི་
 རུས་གྱིས་པན་གདགས་པ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས་ན་གཞན་རྣམས་ལ་ལྟ་སྒོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། །ཕྱོགས་རིས་
 མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་ཏུ་བྱམས་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་རྒྱུ་མཚོག་གི་སེམས་གཉིས་ཏེ་ཐར་པ་
 དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་སྒོན་པའི་སྒོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། །དེའི་ཚེད་ཏུ་གཞན་ལ་པན་
 ཅི་སོགས་སུ་འཇུག་པའི་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པོ་ཚོ་ག་བཞིན་ཏུ་སྤྱང་ཞིང་མ་ཉམས་པར་བསྐྱེད་བ་
 དང་།

༤ འཇུག་པ་པོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པ།
 ལུས་ངག་ཡིད་དུལ་པངས་མེད་གཏོང་སེམས་ལྷན། །གཞན་གྱི་དོན་ལའང་རང་གི་འབྲར་སེམས་པ། །དེ་
 དག་དམ་པའི་སྒྱུད་པ་མཐར་ཐུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། །ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ག་དུལ་ཞིང་
 རོར་ལ་ཐོངས་མེད་གཏོང་བའི་སེམས་དང་ལྷན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །མདོར་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལའང་རང་ཁོ་
 བའི་དོན་དང་འབྲ་ཞིང་བྱང་པར་མེད་པར་སེམས་པས་དུས་ཏུ་རྣམས་སུ་ལེན་པ་དེ་དག་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་མཐར་ཐུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ན་ཐར་འདོད་ཀུན་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱང་བར་
 བྱའོ། །དེ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་པན་ཡོན་ནི། །སྒྱུད་འཇུག་ལས། །དེང་ནས་བརྒྱམས་ཏེ་

གཉིད་ལོག་གས། །བག་མེད་གྱུར་གྱང་བསོད་ནམས་ཚོགས། །ནམ་མཁའ་མཉམ་པ་དུ་མ་ཞིག་ །རྒྱན་མི་
ཚད་པ་འབྲུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་ནན་ཏན་དུ་བྱའོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟེང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱན་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཉིན་རེ་བཞིན་རྒྱན་དུ་སྟོན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་པའོ། ། །།

ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ།

དུས་སུ་སྟོན་པ། དུས་སུ་སྟོན་པའི་ལེའུའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྦྱར་བ་
དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་དང་སྤོང་རིག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་དང་སྤོང་ཚེན་པོ་ཉོན་ཅིག་ །ཅེས་པ་སྟེ། ཉིན་རེ་བཞིན་རྒྱན་དུ་
སྟོན་པའི་ལས་བཤད་བྱིན་པའི་རྗེས་ཐོག་དེ་ནས་ཡང་དང་སྤོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ཡང་ཀྱེ་ཞེས་བོས་ནས་དང་སྤོང་ཚེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་གྲུས་པས་ཉོན་ལ་
ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་ངས་ལེགས་པར་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་གདམས་ནས།

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ་དུས་དུག་གི་མཚན་ཉིད་བསྟོན་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཉི་མ་ལྟོ་བྱང་དུ་
འགོ་བའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དུས་དུག་གི་བྱ་བེ་བྱུག་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལའང་དུས་དུག་
གི་གངས་དང་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། དུས་ཀྱི་ཚད་བཅི་ཐབས་བསྟན་པ། དུས་མཚམས་ཉི་མས་བཟུང་ཚུལ་
བསྟན་པ་དང་གསུམ་སོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་པ་དུས་སུ་སྟོན་པའི་སྟོན་ལམ་ནི། །དགུན་སྟོན་དགུན་སྟོན་
དམིད་དང་སོ་ག་དང་། །དབྱར་སྟོན་དགུན་སྟོན་ར་སོགས་གཉིས་རིམ་བཞིན། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱ་བ་སྟོན་ལམ་
ཀྱི་གནས་ལས་གཉིས་པ་དུས་སུ་སྟོན་པའི་སྟོན་ལམ་ནི་གང་ཞེ་ན། སྟོན་ལམ་དགུན་སྟོན་ར་སོགས་གཉིས་
གཉིས་ཏེ། །རིམ་བཞིན་དུས་ནི་དུག་དུ་བཤད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅམ་ལས་ཉ་ཅང་གསལ་བར་འགྲེལ་པ་
གཉིས་ལས་ཀྱང་མི་འབྲུང་བས་འདུལ་མདོན་དང་སྐར་ནག་གི་རྩིས་ལ་སོགས་པ་དང་བསྟན་དགོས་ཤིང་། དེ་
རྣམས་ལའང་སོ་སོའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བ་ཀྱུན་གྱང་མཁས་པའི་གསུང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་
གཅིག་དུ་དགག་སྦྱབ་ཀྱི་གནས་སུ་བྱེད་པ་དཀའ་མོད། །འོན་ཏེ་བྱིན་གྱང་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་ནི་ཕྱི་ནང་གི་
ཁམས་ཉིད་གཙོ་བོར་བཏོན་པ་ཡིན་པས་འདི་དང་གང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་བཟུང་དགོས་ཤིང་དེ་དག་གྱང་
སྟོན་པའི་བདག་པོ་དང་ཉི་མ་ལྟོག་དུས་ལ་སྟོན་པར་གསུངས་པས་ན་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་འདི་ཉིད་དེས་པར་

བུལ། །དེ་ཡང་དགུན་ཟླ་ཉོར་ཟླ་བཅུ་པ་སློན་དུག་གི་ཟླ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བཅུ་གཅིག་པ་མགོ་རི་ཟླ་བ་ལ་ཉི་མ་
སྒོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློན་དུག་དང་མགོ་རི་ཟླ་བ་གཉིས་དགུན་སྒོད་རྒྱལ་དང་མཚུ་གཉིས་དགུན་སྒོད།
དཔོ་དང་ནག་པ་གཉིས་དཔྱིད་ཀ་ས་ག་དང་སྒོན་གཉིས་སོ་ག རྒྱ་སྒོད་དང་གོ་བཞིན་གཉིས་དབྱར། ལྷམས་
སྒོད་དང་དབྱག་པ་གཉིས་སྒོན་ཀ་སྒོ་དུས་དུག་གོ། །

༡ དུས་ཀྱི་ཚད་བརྗེ་ཐབས་བསྟན་པ།

སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ལ། ཉིན་ཞག་ཟླ་བ་དུས་དང་ལོར་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་
གི་ལྡང་ཚད་ནི། འཇམ་དཔལ་ཚ་བའི་རྒྱུད་ལས། མིག་གི་འབྱེད་འཇུམ་བཅུ་ལ་ནི། སྐད་ཅིག་ཅམ་དུ་རབ་
དུ་བརྟག། སྐད་ཅིག་བཅུ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། །ཡུད་ཅམ་དུ་ནི་ལོངས་སུ་བརྟག། །ཡུད་ཅམ་བཞི་ལ་བྱུན་
གཅིག་ཅེས། །སྒྲགས་རིག་པ་ནི་ལོངས་སུ་བརྟག། །ཅེས་དང་། མཚོན་ལས། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་
ལ། །དེ་ཡིས་སྐད་ཅིག་དེ་དག་ཀྱང་། །དུག་ཅུ་ལ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ། །ཡུད་ཅམ་ཉིན་ཞག་ཟླ་གསུམ་ནི། །གོང་
ནས་གོང་དུ་སྐྱུམ་ཅུར་འགྱུར། །ཞག་མི་བྱབ་དང་བཅས་པ་ཡིས། །ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ །ཅེས་
དང་། །གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་སྟེ་ལས་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱུས་པ་ལས། །སེམས་ཀྱི་
ནམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བྱ། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་ལ་དབྱགས་འབྱུང་རྒྱབ་
ཅེས་བྱ། དབྱགས་དུག་ལ་རྒྱ་སྒྲང་། རྒྱ་སྒྲང་དེ་དུག་ཅུའམ། དབྱགས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལ་ནི་རྒྱ་ཚོད། དེ་
དུག་ཅུ་ལ་ནི་ཞག་གཅིག་སྟེ། དབྱགས་ཉིས་ཇི་ཚིག་སྒོད་དུག་བརྒྱའོ། །ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ནི་ཟླ་བ། ཟླ་བ་བཅུ་
གཉིས་ལ་ནི་ལོ་སྟེ། དེ་བརྒྱལ་སྐྱེས་བུའི་ཚོ་ལོ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་ལ་མ་
གསུངས་ཀྱང་རྒྱུད་རྒྱུད་བ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཟླ་བའི་ བཤོལ་འདོན་རྒྱལ་ནི་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
ལོ་གསུམ་དག་ན་བཤོལ་ཟླ་རེ། །གདུག་པ་བཞི་ལ་རང་ལོ་བོར། །གོང་ལ་ལྷུམ་བཤོལ་འོག་སྒོ་བྱལ། །ཞེས་
གསུངས་པས། །གདུག་པ་བཞིའི་ལོ་འབྱུག་དང་ལུག་དང་ལྷི་དང་སྐང་རྣམས་སུ་སྟེབ་པའི་ཚོ་རང་རང་གི་ཟླ་བ་
དེ་ཉིད་བཤོལ་དུ་འདོར་བ་རྒྱལ་འདིར་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཞིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། །སོ་མ་ར་རྩ་
ལས། །མོ་དུག་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ལ། །མོ་དུག་སུམ་ཅུ་དག་དུ་འོ། །དེ་ལྟར་བརྗེས་པའི་ལོ་གཅིག་ལ། །ཞག་ནི་ལྷ་
ལྷ་བཅུ་ཡིན་ཏེ། །ལོ་ནི་གསུམ་གསུམ་དག་ལ་ཡང་། །ཟླ་བ་ལྷག་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། །ཤིན་ཏུ་
ཞིབ་པ་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་དོན་ཞལ་ལུང་མ་བྱུར་གསུངས་པའི་དོན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་བྱི་
རྒྱུར་དཀར་པོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་བཤོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནང་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་ལོ་ན་ལས་
འབྱུང་བས། །སྐྱེས་པ་དར་མ་ནད་མེད་པའི་དབྱགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་སུམ་ཅུ་ཕྱེད་དང་སོ་གསུམ་གྱི་ཆ་གཅིག་ཡེ་ཤེས་

གྱི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དེ་བསགས་པས་དབྱགས་དྲུག་ལ་རྒྱ་ལྡང་། དེ་དྲུག་ཚུ་ལ་རྒྱ་ཚོད་རེར་བྱས་པའི་རྒྱ་ཚོད་དྲུག་
 ཚུ་རེ་བཞི་དབྱགས་བརྒྱ་གཅིག་དང་བཞི་ཆ་རེ་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱ་ཚོད་རེ་བཞི་པ་ལྡེ་ལ་འཕོ་ཆེན་གཅིག་སྟེ་
 དབྱགས་དྲུག་དང་བཞི་ཆ་རེ་འབྱུང་ལ། འཕོ་ཆེན་བརྒྱ་གཅིག་ལ་ཞག་གཅིག་སྟེ་ཞག་རེ་ལ་དབྱགས་དྲུག་
 བརྒྱ་བརྒྱན་ཚུ་ཅ་ལྡེ་རེ་སྟོག་པ་རྣམས་བསགས་པས་ལོ་གཅིག་ལ་ཞག་བརྒྱ་གཅིག་དང་རྒྱ་ཚོད་བཙོ་ལྡེ་འབྱུང་
 རྟེ། དེ་ལྟར་བཅིས་པའི་ལོ་གཉིས་དང་ལྷན་བསྟེན་དང་དགུན་ལྷན་བཞོལ་རེ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཆེ་རིང་ཞིང་བདེ་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་སྟུ་སྟོན་པའི་ཐོག་མར་དུས་ཉིད་ཤེས་དགོས་པས།
 དགུན་སྟོན་དང་དགུན་སྟོན་དང་དབྱིད་དང་སོ་ག་དང་དབྱར་དང་སྟོན་ཉེ་དུས་དྲུག་ཡིན་ལ། དེའང་དགུན་ལྷན་
 ར་བ་སློན་དྲུག་གི་ལྷན་བ་ནས་འགོ་བཟུང་སྟེ། སོགས་པའི་སྐྱས་དགུན་ལྷན་ཐ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་
 དུས་རེ་རེ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱར་བར་བྱའོ། །དེ་འདྲའི་ལོ་དེ་ཡང་ལིངས་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཆ་
 ཤས་ཤིན་ཏུ་སྐྱ་བ་རྣམས་བསགས་པ་ལས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་གསོ་དབྱེད་རང་ལུགས་ལ། དུས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་
 སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་སྐྱས་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཚུ་ལ་ཐང་གཅིག། དེ་སྐྱམ་ཚུ་ལ་ཡུད་ཅོམ། དེ་སྐྱམ་ཚུ་ལ་ཉིན་ཞག་
 གཅིག། དེ་སྐྱམ་ཚུ་ལ་ལྷན་བ། ལྷན་བ་གཉིས་ལ་དུས་དང་། དུས་དྲུག་ལ་ལོ་རྒྱུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།

༣ དུས་མཚམས་ཉི་མས་བཟུང་རྒྱུ་བ་བརྟན་པ།

ཉི་མ་བརྒྱུད་གསུམ་དབྱར་དགུན་དབྱས་སྟུའང་ལྡོག་ །གསུམ་ནི་སྟོ་དང་བྱང་དུ་འགོ་ཞེས་བྱ། །ནམ་དང་ཉི་མ་
 རྩེད་ན་མཉམ་པ་ཡིན། །བརྒྱུད་དང་བརྒྱན་སྐྱོན་གསུམ་ཆད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། ཉི་མ་དེ་ཡང་ལོ་སྟོན་
 མའི་དབྱར་དགུན་གང་སྟོག་གི་ཆོས་གངས་ཀྱི་སྟེང་ཞག་བརྒྱུད་དང་གསུམ་བསྐྱེས་བརྒྱ་གཅིག་རེ་བསྟན་
 འཁོར་ལོར་བསྐྱེལ་བའི་ཆོས་གངས་སྟུ་སྟོག་ཅིང་། དེ་ཡང་དབྱར་དགུན་གཉིས་ཀའི་དབྱས་སྟུ་སྟེ་དབྱར་
 འབྲིང་དང་དགུན་འབྲིང་གི་སྟོན་སྟོན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སྟོག་པ་ཡིན་ལ། ཉི་མ་སྟོག་ནས་དུས་གསུམ་ནི་ལྷན་
 བ་དྲུག་གི་བར་སྟོན་མཐར་ཐུག་པ་དང་བྱང་གི་མཐར་ཐུག་ཏུ་འགོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ནམ་དང་ཉི་མ་ཡང་ལྷན་བ་དྲུག་
 གི་ལྟེན་དེ་ལྷན་བ་གསུམ་ན་མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ་སྟོན་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ནས་ཞག་བརྒྱུད་དང་
 བརྒྱན་ཞེས་བཙོ་བརྒྱུད་ན་འབྲུག་གི་སྐྱོན་སྟོན་པ་དང་ཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་འོ། །ཉི་ལྡོག་དང་འབྲུག་སྐད་ཀྱི་
 སྐབས་འདིར་རྗེ་བྱུར་མཁར་བ་ཡང་འཁྲུལ་བའི་དགུན་ལྷན་ར་བ་ནས་བགྲངས་པའི་བརྒྱུད་པ་ལྡེ་པ་དང་གསུམ་
 པ་བརྒྱ་གཉིས་པར་ཉི་མ་སྟོག་ཅེས་དང་། དབྱིད་མཉམ་ནས་ཞག་བརྒྱུད་ན་འབྲུག་སྐྱོན་སྟོན་གྱི་སྟོན་མཉམ་ནས་
 བརྒྱན་ཆད་ཅེས་པ་གཙུག་ལག་དང་སྟོགས་ཅོམ་ཡང་མི་མཐུན་པས་དོར་བར་རིགས་སོ། །དེ་ཡང་དུས་

འཁོར་ནང་དོན་རང་འགྲེལ་ལས་ཉི་མ་ཀུན་པའི་བྱིས་དུ་སྐྱེས་པས་སྟོར་བཤོད་པའི་སྐྱབ་དུག་ལ་ཉི་མ་འབྲིང་
 དང་། སྐྱབ་པའི་སྟོབས་དང་ལྷན་པར་འཕེལ་བར་བཤད་ལ། རྒྱ་སྲིན་ལ་སོགས་པ་ཉི་མ་བྱང་དུ་བཤོད་པའི་སྐྱབ་
 བ་དུག་ལ་སྐྱབ་པའི་རུས་པ་འབྲི་བ་དང་ཉི་མའི་རུས་པ་འཕེལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 བཞིན་ནང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱིས་ན་འཆད་འགྱུར་གྱི་དོན་དགུན་ཉི་ལོག་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་
 མཐུ་སྟོབས་འཕྲོག་ཅིང་། དབྱར་ཉི་ལོག་ནས་སྤྱར་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཕྱི་ནང་གཅིག་ཏུ་འཆར་ཞིང་། དེ་
 ཡང་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གི་བྱེད་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་དེ་ལྟར་སྤྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་
 བསྐྱུས་པའི་རགས་པ་ཕལ་ཆེར་སའི་ཡོན་ཏན་ཤས་ཆེ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་གཞན་
 རྣམས་ཀྱི་ཕན་གོད་སྤྲོ་ཚོགས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་རྒྱས་པ་ནི་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །
 གཉིས་པ། ཉི་མ་སྟོར་བྱང་དུ་འགྲོ་བའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
 དེ་ལ་ཡང་ཉི་མ་བྱང་བཤོད་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཉི་མ་སྟོར་བཤོད་གྱི་མཚན་ཉིད། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་
 དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དགུན་སྐྱབ་པ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ། ཉི་མ་བྱང་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་ཀྱི་ཚོ། །ཤིན་
 ཏུ་ཚོ་ཚ་རྩལ་པའི་རོ་བོར་འགྱུར། །རྒྱུད་དང་ཉི་མ་དག་གི་རུས་སྟོབས་ཀྱིས། །སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཟད་པར་
 བྱེད། །འདིར་ནི་ཚ་བསྐྱེལ་ལ་བའི་རོ་སྟོབས་ཆེ། །མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་མཐུ་སྟོབས་ཉིན་རེ་འཕྲོག། །ཅེས་པ་སྟེ།
 བཤད་མ་ཐག་པའི་དུས་དུག་པོ་དེ་ལ་དགུན་ཉི་ལོག་མ་ཐག་པའི་དགུན་སྐྱབ་པ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་དབྱར་ཉི་ལོག་
 པ་ལ་སྐྱབ་པའི་བར་ཉི་མ་བྱང་བཤོད་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དུག་གི་ཚོ་རོ་མ་ནས་རྒྱ་བ་ཉི་མའི་ཁམས་སྟོབས་
 དང་ལྷན་པའི་དབང་གིས་ཕྱི་རོལ་དུ་འབྲི་བའི་ཏུ་ཚོ་ཚ་རྩལ་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་དང་ཉི་མ་དག་གི་རུས་
 སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསེལ་ཞིང་སྐྱུ་མ་པ་རྣམས་ཟད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་
 དུས་འདིར་ནི་ཚ་བསྐྱེལ་ལ་བསྟེ་ཡོན་ཏན་དམན་པའི་རོ་སྟོབས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཀྱང་མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་
 བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མཐུ་སྟོབས་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་འཕྲོག་ཅིང་ཉམས་པར་བྱེད་དོ། །དེའང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགུན་
 སྐྱབ་པའི་ཚ་བའི་རོ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་། དཔྱིད་ཀ་ནི་བསྐྱེལ་བ་དང་། སོ་ག་ནི་ལ་བའི་རོ་སྟོབས་སུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ།
 དགུན་སྐྱབ་པ་རྒྱུད་དང་། དཔྱིད་ཀ་ས་རྒྱུད་དང་། སོ་ག་མེ་རྒྱུད་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མིའི་མཐུ་
 སྟོབས་ཀྱང་དུས་འདི་སྐབས་ལ་སྟོབས་པའི་དགུན་སྐྱབ་པ་ཆེ་ཞིང་། དེ་བས་ལྷག་པར་དུ་དཔྱིད་ཀ་རྒྱུད་ལ། སོ་ག་
 ནི་འབྲིང་དུ་ངེས་ཏེ། རོ་དེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །
 ཉི་མ་སྟོར་བཤོད་གྱི་མཚན་ཉིད།

ཆར་དུས་ལྷོ་ཕྱོགས་འགྲོ་ཚེ་སྐྱུར་སྟོབས་སྐྱེད། །བསིལ་བ་སྐྱབ་བའི་སྟོབས་ལྡན་ཉི་མ་འབྲི། །ཆར་བབས་རྒྱང་
གིས་ས་སྟེང་ཚ་བ་ཞི། །སྐྱུར་དང་ལན་ཚུ་མངར་བའི་རོ་སྟོབས་སྐྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལས་
སྟོག་སྟེ་དབྱར་ཉི་ལོག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆར་འབབ་དུས་ཡིན་ཅིང་། ཉི་མ་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་བྲ་བ་དུག་གི་
ཚེ་སྐྱུར་ཡང་མི་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་སྟོབས་ཉིན་རེ་བཞིན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་རྒྱང་མ་
ནས་རྒྱ་བ་སྐྱབ་བའི་ཁམས་འཕེལ་བའི་དབང་གིས་སྤྱི་རོལ་དུ་འང་སའི་ཡོན་ཏན་བསིལ་བ་སྐྱབ་བའི་སྟོབས་དང་
ལྡན་པས་ནོ་ཚ་རྒྱབ་པའི་རོ་ཤོར་གྱུར་པའི་ཉི་མའི་སྟོབས་འབྲི་བར་འགྱུར་ལ། དུས་དེར་ཆར་བབས་པའི་རྒྱ་
རྒྱར་གི་ལུས་པས་ས་སྟེང་གི་ཚ་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་ནས་སྐྱུར་བ་དང་ལན་ཚུ་བ་དང་མངར་བ་སྟེ་མཚོག་གི་
རོ་གསུམ་གྱི་སྟོབས་ཚེ་བར་གྱུར་ཏེ། ཁམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ།

དགུན་ཚེ་སོས་དང་དབྱར་རྒྱང་སྟོན་དཔྱིད་འབྲིང་། །ཞེས་པ་སྟེ། དེའང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དབྱར་གྱི་ཚེ་མེ་ས་
དང་། སྟོན་གྱི་ཚེ་རྒྱ་མེ་དང་། དགུན་སྟོན་གྱི་ཚེ་ས་རྒྱའི་ཁམས་ཤུལ་ཚེ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་
མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་གྱུར་དུས་འདི་གསུམ་ལ་བསྟོན་པའི་དགུན་སྟོན་སྟེག་པར་དུ་ཚེ་ཞིང་སྟོན་འབྲིང་ལ།
དབྱར་རྒྱང་ཟད་རྒྱང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཞིབ་དུ་སྤྱི་
མ་རྒྱད་དང་མཐུན་པས་དེར་བཤད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ། དུས་དུག་གི་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་དུ་བསྟན་པ།

དེ་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགུན་ཚེ་སོས་དང་དབྱར་རྒྱང་སྟོན་
དཔྱིད་འབྲིང་། །དེ་ལྟར་བཤོད་དུས་རྣམ་པ་གཉིས་བསྟན་ནས། །ད་ནི་ནམ་ཟེར་དུས་དུག་སྟོན་ལམ་ནི། །ཞེས་
པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་རྣམས་མདོར་བསྟུ་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་དགུན་སྟོན་དང་དགུན་སྟེན་གྱི་ཚེ་ཚེ་
ཞིང་སོས་ཀ་དང་དབྱར་གྱི་དུས་རྒྱང་ལ། སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་འབྲིང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཉི་མ་སྟོ་བྱང་
དུ་བཤོད་པའི་དུས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བསྟན་བཅོས་ནས། ད་ནི་དུས་སུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བྱ་
དངོས་བསྟན་པར་བྱའོ། །དགུན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་འགྱུར་བ་བསྟན་བཅོས་ནས། ད་ནི་ནམ་
ཟེར་དུས་དུག་དུ་སོ་སོར་སྐྱེད་པར་བྱ་བའི་སྟོན་ལམ་དངོས་བཤད་པ་ནི་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ དགུན་སྟོན་དང་། དགུན་སྟེན། དཔྱིད། སོས་ཀ། དབྱར། སྟོན་དུས་གྱི་
སྤོ་ཡོད་ལམ་བཤད་པ་དང་། མཚུག་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དགུན་སྟོན་གྲང་བས་བ་སྐྱུའི་སྟོ་བཀག་
སྟེ། །མེ་ཡི་སྟོབས་ལྡན་རྒྱང་གིས་སྐྱུར་བ་ཡིས། །ཟས་ཉུང་གྱུར་ན་ལུས་རྒྱངས་འབྲི་བར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་

དང་པོའི་རོ་གསུམ་བསྟན་པར་བྱ། །དེ་ཚེ་མཚན་མོ་རིང་བས་བཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་ཡིས་ལུས་བྱུངས་འབྲི་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །དྲིལ་མར་གྱིས་བྱུག་ཤ་ཁུ་སྐྱུམ་པ་བཟུང། །ལྷགས་པའི་གོས་དང་ལྷམ་ནི་ཉག་ཏུ་
 བཤོ། །དུགས་དང་མེ་ཉིའི་འོད་ལ་རན་པར་བསྟོ། །ས་ཡི་ཁང་པ་ཉིས་རིམ་ནང་དུ་བསྟན། །ཅེས་པ་སྟེ།
 ལུས་ཀྱི་སྟོབས་འཕེལ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དགུན་སྟོད་ཀྱི་དུས་རང་བཞིན་གྱི་གང་བ་ཡིན་པས་བ་སྐྱུའི་སྟོ་
 རྣམས་བཀག་སྟེ་ནང་དུ་མེའི་སྟོབས་དང་ལྷན་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་མེ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་གིས་ཆེས་ཆེར་སྐྱར་
 བ་དེའི་རུས་པས་ཁ་ཟས་ཉུང་བར་གྱུར་པ་ན་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་ལུས་བྱུངས་རྣམས་སྐྱེམ་ཞིང་འབྲི་བར་བྱེད་
 པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་མངར་སྐྱར་ལན་ཚུ་སྟེ་དང་པོའི་རོ་གསུམ་ཤས་ཆེར་གྱུར་པའི་ཁ་ཟས་འགྲངས་པ་
 བསྟན་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དུས་དེའི་ཚེ་ཉིན་མོ་ལས་མཚན་མོ་ཤིན་ཏུ་རིང་བས་ན་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་
 བཀའ་སྤྱོད་པར་གྱུར་ཏེ། བཀའ་སྤྱོད་པ་དེ་ཡིས་ནི་མེ་དྲོད་ཀྱི་ཤུགས་བསྟན་མི་རུས་པར་ལུས་བྱུངས་རྣམས་ལྷག་པར་
 འབྲི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དྲིལ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་མར་གྱིས་ལུས་ལ་བྱུགས་ཤིང་མཉེ་བ་དང་དྲིལ་བྱི་བ་བྱས་
 ལ། ཤ་བཟང་པོ་བཙོས་པའི་ཁུ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱུམ་པའི་ཁ་ཟས་གཙོ་ཆེར་བཟུང་། བྱ་རམ་དང་ཆང་དང་འོ་
 མ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དང་། བེའུ་སྐྱུག་དང་པགས་པ་དང་སྐྱུལ་གོས་གསར་པ་སོགས་དྲོ་ཞིང་ཡང་བའི་
 གོས་དང་། ལྷམ་ནི་ཉག་པར་ཉིད་དུ་བཤོ་བ་དང་། རྩོ་བའི་དུགས་དང་མེ་ཉིའི་འོད་ལ་འདུག་སྟེ། ཉ་ཅང་
 ཐལ་བ་མ་ཡིན་པ་རན་པར་བསྟོ་བ་དང་། ས་ལ་ཟབས་སུ་བཞོས་པའི་ཁང་པ་ཉིས་རིམ་སོལ་བའི་འདབ་མས་
 བསྟོས་པའི་ནང་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །

༡ དགུན་སྟོད་ཀྱི་སྟོད་ལམ་བསྟན་པ།

དགུན་སྟོད་དུས་ན་ལྷག་པར་གང་བས་ན། །དེར་ཡང་སྟོད་ལམ་དེ་ཉིད་སྐྱུད་པར་བསྟན། །ཞེས་པ་སྟེ།
 དགུན་སྟོད་ཀྱི་དུས་ཟླ་བ་གཉིས་ན་དགུན་སྟོད་ལམ་གྱུང་ལྷག་པར་དུ་གང་བ་ཡིན་པས་ན་སྐྱུལ་དེར་ཡང་
 བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོད་ལམ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་སྐྱུད་པར་བསྟན། །ཤིང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཚོག་པར་གྱུ་བོ། །

༢ དམྱེད་དུས་ཀྱི་སྟོད་ལམ་བསྟན་པ།

དགུན་དུས་བད་ཀན་ཁོག་ཏུ་གསོག་པ་སྟེ། །དམྱེད་དུས་ཉི་འོད་རྩོས་པས་མེ་དྲོད་ཉམས། །བད་ཀན་ལྡང་
 ཞིང་ཐ་མའི་རོ་གསུམ་བསྟན། །ནས་རྩིང་སྐྱེས་སའི་ཤ་དང་སྐྱུང་ཚེ་དང་། །རྒྱ་སོལ་སྐྱེས་ཐང་བཏང་ཞིང་རྩུབ་
 པ་བསྟོན། །ཚོལ་བས་བཅག་དང་དྲིལ་བྱིས་བད་ཀན་བསལ། །དྲི་ཞིམ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་ཉི་གྱིབ་
 འདུག །ཅེས་པ་སྟེ། དམྱེད་སྟོད་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་དགུན་སྟོད་དང་། དགུན་སྟོད་ཀྱི་དུས་དེར་ཤིན་ཏུ་

གང་བའི་དབང་གིས་བད་ཀན་ལོག་ཏུ་གསོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཉི་འོད་ཚ་མོས་ངོས་ཤིང་ཞིགས་
པས་མེ་དྲོད་ཉམས་པ་ལས་བད་ཀན་གྱི་ནད་ཀྱང་ལྡང་ཞིང་འཇུ་མི་རུས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། བ་མའི་རོ་
ལ་ཚ་བསྐྱ་བ་གསུམ་ཤས་ཆེར་བསྟེན་ཞིང་ནས་རྙིང་གི་ཟན་དང་སྐམ་ས་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཤ་མེ་
ལ་བསྐྱེགས་པ་དང་། སྤྱང་ཚི་དང་རྩ་བསྐོལ་ཚ་མོ་དང་། བཅའ་སྐྱ་བསྐྱུས་པའི་ཐང་ལ་སོགས་པ་བཏང་ཞིང་
མདོར་ན་ཡང་ལ་རྩུབ་པའི་བཟའ་བཏུང་གཙོ་བོར་བསྟེན་པར་བྱ་ཞིང་། ལུས་ཀྱི་རྩལ་བས་བཅག་པ་དང་སྐྱན་
ཕྱེ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱམ་པའི་རྗེས་ཀྱིས་དྲིལ་བྱིས་ལ་སོགས་ཏེ་བད་ཀན་བསལ་བའི་ཚོ་ག་ལ་འབད་པ་དང་། དྲི་
ཞིམ་པོ་ལྡང་ཞིང་སྟོན་ཤིང་སྐྱ་ཚོགས་བས་གང་བའི་སྤྱི་དོན་མོས་ཚལ་གྱི་ཉི་གི་ལ་ཉི་མ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་འདུག་པར་
བྱའོ། །

༤ སོ་གའི་སྤྱོད་ལམ་བསྟན་པ།

སོ་གའི་མའི་འོད་ཟེར་རབ་ཚ་བས། །སྟོབས་འཕྲོག་ཕྱིར་ན་མངར་ཡང་སྐྱུ་བསིལ་བཟའ། །ལན་ཚུ་ཚ་སྐྱར་
རྩལ་བ་ཉི་འོད་སྤང་། །བསིལ་རྩུས་ལུས་བཀྱ་ཆང་རྩུ་བསྐྱེས་པ་བཏུང་། །རབ་ཕྱའི་གོས་བགོ་བསིལ་ཁང་དྲི་
བཟང་བསྟེན། །ཤིང་གི་བ་རྗེ་ཆར་བསེར་བྱུང་ད་ལྟན་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། སོ་གའི་སྤྱོད་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་
ལྟར་སོ་གའི་དུས་སུ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་རབ་དུ་ཚ་བས་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་ན་མངར་བའི་རོ་ཤས་
ཆེར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཟའ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་རུས་པ་ཡང་བ་དང་། སྐྱུ་པ་དང་། བསིལ་
བ་ཉིད་གཙོ་བོར་བཟུང་བ་ཡིན་གྱིས་ལན་ཚུ་ཚ་སྐྱར་དང་ལྟན་པའི་ཁ་བས་དང་། རྩལ་བས་བཅག་པ་དང་།
ཉི་འོད་ལ་གནས་པ་སོགས་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱས་ལ། རབ་དུ་བསིལ་བའི་རྩུས་ལུས་བཀྱ་ཞིང་
ཆང་དང་རྩུ་བསྐྱེས་པ་དག་ཉུང་བཟང་ལྟར་བྱུང་བར་བྱ་ཡི། ཆང་འབའ་ཞིག་ནི་སྤང་བ་དང་། དར་རམ་རས་
དང་ཐེར་མ་ལ་སོགས་པ་རབ་དུ་སྤང་སྤང་བའི་གོས་ལུས་ལ་བགོས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་བསིལ་བའི་ཁང་པ་དྲི་བཟང་
པོས་ཆག་ཆག་བཏང་བའི་ནང་ཡིད་དུ་འོང་བ་བསྟེན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་མ་ཤིན་ཏུ་སྐྱུ་པའི་ཤིང་གི་བ་
དང་རྗེ་ཆར་ཏེ་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དྲི་ཞིམ་པོས་ལྡང་ཞིང་བསེར་བྱའི་དང་དང་ལྟན་པ་རྣམས་སུ་གནས་པར་
བྱའོ། །

༥ དབྱར་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་བསྟན་པ།

དབྱར་དུས་མཁའ་ལ་སྤྱོད་འདུས་རྩུ་ཡིས་བརྟན། །རྒྱུད་དང་གང་བ་ས་རྒྱུ་རྩུ་ལྟོག་ཅན། །མེ་དྲོད་གཞོན་
པས་མེ་དྲོད་སྤྱིད་པ་བསྟེན། །དང་པོའི་རོ་གསུམ་ཡང་རྩོ་སྐྱུ་བཅས་བཟའ། །སྐམ་སའི་ཆང་བཏུང་ཁང་སྤྱིང་
བསིལ་སྤངས་གནས། །ཞེས་པ་སྟེ། དབྱར་གྱི་དུས་སུ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱོད་འདུས་ཤིང་ཆར་

བབ་པའི་ཚུ་ཡིས་ས་གཞི་བམས་ཅད་རྒྱན་དང་ལྷན་ལ། རྒྱུང་དང་གྲང་བའི་རེག་བྱ་ལྷག་པར་རྒྱས་ཤིང་ས་
རྒྱངས་དང་ཚུ་རྫོག་མ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་མེ་དྲོད་ལ་གཞོན་པར་གྱུར་པས་ན། དུས་དེར་མེ་
དྲོད་སྐྱེད་པའི་ཁ་བཟས་ཤས་ཆེར་བསྟེན་ཞིང་། ལྷན་པར་དུ་དང་པོའི་རོ་མངར་སྐྱུར་ལན་ཚུ་གསུམ་དང་། ལུས་
པ་ཡང་དོ་སྐྱུམ་པ་དང་བཅས་པ་གཙོ་བོར་བྱ་ལ། རྣམས་མའི་འབྲུ་ལས་བྱུང་བའི་ཆང་བཏུང་བ་དང་ཁང་པའི་
སྤྲེང་དུ་བསིལ་བའི་རེག་བྱ་སྤངས་ཏེ་དོ་བར་གནས་པར་བྱའོ། །

༤ ལྷོན་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་བསྟན་པ།

དབྱར་བསིལ་འཕལ་དུ་ལུས་ལ་ཉི་ཟེར་གསུངས། །ཆར་དུས་བསགས་པའི་མཁྲིས་པ་སྤོན་ན་ལྡང་། །དེ་
བསལ་སྤྱིར་ན་མངར་ཁ་བསྐྱབ་བ་བསྟེན། །ག་བྱར་ཅན་དན་ལུ་ཤིར་དྲི་ལྷན་པའི། །གོས་བགོ་ཁང་པ་ཆག་ཆག་
བཏབ་པར་འདུག །ཅེས་པ་སྟེ། ལྷོན་སྤྱོད་ནི་དབྱར་དུས་ཆར་རྒྱུང་གི་ལུས་པ་བསིལ་ཞིང་། འཕལ་དུ་ལུས་ལ་
ཉི་ཟེར་གྱིས་གསུངས་པས་མཁྲིས་པ་གསོག་པ་དེས་ན་ཆར་དུས་སུ་བསགས་པའི་མཁྲིས་པ་དེ་ནི་སྤོན་ཀའི་
དུས་ན་ལྡང་བས་དེ་བསལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ན་མངར་ཁ་བསྐྱབ་བའི་རོ་དང་ལྷན་པའི་ཁ་བཟས་ཤས་ཆེར་བསྟེན་
པར་བྱ་ཞིང་། ག་བྱར་དང་ཅན་དཀར་པོ་དང་ལུ་ཤིར་སྟེ་ཕུ་ཤེལ་ཅེའི་དྲི་དང་ལྷན་པའི་གོས་བགོ་བ་དང་།
ཁང་པ་རྒྱུང་དུ་དང་། སྤྱོད་མོས་ཚལ་ལ་སོགས་པར་ཤིན་ཏུ་བསིལ་བའི་སྤོན་གྱིས་ཆག་ཆག་བཏབ་སྟེ་གནས་
ཤིང་བག་དང་ལྷན་པར་འདུག་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

༥ མཇུག་དོན་བསྟན་པ།

མདོར་ན་ཟས་སྟོམ་དབྱར་དགུན་དོ་བ་བསྟེན། །དབྱིད་རྩལ་སོས་དང་སྤོན་ག་བསིལ་བར་བྱ། །དབྱར་དང་
དགུན་ནི་དང་པོའི་རོ་གསུམ་བསྟེན། །དབྱིད་ཀ་མའི་རོ་གསུམ་སོ་ག་མངར། །སྤོན་ཀ་མངར་ཁ་བསྐྱབ་བ་
བསྟེན་པར་བྱ། །སྤོན་དབྱིད་བཤལ་སྐྱུགས་དབྱར་ག་འཇམ་ཚེ་བསྟེན། །དམན་ལྷག་ལོག་ན་དེ་དང་
འཚམས་པར་དབྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དུས་དུག་པོའི་སྤྱོད་པ་བམས་ཅད་ཀྱང་མདོར་གྱི་ལ་
གྱིས་བསྟན་པ། ཟས་སྟོམ་དང་སྤྱོད་ལམ་ཀུན་ཀྱང་དབྱར་དགུན་གྱི་དུས་རྣམས་སུ་དོ་བ་ཤས་ཆེར་བསྟེན་ཞིང་།
དབྱིད་ཀ་ནི་རྩལ་པ་དང་སོས་ཀ་དང་སྤོན་ཀ་ནི་བསིལ་བར་བྱ་ལ། ལྷན་པར་དུ་དབྱར་དང་དགུན་ནི་དང་པོའི་
རོ་མངར་སྐྱུར་ལན་ཚུ་གསུམ་གཙོ་བོར་བསྟེན་པ་དང་། དབྱིད་ཀ་ནི་མའི་རོ་ཁ་ཚ་བསྐྱབ་བ་གསུམ་དང་། སོ་
ག་མངར་བ་དང་། ལྷོན་ཀ་མངར་ཁ་བསྐྱབ་བ་དག་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤོན་དང་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་
རིམ་པ་བཞིན་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་སེལ་བའི་སྤྱོད་དུ་བཤལ་དང་སྐྱུག་བཏང་ཞིང་། དབྱར་གའི་དུས་སུ་ནི་
རྒྱུང་བསལ་བའི་འཇམ་ཚེ་ཉིད་བསྟེན་པ་ཡིན། དེ་ལ་སོགས་པའི་ཞི་སྤངས་ཀྱི་སྤོན་དབྱད་བྱས་པས་གལ་ཏེ་

དམན་ལྷག་ལོག་ནས་ནད་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ནའང་དེ་ཉིད་དང་འཚམས་པར་སྐྱན་དཔུང་བས་དང་སྲོད་
པ་རིག་པས་དཔུང་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟེང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་གྱི་
དུས་སུ་སྲོད་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པའོ། །

ལེའུ་བཙེ་ལྷ་པ། གནས་སྐབས་གྱི་སྲོད་ལམ་བསྟན་པ།

༡༡། །ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ། གནས་སྐབས་གྱི་སྲོད་ལམ་བསྟན་པའི་ལེའུའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་ཉན་
པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ནི། དེ་ནས་ཡང་དང་སྲོད་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་དང་སྲོད་ཚེན་པོ་ཉོན་
ཅིག །ཅེས་པ་སྟེ། དུས་སུ་སྲོད་པའི་སྲོད་ལམ་བསྟན་བཅུ་བཞི་པའི་རྗེས་ཐོག་དེ་ནས་ཡང་དང་སྲོད་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་གྱེ་ཞེས་བོས་ནས་དང་སྲོད་ཚེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་འཁོར་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་ངས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །
གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ། མཇུག་བསྟུ་བ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་
ནི། གསུམ་པ་གནས་སྐབས་སྲོད་ལམ་བསྟན་པ་ནི། །བཀའ་སྐྱོམ་རྒྱུག་པ་གཡལ་དང་སྦྱིད་པ་
དང་། །དབུགས་གཉིད་ལུང་པ་མཆི་མ་བཤང་བ་འཕྱེན། །གཅིན་དང་ཁུ་བའི་ཤུགས་ནི་བགག་མི་བྱ། །ཞེས་
པ་སྟེ། བྱ་བ་སྲོད་ལམ་གྱི་གནས་ལས་གསུམ་པ་གནས་སྐབས་སུ་སྲོད་པར་བྱ་བའི་སྲོད་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་
བསྟན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་པའོ། །ཚེ་རིང་ཞིང་ནད་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་དང་གནས་སྐབས་
ཐམས་ཅད་དུ་བཀའ་པ་དང་སྐྱོམ་པ་དང་རྒྱུག་པ་དང་གཡལ་དང་སྦྱིད་པ་དང་དབུགས་དང་གཉིད་དང་ལུང་
པ་དང་མཆི་མ་དང་བཤང་བ་དང་། འཕྱེན་དང་གཅིན་དང་ཁུ་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་ལ་མདོན་དུ་ཚུགས་པ་དེའི་
ཚེ་ན་གང་དགར་བཏང་བར་བྱའི་ཤུགས་དེ་ནི་ནམ་ཡང་བགག་པར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ་བཀའ་པའི་དུས་སུ་བཀའ་པའི་ནད་
དང་དེའི་བསལ་ཐབས་དང་། སྐྱོམ་པ། རྒྱུག་པ། གཡལ་བ། སྦྱིད་པ། དབུགས། གཉིད། ལུང་པ། མཆི་
མ། བཤང་བ། འཕྱེན། གཅིན། ཁུ་བ་བཅས་སོ་སོའི་ཤུགས་བགག་པའི་ནད་དང་དེ་བསལ་ཐབས་བསྟན་

པའོ། །དང་པོ་བགེས་པའི་དུས་སུ་ཟས་བཀག་པའི་ནད་དང་དེའི་བསལ་ཐབས། བགེས་བཀག་ལུས་ཞིག་
ཉམ་ཚུང་ཡི་ག་འཆུས། །མགོ་འཁོར་དེ་ཟས་ཡང་སྐྱམ་ཏེ་རྒྱང་སྦྲུང། །ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཞིག་ཤིན་ཏུ་བགེས་
པར་གྱུར་ཀྱང་ཁ་ཟས་བཀག་པར་གྱུར་ན་ལུས་ཞིག་ཅིང་ཉམ་ཚུང་བ་དང་ཡི་ག་འཆུས་ལ་མགོ་བོ་འཁོར་བའི་
ནད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས། དེ་ལ་ཁ་ཟས་ཡང་ཞིང་སྐྱམ་ཏེ་དང་ལྡན་པ་རྒྱང་རྒྱང་རྒྱང་རྒྱང་སྦྲུང་བས་སེལ་
བར་བྱེད་ཅིང་།

༡ རྫོམ་དུས་བརྒྱུང་བ་བཀག་པའི་ནད་དང་དེའི་བསལ་ཐབས།

རྫོམ་བཀག་ཁ་སྐྱམ་མགོ་འཁོར་སྟིང་ནད་འབྱུང་། །སྦྱོས་འགྱུར་དེ་བསིལ་ཚོག་ཐམས་ཅད་པན། །ཞེས་པ་
སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་རྫོམ་པར་གྱུར་ཀྱང་བརྒྱུང་བ་བཀག་ན་ཁ་སྐྱམ་ཞིང་མགོ་བོ་འཁོར་བ་དང་། སྟིང་ནད་འབྱུང་
ལ་སྦྱོས་པ་ལྟར་དུན་པ་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལ་ནི་བཟའ་བ་དང་བརྒྱུང་བ་བསིལ་བར་བྱས་པའི་ཚོ་
ག་ཐམས་ཅད་པན་པར་འགྱུར་རོ། །

༢ རྒྱལ་པ་བཀག་པའི་ནད་དང་དེའི་བསལ་ཐབས།

རྒྱལ་པ་བཀག་དང་ག་འགག་དང་དབྱུགས་མི་བདེ། །རྒྱ་རབ་མེད་བལ་གཡན་པ་འབྲས་དང་མཛོ། །མིག་
ནད་ལུད་པ་རིམས་ནད་འབྱུང་བར་འགྱུར། རྒྱུང་གནས་དུད་ཚོན་ཁ་བཀང་དཔོ་བར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱལ་
པ་བཀག་པ་ནི་དང་ག་འགགས་པ་དང་དབྱུགས་མི་བདེ་བ་དང་རྒྱ་རབ་དང་མེད་བལ་དང་། གཡན་པ་དང་
འབྲས་དང་མཛོ་དང་མིག་ནད་དང་ལུད་པའི་ནད་དང་རིམས་ནད་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ནི་
རྒྱུང་བར་གནས་ཤིང་ཅན་དང་ཨ་ག་རུ་ལ་སོགས་པའི་དུད་པ་ཚོན་པོ་རྒྱབ་པ་དང་དེ་འདྲ་བའི་ལུ་བས་ཁ་
བཀང་སྟེ་དཔོ་བར་བྱའོ། །

༣ རྫོང་པ་བཀག་པའི་ནད་དང་དེའི་བསལ་ཐབས།

རྫོང་བཀག་དབང་པོ་མི་གསལ་མགོ་བོ་ན། །གཉའ་བ་རེངས་དང་ཁ་ཡོ་འགྲམ་ཆག་འགྱུར། །རྟུང་ཚོན་སྒྲ་
སྒྲན་ཉི་མ་བཟླ་བས་བསལ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྫོང་པ་བཀག་པ་ལས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་མི་གསལ་
ཞིང་མགོ་བོ་ན་བ་དང་། གཉའ་བ་དང་གཉའ་བའི་གནད་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་གནད་རྣམས་རེངས་ཏེ་འགྱུར་
མི་ཤེས་པ་དང་། ཁ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཡོ་ཞིང་འགྲམ་ཆག་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱང་ནད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལ་འདྲ་དུད་
ཚོན་དང་སྒྲ་སྒྲན་དང་ཉི་མ་ལ་བཟླ་བ་སོགས་པའི་ཚོགས་བསལ་བར་བྱའོ། །

༤ གཡལ་བཀག་པའི་ནད་དང་དེའི་བསལ་ཐབས།

གཡལ་བཀག་དེ་འདྲ་ཚོ་ག་རྒྱུང་འཛོམས་པམ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཡལ་བཀག་པ་ན་འང་སྤྱིད་པ་བཀག་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ནད་དེ་འདྲ་བ་འབྱུང་བས་ཚོ་ག་ནི་རྒྱུང་འཛོམས་པར་རུས་པ་ཐམས་ཅད་པམ་པ་ཡིན་ལོ། །

༤ ངལ་དུབ་ཀྱི་དུས་དབྱུགས་བཀག་པའི་ནད་དང་དེའི་བསལ་ཐབས།

ངལ་དུབ་དབྱུགས་བཀག་སྐྱོན་དང་སྤྱིད་ནད་འབྱུང་། །ཚུམ་འགྱུར་དེར་ནི་ངལ་གསོ་རྒྱུང་སེལ་པམ། །ཞེས་པ་
སྟེ། ཚུམ་བས་ངལ་ཞིང་དུབ་པའི་དབྱུགས་ཐབས་ཐོབ་པོ་དེ་ཉིད་བཀག་པ་ལས་ནི་སྐྱོན་དང་སྤྱིད་ནད་འབྱུང་
བས་ཚུམ་ཤིང་མི་དྲན་པར་འགྱུར་བ་དེར་ནི་ངལ་གསོ་བ་དང་རྒྱུང་འཕེལ་སེལ་བའི་ཚོ་ག་ཉིད་པམ་ལོ། །

༥ གཉིད་བཀག་པའི་ནད་དང་དེའི་བསལ་ཐབས།

གཉིད་བཀག་གཡལ་མང་ལུས་སྟོམ་མགོ་བོ་སྟེ། །མིག་འགྲིབ་ཁ་ཟས་མི་འཇུག་ལུ་དང་། །ཆང་བཏུང་བསྐྱེ
མཉེ་བྱ་ཞིང་གཉིད་ལོག་པམ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཉིད་བཀག་པ་ལས་ནི་གཡལ་མང་བ་དང་ལུས་སྟོམ་པ་སྟེ་སྤྱིད་
ལུག་པ་དང་མགོ་བོ་སྟེ་བ་དང་མིག་འགྲིབས་ཤིང་ཁ་ཟས་མི་འཇུག་བ་དག་འབྱུང་བས། དེ་ལ་ཤ་ལུ་དང་ཆང་
ཞིམ་པོ་བཏུང་བ་དང་། བསྐྱེ་མཉེ་བྱ་ཞིང་གཉིད་ལོག་བས་པམ་པར་འགྱུར་ལོ། །

༦ ལུད་པ་བཀག་པའི་ནད་དང་དེའི་བསལ་ཐབས།

ལུད་པ་བཀག་པས་ལུད་འཕེལ་དབྱུགས་མི་བདེ། །ཤ་སྐྱེམ་སྐྱིགས་བྱ་སྤྱིད་ནད་ཡི་ག་འཇུ། །དེར་ནི་ལུད་པ་
བསལ་བའི་ཚོ་ག་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུད་པ་བཀག་པས་ནི་ལུད་པ་ཉིད་འཕེལ་ཞིང་དབྱུགས་མི་བདེ་བ་དང་།
ཤ་སྐྱེམ་པ་དང་སྐྱིགས་བྱ་དང་སྤྱིད་ནད་དང་ཡི་ག་འཇུ་བར་འགྱུར་བས་དེར་ནི་ལུད་པ་བསལ་བའི་ཚོ་ག་
བཅའ་སྐྱེ་དང་པི་པི་ལིང་ལ་སོགས་པ་བྱ་རམ་དང་སྦྱར་བའི་སྟེ་གུ་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་པ་ཅ་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་
བྱའོ། །

༧ མཆི་མ་བཀག་པའི་ནད་དང་དེའི་བསལ་ཐབས།

མཆི་མ་བཀག་པས་སྤྱིད་དང་མགོ་བོ་ན། །སྣ་རྒྱ་འཇག་ཅིང་མགོ་འཁོར་ཡི་ག་འཇུས། །དེ་ལ་ཆང་བཏུང་
གཉིད་ལོག་གཏམ་སྟན་པམ། །ཞེས་པ་སྟེ། མིག་ལས་འབྱུང་བའི་མཆི་མ་བཀག་པ་ལས་སྤྱིད་དང་མགོ་བོ་ན་
བ་དང་སྣ་རྒྱ་འཇག་ཅིང་མགོ་བོ་འཁོར་བ་དང་ཡི་ག་འཇུས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ཆང་བཏུང་ཞིང་གཉིད་ལོག་
པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གོགས་ཀྱིས་གཏམ་སྟན་སྦྱོར་བ་ན་ཐམས་པམ་ལོ། །

༨ འཕྲེན་བཀག་པའི་ནད།

འཕྲེན་བཀག་རྟུག་སྐྱམས་འཕྲེན་དང་བཤང་བ་འགག། །སྐྱོན་གཟེར་མིག་རྟུལ་ཕྱོད་རྒྱུང་སྤྱིད་ནད་
འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། འཕྲེན་བཀག་པ་ལས་རྟུག་པ་སྐྱམ་ཞིང་འཕྲེན་ཏེ་འོག་རྒྱུང་དང་བཤང་བ་འགགས་པ་

དང་། སྐྱོན་དང་སྐྱོས་ཤིང་གཟེར་བ་དང་། མིག་རྒྱལ་ཉེ་མི་མཐོང་བ་དང་ལུས་ཀྱི་བློ་དྲུང་ཆུང་ཞིང་སྤྲིང་ནད་
བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །

༡༡ བཤང་བ་བཀག་པའི་ནད།

བཤང་བ་བཀག་པས་ལ་རུ་མི་གཙང་འབྱུང་། །ལྷན་པ་ན་ཞིང་ཉེ་འགྱུར་ཆམ་པས་འདེབས། །སྤར་བཤད་ནད་
འགྱུར་

ཞེས་པ་སྟེ། བཤང་བ་བཀག་པས་གྲེན་དུ་ལོག་སྟེ་ལ་རུ་མི་གཙང་བ་དངོས་སུ་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་པ་ན་ཞིང་
ཀང་ལག་གི་ཉེ་འགྱུར་བ་དང་ཆམ་པས་འདེབས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་སྤར་འཕྲེན་བཀག་པ་ལས་འབྱུང་བར་
བཤད་པའི་ནད་དུ་འགྱུར་ཞིང་།

༡༢ གཅིན་བཀག་པའི་ནད་དེའི་བསལ་ཐབས།

གཅིན་བཀག་དེའུ་ནད་དང་། །རྒྱ་སོ་སོ་མཚན་དཀྱུ་ནད་སྤར་ནད་འབྱུང་། །དེ་སྐྱོན་རེང་བུ་མས་བཏང་ལུས་
བཙུང་དང་། །བསྐྱེད་བྱུག་དུགས་དང་སྐྱོན་མར་བསྐྱེན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཅིན་བཀག་པ་ལས་ཀྱང་
དེའུའི་ནད་དང་རྒྱ་སོའི་ནད་སྤྲི་བ་སོགས་དང་སོ་མཚན་གྱི་ནད་ དང་དཀྱུ་སྟེ་བསྐྱེད་ནད་རྣམས་སུ་འདྲ་སྤར་
འཕྲེན་བཀག་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ནད་འབྱུང་བས། དེ་རྣམས་བསལ་བའི་སྐྱོན་འཇམ་པའི་རེང་བུ་མས་ནས་
བཏང་ཞིང་ལུས་རྒྱ་ཚན་ནམ་བུ་དྲུག་ཅི་ལྟའི་ལུ་མས་ཀྱིས་བཙུང་བ་དང་། བསྐྱེད་བྱུག་དང་དུག་དང་སྐྱོན་མར་ལ་
སོགས་པ་བསྐྱེན་པར་བྱའོ། །

༡༣ ལྷ་བ་བཀག་པའི་ནད་དང་དེའི་བསལ་ཐབས།

ལྷ་བ་བཀག་པས་དེ་འཇོག་སོ་མཚན་ན། །རྒྱ་འགག་དེ་འུ་འཕེལ་དང་མ་ཞིང་འགྱུར། །མས་བཏང་ལུས་
བཙུང་བུད་མེད་སྤྲད་པར་བྱ། །ཉིལ་མར་འོ་མ་ཁྱིམ་བྱ་གཙང་བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷ་བ་བཀག་པ་ལས་
ཀྱང་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་འཇོག་ཅིང་སོ་མཚན་ན་བ་དང་། རྒྱ་འགགས་ཤིང་དེའུ་འཕེལ་བ་དང་དབང་པོ་ལྡང་བར་མི་
རུས་པ་སོགས་མ་ཞིང་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ཡང་མས་བཏང་བ་དང་ལུས་བཙུང་བ་གོང་ལྡང་བྱས་ལ་བུད་མེད་
ལ་སྤྲད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉིལ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་མར་དང་། འོ་མ་དང་ཁྱིམ་བྱའི་གདང་ཆང་ཞིམ་པོ་
རྣམས་བཏང་བས་ཕན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། མཇུག་དོན་བསྟུ་བ།

དེ་ལྟར་འབྲུག་མི་བཀའ་དང་བཙུང་བ་ཡིས། བཀའ་ཀུན་འབྱུང་འཇུག་འཕྲུལ་དུ་རྒྱུང་འཇུག་པས། དེ་ཕྱིར་དེ་
 ཡི་ཟས་དང་སྐྱེན་སྐྱོམ་སྦྱར། བཀའ་གང་སྦྱང་དང་ཞི་བས་བཞུ་བྱས་ཀྱང། རོ་མ་ལྡང་འཇུག་ལེགས་སྦྱངས་
 སྦྱར་མི་འབྱུང། དེ་ཕྱིར་དཀུན་བསགས་མང་ནད་དམིད་དུས་སྦྱང། སོས་བསགས་དབྱར་སྦྱང་དབྱར་
 བསགས་སྟོན་དུས་སྦྱང། ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་རོ་ཐོན་ནད་མེད་འཇུག། རྟག་ཏུ་པན་པའི་ཟས་དང་སྦྱོད་
 ལམ་རྣམས། ཉམས་ལུན་བསྟེན་པར་བྱེད་ན་ནད་མི་འབྱུང། བཀའ་ཀུན་མི་སྦྱེ་སྦྱེས་པའང་ཞི་བའི་
 ཕྱིར། ལམ་སྐབས་སྦྱོད་པའི་ཚོ་ག་འདི་ཉིད་བསྐྱབས། ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་ཟིན་པ་དེ་
 ལྟར་བཀའ་སྐྱོམ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུག་མི་ཉེ་བར་བཀའ་པ་དང་ཡང་ན་མི་འབྱུང་བཞིན་དུ་ནད་ཀྱིས་བཙུང་བ་
 དེ་འདྲ་བ་ཡིས་ནི་དངོས་སུ་སྦོས་པ་དེ་རྣམས་སུ་མ་ཟད་རིམས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཀུན་ཀྱང་འབྱུང་བར་
 འཇུག་ཞིང་འཕྲུལ་དུ་ཡང་རྒྱུང་འཇུགས་པར་འཇུག་བས་དེ་ཕྱིར་རྒྱུང་དེའི་གཉེན་པོའི་ཟས་དང་སྐྱེན་དང་སྐྱོམ་
 ལ་སོགས་པ་སྦྱར་བར་བྱའོ། དེ་བཞིན་དུ་ནད་གང་ལའང་སྦྱང་བར་གནས་པ་དང་། ཞི་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་
 བཞུ་བ་བྱས་ཏེ་རེ་ཞིག་ནད་མེད་པར་ཇུར་ཀྱང། བམ་ཞིག་ན་ནད་ཀྱི་རོ་མ་དེ་ལས་ལྡང་བར་འཇུག་བསྐྱོད་
 པས་ན་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་བཤའ་སྦྱག་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱིས་རྩ་བ་ནས་ལེགས་པར་སྦྱངས་ན་སྦྱར་མི་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དཀུན་སྟོད་དང་དཀུན་སྦྱང་ཀྱི་དུས་སུ་བསགས་པའི་བད་ཀན་མང་ནད་དེ་དམིད་
 དུས་ལྡང་བར་འཇུག་བ་དེའི་སྐབས་སུ་སྦྱགས་ཀྱི་སྦོ་ནས་སྦྱང་བ་དང་། སོས་ཀ་བསགས་པའི་རྒྱུང་ནད་དབྱར་
 དུས་སུ་ལྡང་བའི་སྐབས་སུ་འཇུག་རྩི་ལ་སོགས་པས་སྦྱང་བ་དང་། དབྱར་ག་བསགས་པའི་མཁའ་པ་སྟོན་
 དུས་སུ་ལྡང་བའི་སྐབས་སུ་བཤའ་བྱི་སྦོ་ནས་སྦྱང་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྦོ་ནས་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་ན་ནད་རོ་
 རྩ་བ་ནས་ཐོན་ཏེ་ནད་མེད་པར་འཇུག་བས་ན་ལོ་རེའི་དུས་སུ་དབྱུད་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་འོ། དེ་ལྟར་ན་མི་
 གང་ཞིག་དུས་རྟག་ཏུ་རང་གི་ལུས་ལ་པན་པའི་ཟས་དང་སྦྱོད་ལམ་འཆད་འཇུག་དང་བཤད་ཟིན་པའི་ཚུལ་དེ་
 རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་བརྟགས་ཏེ་འདི་བྱས་ན་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་ཞིང་འདི་བྱས་ན་
 བྱི་འདི་ལྟ་བུ་རྫོགས་ཤིང་མཐར་ཕྱིན་པར་མི་འཇུག་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྦྱང་བྱེད་པ་དང་། རང་གི་
 སྦོས་དེ་ལྟར་བརྟག་པར་མ་རུས་ན། གསོ་བ་རིག་པའི་ཚུལ་མ་ལུས་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་མཁས་པ་ཉམས་དང་
 ལུན་པ་བསྟེན་ཏེ། དེས་ཇི་ལྟར་སྦྱས་པ་བཞིན་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ནད་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་འོ། དེ་བས་
 ན་ནད་ཀུན་སྦོ་བུར་དུ་མི་སྦྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་སྦྱེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ཉེ་བར་སྦྱད་པར་བྱ་བའི་ཚོ་ག་འདི་ཉིད་མཚོག་དུ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པས་དུན་ཤེས་
 བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལོངས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྒྲིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་གི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཙུག་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད། །།

ལྟ་བུ། འཚོ་བ་བསྟན་གི་གནས།

༡༡། །རྗེས་གང་ཞིག་ལུས་འཚོ་ཞིང་བཀའ་སྒྲིབ་སྐྱོམ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་རུས་པ་དང་ལྡན་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་
བྱུང་མ་བུ་རྒྱ་དེ་ལ་བསམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། བསམ་དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ལྡན་བསྐྱེད་ཅིང་མེ་དོད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་
མལ་ག་ལྷ་དང་སྟེགས་མེ་བའི་རྗེས་དེའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཁམས་དང་མཚུངས་པའི་པན་གཞོད་ཀྱི་
རྒྱལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་ལུས་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་
ཡང་དང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ལུས་སོ། །ཀྱེ་དང་སྟོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་

ལགས། །འཚོ་བ་བསྟན་གི་གནས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བཀྱི། །འཚོ་མཛད་སྟན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་
གསོལ། །ཞེས་ལུས་པ་ལས། ཞེས་པ་སྟེ། བྱ་བ་སྦྱོད་ལམ་གྱི་གནས་བཤད་བེད་པའི་མཚུགས་ཐོག་དེ་ནས་ཡང་
དང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ལུས་སོ། །དེ་ཡང་ཀྱེ་ཞེས་མཚན་ནས་བོས་ཏེ་དང་སྟོང་ཆེན་པོ་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། འཚོ་བ་བསྟན་གི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བདག་ཅག་རྣམས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བཀྱི་
ཞེས་འདྲི་ན་འཚོ་མཛད་སྟན་པའི་རྒྱལ་པོས་གསལ་པོར་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་ལུས་པ་ལས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ་ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚན་སྐྱེད་བ་དང་། གནས་དོན་དངོས་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོན་པས་གསུངས་པ། ཀྱེ་དང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། ལྷོན་པ་དང་སྟོང་རིག་
པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་འདི་ལྟར་གསུངས་པ། དེའང་ཀྱེ་དང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་འཁོར་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་ངས་བཤད་པར་བྱའོ། །

གནས་དོན་དངོས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་འཚོ་བ་བསམ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་དང་། དེ་དོན་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་
གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ནད་ལ་གསོ་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཡི། །འཚོ་བ་བསྟན་གི་གནས་ལ་བསྐྱབ་པ་
ནི། །བས་སྐྱོམ་ལེགས་སྤྱད་ལུས་དང་སྟོག་འཚོ་ཞིང་། །དམན་ལྷག་ལོག་གྱུར་ནད་བསྐྱེད་འཕྲལ་སྟོག་
འཛོམས། །དེ་ཕྱིར་བས་སྐྱོམ་སྦྱོར་བ་མཁས་པ་གཅེས། །འདི་ལ་སྤྱི་སྟོམས་བས་རྒྱལ་ཤེས་པ་དང་། །བས་
བསྐྱམ་བས་ཚོད་རན་པར་བབའ་བ་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། དོན་དངོས་ནི་ནད་ལ་གསོ་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་
སྦྱོད་ལམ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་གཉིས་པ་འཚོ་བ་བསྟན་གི་གནས་ལ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་ནི་འདི་

ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཟས་སྐོམ་གྱི་ཕན་གཞོན་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་
ལོངས་སྤྱད་ན་ལུས་དང་སློག་ལ་ཉེ་བར་ཕན་པས་ཡུན་རིང་དུ་འཚོ་ཞིང་། བབ་ཙལ་དུ་ཟོས་ཤིང་འབྱུངས་ན་
དམན་ལྟག་ལོག་པ་གང་ཡང་རུང་བར་གྱུར་ནས་ནད་བསྐྱེད་དེ་འཕྲལ་དུ་ལུས་སློག་འཛོམས་པར་འགྱུར་བ་
དེའི་ཕྱིར། བདེ་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་ཟས་སྐོམ་གྱི་སྒྲོལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཁོ་ན་ངེས་པར་གཅེས་པ་ཡིན་པས།
འདི་ལ་སྤྱི་སློམ་ནི་ཟས་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཟས་མི་འཕྲོད་པ་གདམས་པ་དང་། ལ་ཟས་ཚོད་རན་
པར་བབའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་སློ་ནས་ཉོགས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དོན་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ་ ཟས་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཟས་མི་འཕྲོད་པ་བསྟན་པ་དང་།
ཟས་ཚོད་རན་པར་བབའ་བ་བཅས་རྣམས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ནོ། །དང་པོ་ལའང་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་
དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཟས་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། སྐོམ་གྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་
བ་གཉིས། ཟས་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟས་
ལ་འབྲུག་སྐྱུམ་དང་གཡོས་སྐྱུར་ལ། ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ཟས་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལའང་འབྲུག་དང་ག་
དང་སྐྱུམ་དང་སྐྱོང་དང་གཡོས་སྐྱུར་བ་སྟེ་རྣམས་པ་ལྟ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །

༡ འབྲུའི་རིགས་ཀྱི་སྟེ་ཚན་བཤད་པ།

འབྲུ་ལ་གཉིས་ཏེ་ག་མ་གང་བྱ་ཅན། ཞེས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་འབྲུའི་རིགས་ཀྱི་སྟེ་ཚན་བཤད་པ་ལ་གོ་ནས་
སོགས་ག་མ་ཅན་གྱི་རིགས་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་སྐབ་མོན་སྐབ་སོགས་གང་བྱ་ཅན་གྱི་རིགས་བཤད་པ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་བཅས་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་སྐོམ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ག་མ་ཅན་གྱི་འབྲུ་ཡི་
སྟེ། འབྲས་ཁྲེ་ཁ་མ་གོ་ནས་སོ་བ་དང་། སྟེ་ད་ལ་སོགས་རོ་དང་ལྷུ་རྗེས་མངར། རོ་ཙ་རླུང་འཛོམས་ལུས་
སྟོབས་བད་ཀན་སྐྱེད། དེ་ལ་འབྲས་ནི་སྐྱུམ་འངམ་བསེལ་ལ་ཡང་། ཉེས་པ་གསུམ་སེལ་རོ་ཙ་འབྲུ་སྐྱུག་
གཙོད། ཁྲེ་ནི་ཕྱི་བསེལ་བརྟན་བྱེད་ཆག་གསུགས་སྟོར། ཁྲེ་མ་བསེལ་ཡང་རྩལ་ཅིང་ཡི་གར་འཕྲོད། སྟོ་ནི་
ཕྱི་བསེལ་འཚོ་བྱེད་རླུང་མཁྲིས་སེལ། ལན་ནི་ཕྱི་བསེལ་བཤད་འབེལ་སྟོབས་སྐྱེད་མཚོག། སོ་བ་སྟེ་ད་
བསེལ་ཡང་བད་མཁྲིས་སེལ། ཞེས་པ་སྟེ། ཟས་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་ག་མ་ཅན་གྱི་འབྲུའི་སྟེ་ལ་ཉེ་
བར་བསྟུ་ན། འབྲས་དང་ཁྲེ་དང་ཁྲེ་མ་དང་གོ་དང་ནས་དང་སོ་བ་དང་སྟེ་ད་དང་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་སྐོ་
ནས་རང་རང་གི་བྱེ་བྲག་སོ་སོ་དང་བཅས་པ་ཀུན་ཀྱང་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རོ་ དང་ལྷུ་རྗེས་གཉིས་ཀ་
མངར་ཞིང་རུས་པས་རོ་ཙ་བ་དང་། རླུང་འཛོམས་པ་དང་། ལུས་སྟོབས་དང་བད་ཀན་དག་ཀྱང་ཉེ་བར་སྐྱེད་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ག་མ་ཅན་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་དུ་འབྲས་ནི་རྗེད་པ་གོ་བཞིན་ཕྱ་བ་སྟེ་མ་འདམ་སྟེ་འབྲུ་བ་ཙེ་

མུར་བལྟས་དེའི་འབྲུ་དཀར་མོ་དེ་ནི་སྐྱུ་མ་འཇམ་བསིལ་ལ་ཡང་བའི་རུས་པ་དང་ལྡན་པས་ཉེས་པ་གསུམ་ག་
 སེལ་ཞིང་རོ་ཙ་བ་དང་འབྲུ་སྐྱུ་གཙོ་བོ་དེ་ལྟར་ལ། ལྷོ་ནི་ལྷུང་པ་ནས་དང་མཚུངས་པ་སྟེ་མ་ཉ་ལམ་འབྲས་
 མཚུངས་དེའི་འབྲུ་དཀར་དམར་འབྲུང་བ་དེས་ལྷི་བསིལ་དང་ལྡན་པས་མ་བརྟམས་པར་བྱེད་ཅིང་རུས་པ་ཆག་
 གྲུགས་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་། ལྷོ་མ་ཞེས་པ་ཞག་དྲུག་ཅུ་ལ་སྦྱིན་པའི་ནས་དེ་ལ་ཟུར་མཁར་བ་
 རོས་འཛིན་ནའང་། ལྷོ་ནས་འབྲས་སོ་བ་སྟེ་ད་ཡོས་ལ་སོགས་པའི་ཆང་འོང་བའི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་ཆང་གི་
 སྐབས་སུའང་བཤད་པས་ན་དེ་ཡིན་ན་ལྷོ་མའི་ཆང་ཞེས་འོང་བར་མཆིས་ཤིང་རུས་པ་ཡང་བསིལ་ཡང་སོགས་
 ཆེར་མེད་པ་དང་། རྒྱ་བར་བཞེད་པའང་མཆིས་པ་སལ་ཆེར་དེ་ཉིད་བྱ་བའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུ་ནའང་འདི་ནི་ཉེས་
 པ་གསུམ་སྒོར་བ་སོགས་མི་བྱེད་ཅིང་། རུས་པའི་སྐྱོ་ནས་འཐད་པ་ཙམ་མཆིས་ཀྱང་དེ་དག་གསུང་བ་ལོ་
 རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ཞིང་ངོ་བོ་རྒྱ་མོན་འབྲས་སྦྱོངས་སོགས་སུ་འོང་བའི་ལྷུང་པ་ནས་ལས་ཀྱང་
 འདབ་པ་སྟེ་མ་ཆོ་འབྲས་ལྷོ་དང་མཚུངས་པ་ག་མ་ཙན་འབྲུ་དཀར་ནག་རྒྱང་བ་འོད་འཚོར་ཞིང་ལག་དྲུ་ལེན་
 ཀྱང་བྱིད་པའི་འཇམ་པ་དེའི་རུས་པའང་བསིལ་ཡང་རྩུབ་ཅིང་ཡི་གར་འཕྲོད། ལྷོ་ནི་ལྷི་བསིལ་དང་ལྡན་པས་
 ལུས་འཚོ་བར་བྱེད་ཅིང་རྒྱང་མཁྲིས་སེལ་བ་དང་། རས་སལ་ཆེར་ནི་ལྷི་བསིལ་དང་ལྡན་ལ་བཤད་བ་འཕེལ་
 ཞིང་སྟོབས་སྦྱེད་མཚོག་ཡིན་པ་དང་། སོ་བ་དང་ནས་ཀྱི་གསེབ་ནས་འབྲུང་བའི་སྟེ་ད་དེ་ནི་བསིལ་ལ་ཡང་
 བས་བད་མཁྲིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

༢ གང་བྱ་ཙན་གྱི་རིགས་བཤད་པ།

གང་བྱ་ཙན་འབྲུ་སྐྱུ་མ་མོན་སྐྱུ་གཉིས། །བསྐྱེད་མངར་བསིལ་ཡང་སྐྱུ་ལ་རྩ་སྐྱོ་འགག། །བད་ཀན་ཚ་བ་སེལ་
 ཞིང་འབྲུ་བ་གཙོ་བོ། །སྐྱུ་མ་སེལ་ལྷག་མཁྲིས་ཚོལ་ལ་བྱུགས་ན་ཕན། །རྒྱ་སྐྱུ་བད་རྒྱང་ལྷུང་པ་དབྱུགས་མི་
 བདེ། །གཞང་འབྲུ་ལ་ལྷོ་བའི་དེ་འཛོམས་ལྷག་མཁྲིས་སྦྱེད། །མ་ཤ་རྒྱང་འཛོམས་བད་མཁྲིས་ལྷོ་བས་
 འཕེལ། །སྐྱུ་རྒྱང་བསྐྱེད་མངར་ཉེས་པ་གསུམ་ག་སྦྱེད། །སྦྱོ་མས་མེ་དབལ་དེ་ལ་ལྷག་ནད་སེལ། །དྲིལ་
 འབྲུ་ལྷི་རོ་རོ་ཙ་རྒྱང་ནད་འཛོམས། །ཟར་མ་མངར་ལ་སྐྱུ་མ་འཇམ་རྒྱང་ལ་ཕན། །བྱ་བོ་བསིལ་ཡང་མ་འཇིག་
 ཉེས་གསུམ་སྦྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་གང་བྱ་ཙན་གྱི་འབྲུ་བཤད་པ་ནི། སྐྱུ་མ་རིལ་མོ་དང་མོན་སྐྱུ་
 ལེབ་མོ་གཉིས་ནི་རོ་བསྐྱེད་མངར་དང་ལྡན་ཞིང་བསིལ་ཡང་སྐྱུ་ལ་རྩ་སྐྱོ་འགགས་པ་དང་། བད་ཀན་དུ་ལྡན་
 པའི་ཚ་བ་སེལ་ཞིང་འབྲུ་བ་གཙོ་བོ་དང་། སྐྱུ་མ་པའི་ཆ་ཤས་མ་ལུས་པ་སེལ་ཞིང་ལྷག་མཁྲིས་དང་ཚོལ་བྱ་
 འཕེལ་བ་ལ་དེའི་སྦྱོ་མ་བྱུགས་ན་ཕན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་སྐྱུ་དཀར་ནག་གི་རུས་པས་བད་རྒྱང་དང་ལྷུང་པ་
 དང་དབྱུགས་མི་བདེ་བ་དང་གཞང་འབྲུ་དང་ལྷོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་དེའུ་རྣམས་འཛོམས་ཤིང་ལྷག་མཁྲིས་སྦྱེད་

པར་བྱེད་པའོ། །མ་ཤ་སྟེ་མོན་སྐྱོན་གྱི་འཕྲུལ་ནི་རྒྱུ་འཛོམས་ཤིང་བད་མཁྲིས་དང་ཁྱུ་སྟོབས་འཕེལ་བར་བྱེད་
དོ། །སྐྱོན་རྒྱུ་ལེབ་མོ་ནི་རོ་བསྐྱེད་མངར་དང་ལྡན་ཞིང་རྣམས་པས་ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱོད་ཀྱང་སྐྱོ་མས་ནི་མེ་
དབལ་དང་ཕྱི་ལྷན་དང་ལྷན་ལྷན་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། ། ཏིལ་གྱི་འབྲུ་དཀར་ནག་གིས་ནི་ཕྱི་རྩོད་དང་
ལྡན་པས་རོ་ཙེ་ཞིང་རྒྱུ་ནད་འཛོམས་པར་བྱེད་ལ། ཟར་མ་ནི་རོ་མངར་ཁ་དང་ལྡན་ཞིང་རྣམས་པ་སྐྱུ་འཇམ་
དང་ལྡན་པས་རྒྱུ་ལ་ཕན་ཞིང་། བྱ་པོའི་རིགས་ཀྱང་ཀྱང་བསེལ་ཡང་ལྡན་པས་མ་འཇིག་ཅིང་ཉེས་པ་གསུམ་
གྱི་སྐྱོད་པར་བྱེད་དོ། །

༣ དོན་བསྐྱེད་བའི།

འབྲུ་ཀུན་གསར་ཐོག་སྟོན་པ་ཕྱི་བ་སྟེ། །སྐྱིན་གྱུར་སྐྱེས་དང་རྟིང་པ་ཡང་བ་ཡིན། །རྩེན་པ་བཙོས་དང་
གཡོས་སུ་བྱས་པ་ཀུན། །རིམ་བཞིན་ཡང་ཞིང་འཇུ་སྐྱེད་འཕྲོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱ་མ་ཚན་ལ་
སོགས་པའི་འབྲུ་ཀུན་གྱི་གསར་ཐོག་སྟེ་ལོ་གཅིག་མ་ལོན་པ་དང་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་ཕྱི་བས་བད་ཀན་སྐྱོད་པ་
ཡིན་ཏེ་མི་དགོ་ལ། འོན་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་དང་སྐྱེས་ཏེ། ལྡན་དང་བྲལ་བ་རྣམས་
དང་རྟིང་པ་ལོ་ལོན་པ་རྣམས་ནི་ཡང་ཞིང་དགོ་བ་ཡིན་ལོ། །དེར་མ་ཟད་འབྲུ་སྐྱེད་སྟོན་གང་ཡིན་ཡང་རྩེན་པ་
དང་བཙོས་པ་དང་ཚུ་སྟོར་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་གསུམ་གྱི་སྐྱོད་པར་བྱེད་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་སྐྱེས་ལ་ཕྱི་
མ་ཡང་ཞིང་འཇུ་སྐྱེད་བ་དང་ཁམས་ལ་འཕྲོད་པར་འགྱུར་རོ། །

༤ ཤེད་རིགས་ཀྱི་སྟེ་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། སྐྱིར་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། མཚུགས་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལའང་མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱུས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྐྱེད་བ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཤེད་སྟེ་བཤད་སྐྱེས་གཤེར་ཐུག་
མོང་གནས། །ཞེས་པ་སྟེ། ཁ་ཟས་སུ་བྱེད་པའི་ཤེད་རིགས་ནི་ལྷོན་གྱིས་བཞོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟེ་བཤད་ཡོད་
ལ། དེ་དག་ཀུན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། གཤེར་བ་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་
གཉིས་ཀ་ལ་ཐུག་མོང་ཏུ་གནས་པ་དང་རྣམས་པ་གསུམ་ཡིན་ལོ། །

༥ རྒྱུས་པར་བཤད་པ་ནི།

མ་བྱ་གོང་སྟེགས་སྐྱུང་ག་བྱ་ནག་དང་། །རི་བྱ་རྣམས་ནི་ལྷོན་གྱིས་ཞོ་བའི་སྟེ། །ནེ་ཙེ་ལུ་བྱུག་ཐི་བ་སྐྱུ་ག་
དང་། །འཛོལ་མོ་བྱེ་ལུ་མཚུ་ཡིས་ཞོ་བའི་སྟེ། །ཤེད་བསྐྱེད་དགོ་གཉན་དང་རི་བོང་དང་། །གཙོད་ཀྱི་ཤེད་རྣམས་རི་
དྲགས་སྟེ་ཚན་ཡིན། །རྒྱ་དང་ཁ་ཤར་རྩོད་པག་རྩོད་དང་། །མ་ཉེ་བསེ་སྐྱུག་རྒྱུང་དང་གཡལ་རྩོད་
དང་། །མཛོ་རྩོད་ལ་སོགས་རི་དྲགས་ཆེ་བའི་སྟེ། །སྟག་གཟིག་དོམ་རྩེད་གསལ་དང་སྐྱུང་གི་གཡི། །ཤར་དང་

འཕར་བ་སྒྲེ་སོགས་གཙན་གཟན་སྒྲེ། བྱ་རྒྱུ་ལ་ལྷན་ཞེ་ལེ་བྱ་རོག་དང་། འཕྲུག་པ་བྱེད་ལྷ་ཚལ་མཐུས་བ་
བའི་སྒྲེ། མཛོ་གཡལ་ག་ར་མོ་རྟ་བོང་བ་ལང་དང་། མྱོ་མ་པོ་ར་ལུག་ཁྱི་དང་ཕག་པ་བྱ། བྱི་ལ་ལ་སོགས་མི་
ཡིས་བདག་བྱེད་སྒྲེ། འཕྱི་བ་བྱི་ཐུར་སྐལ་སྐྱལ་གྲུམ་པ་དང་། མིགས་པ་རྩངས་པ་སྒྲིག་པ་ལྷང་གནས་
སྒྲེ། ལྷང་ལྷང་དང་དུར་སོ་བྱ་སྐྱར་མོ་དང་། ལྷམ་དང་ཉ་སོགས་རྒྱན་ལ་གནས་པའི་སྒྲེ། ཞེས་པ་སྒྲེ། མ་བྱ་
དང་གོང་མོ་དང་སྒྲེག་པ་དང་སྐྱུང་ཀ་དང་དེ་འདྲ་བའི་བྱ་ནག་ལ་སོགས་པའི་དེ་བྱ་རྣམས་ནི་ཁོ་བོ་གྱིས་ཞེས་
རྒྱང་པས་བརྟོས་ནས་ཟས་འཚོལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲེ་ཚན་ཡིན་ལོ། བེ་ཚོ་དང་ལུ་བྱུག་དང་ཐི་བ་ཞར་མ་དང་སྐྱ་
ག་དང་འཛོལ་མོ་དང་བྱིའུ་ཕལ་ཆེར་རྣམས་ནི་གཟན་བུ་མཚུས་བརྟོས་ཏེ་བའི་སྒྲེ་ཚན་ཡིན་ལོ། འཁོ་བ་དང་
སྐྱ་བ་དང་དགོ་བ་དང་། གཉན་དང་། དི་བོང་དང་གཙོ་དང་གནའ་བ་ལ་སོགས་ཀྱི་ཤ་རྣམས་ནི་དེ་དུགས་
ཀྱི་སྒྲེ་ཚན་ཡིན་ལོ། རྒྱ་དང་ལ་ཤ་དང་ར་རྒྱུ་དང་སྐྱོད་དང་མ་ཉེ་དང་བསེ་རུ་དང་སྐྱུག་མའི་ནགས་ན་
གནས་པའི་སྐྱུག་སྐྱུག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྒྱང་དང་གཡལ་ག་རྒྱུ་དེ་འཕྲོང་དང་དེ་ལ་གནས་པའི་མཛོ་རྒྱུ་ཅེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དེ་དུགས་ཆེ་བའི་སྒྲེ་ཚན་ཡིན་ལོ། ལྷུག་དང་གཟིག་དང་དོམ་དང་དྲེད་དང་གསའ་
དང་སྐྱུང་ཀི་དང་གཡི་དང་མ་དང་འཕར་བ་དང་སྒྲེ་དང་སོགས་པའི་སྐྱུས་འོབས་ལ་སོགས་པའི་གཙན་གཟན་
ཀྱི་སྒྲེ་རྣམས་དང་། བྱ་རྒྱུ་དང་ལྷ་ཉ་དང་བྱ་སྐྱུག་དང་ཞེ་ལེ་སྒྲེ་འོལ་བ་དང་བྱ་རོག་དང་འཕྲུག་པ་དང་བྱིའུ་
གསོད་པའི་ལྷ་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཚལ་མཐུས་བ་བའི་སྒྲེ་ཚན་ ཞེས་བྱའོ། མཛོ་དང་གཡལ་ག་
དང་ར་མོ་དང་རྟ་དང་བོང་བྱ་དང་བ་ལང་དང་སྐོ་མ་པོ་སྒྲེ་རྟོལ་དང་ར་དང་ལུག་དང་ཁྱི་དང་ཕག་པ་དང་བྱིམ་བྱ་
དང་བྱི་ལ་སྒྲེ་ཞི་མི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་མིས་བདག་བྱེད་པའི་སྒྲེ་ཚན་ཡིན་ལོ། འཕྱི་བ་དང་གཟུགས་མོ་བྱི་
ཐུར་དང་སྐལ་པ་དང་སྐྱུལ་དང་གྲུམ་པ་དང་མིགས་པ་དང་རྩངས་པ་དང་སྒྲིག་པ་དང་སྐྱིན་གོར་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ནི་སའི་ལྷང་དམ་སྐྱབས་སྐྱུ་གནས་པའི་སྒྲེ་ཚན་ཡིན་ལོ། ལྷང་ལྷང་དང་དང་སྐྱུ་དང་དུར་པ་དང་སོ་བྱ་
སྒྲེ་སོ་རྟོ་རོག་པོ་དང་སྐྱུར་མོ་བྱ་དཀར་ཏི་ཏིག་གྲུ་ཡིང་ཟས་ཆེན་མ་དང་སྐམ་དང་ཉ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱན་
ལ་གནས་པའི་སྒྲེ་ཚན་ཡིན་ལོ། །

༣ དོན་བསྐྱེད་བ།

སྒྲེ་བརྒྱུད་ཤ་རྣམས་རོ་དང་ལུ་རྒྱུས་མངར། རོག་མཐའ་བར་མ་སྐྱམ་གཤེར་ཐུན་མོང་གནས། རྐྱུ་སའི་ཤ་
རྣམས་བསིལ་ཞིང་ཡང་ལ་རྩུབ། ལྷུང་དང་བད་གན་ལྷན་པའི་ཚ་བ་སེལ། ལྷན་གནས་ཤ་རྣམས་སྐྱུ་ཞིང་
སྐྱེ་ལ་རྩོ། རོག་མཐའ་ཤེད་སྐྱུང་ནད་ལ་ཕན། ཐུན་མོང་གནས་པ་རུས་པ་གཉིས་དང་ལྷན། ཞེས་པ་
སྒྲེ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྒྲེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཤ་རྣམས་ཀུན་ཀུང་རོ་དང་ལུ་རྒྱུས་གཉིས་ཀ་མངར་བ་ཡིན་ལ། སྒྲེ་

བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་ཐོག་མ་ལྟོན་གྱིས་བརྟོག་བ་དང་། མཚུས་བརྟོག་བ་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་སྡེ་གསུམ་དང་། ཐ་མ་
 ལྷན་ལ་གནས་པ་དང་། ལྷན་ལ་གནས་པའི་སྡེ་གཉིས་དང་བར་མ་རི་དྲགས་ཆེ་བ་དང་། གཅན་གཟན་དང་།
 ཅུལ་མཐུས་ཟ་བ་དང་། མིས་བདག་བྱེད་པའི་སྡེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དང་པོ་གསུམ་སྐྱམ་ལ་གནས་པ་
 དང་། ཐ་མ་གཉིས་གཤེར་ལ་གནས་པ་དང་། བར་མ་གསུམ་སྐྱེན་མོང་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་སྐྱམ་
 ས་ལ་གནས་པའི་ཤ་རྣམས་བསིལ་ཞིང་ཡང་ལ་རྩལ་པས་རྒྱུད་དང་བད་ཀན་ལྡན་ པའི་ཚ་བ་སེལ་བར་བྱེད་
 ཅིང་། ལྷན་གཤེར་ལ་གནས་པའི་ཤ་རྣམས་སྐྱུ་མ་ཞིང་ལྷི་ལ་རྩོ་བ་དང་ལྡན་པས་ཕོ་བ་དང་མཁལ་རྟེན་དང་
 གང་རྒྱུད་གི་ནད་ཀྱུན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱམ་གཤེར་སྐྱེན་མོང་ལ་གནས་པའི་ཤ་རྣམས་ལུས་པ་གཉིས་དང་
 ལྡན་ཞེས་པ་བད་རྒྱུད་དང་ལྡན་པའི་ཚ་བ་དང་། གང་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་སེལ་བའི་ལུས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཡིན་
 བོ། །

༡ བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ།

བྱ་གཅན་ཅུལ་མཐུས་ཤ་རྩོན་ཟ་བ་རྣམས། །རྩལ་ཡང་རྩོ་བས་ཕོ་བའི་མེ་དྲོད་སྦྱེད། །སྐྱན་བཤེག་ཤ་འཕེལ་
 གང་བའི་ནད་ཀྱུན་སེལ། །ལུག་ཤ་སྐྱུ་རྩོ་སྦྱོབས་འཕེལ་ལུས་རྩུངས་སྦྱེད། །རྒྱུད་དང་བད་ཀན་སེལ་ཞིང་
 དང་ག་འབྱེད། །ར་ཤ་ལྷི་བསིལ་ཉེས་པ་གསུམ་སྦྲོང་ཞིང་། །བསེ་དུག་འབྱུང་ནག་མེས་འཚོག་མ་ལ་
 ཕན། །བ་ལང་བསིལ་སྐྱུ་རྒྱུད་ལྡན་ཚ་བ་སེལ། །རྟ་རྒྱུད་ཐོང་བུ་ལ་སོགས་བཤུལ་ཤ་རྣམས། །རྟག་གཅོད་
 མཁལ་རྟེན་གང་བ་རྩུ་སེར་སེལ། །ཕག་ཤ་བསིལ་ཡང་མ་འཇིག་སྐྱུག་པོ་སེལ། །མ་རྟེན་ཤ་ཡིས་གཉིད་དང་
 ཤ་འཕེལ་བྱེད། །གཡག་ཤ་སྐྱུ་རྩོ་གང་སེལ་ལྷག་མཁྲིས་སྦྱེད། །ཁྱིམ་བྱ་བྱེད་ལུ་འཕེལ་མ་ལ་ཕན། །མ་བྱ་
 མིག་ནད་སྐྱད་འགགས་ཀས་སྐྱ་ཕན། །གཡག་རྟོད་ཕོ་མཚིན་གང་སེལ་མེ་དྲོད་སྦྱེད། །རི་དྲགས་བསིལ་ཡང་
 ལྡན་ཚད་སེལ་བར་བྱེད། །རི་ཐོང་ཤ་རྩལ་དྲོད་སྦྱེད་འལུ་བ་གཅོད། །འཕྱི་བ་སྐྱུ་ལྷི་རྩོ་ཞིང་འབྲས་ལ་
 ཕན། །གང་རྒྱུད་ཕོ་བ་མཁལ་རྟེན་མགོ་ནད་སེལ། །སྐྱམ་ཤ་རོ་ཚ་མཁལ་རྟེན་གང་བ་སེལ། །ཉ་ཤ་ཕོ་བའི་
 བད་སེལ་དང་ག་འབྱེད། །མིག་གསལ་མ་འབྲས་བད་ཀན་བཤེག་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་
 པའི་བྱ་དང་གཅན་གཟན་ཅུལ་མཐུས་ཤ་རྩོན་ཟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཤ་ཤི་རྩལ་ཡང་རྩོ་བས་ཕོ་བའི་མེ་དྲོད་སྦྱེད་ཅིང་
 སྐྱན་བཤེག་པ་དང་ཤ་འཕེལ་བ་དང་གང་བའི་ནད་ཀྱུན་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། །ལུག་ཤ་ཤི་སྐྱུ་རྩོ་དང་
 ལྡན་པས་འཇུ་བ་སྦྱོ་ཞིང་སྦྱོབས་འཕེལ་བ་དང་། །ལུས་རྩུངས་སྦྱེད་པ་དང་། །རྒྱུད་དང་བད་ཀན་སེལ་ཞིང་དང་
 ག་འབྱེད་པ་དང་། །ར་ཤ་ཤི་ལྷི་བསིལ་དང་ལྡན་པས་མོང་དུ་ཉེས་པ་གསུམ་བསགས་པ་ཡོད་ན་སྦྲོང་བར་བྱེད་
 ཅིང་བསེ་དུག་དང་ཤ་དུག་དང་འབྱུང་ནག་དང་མེས་ཚོག་པའི་མ་རྣམས་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ལ། །འདིར་ཡན་ལག་

བརྒྱན་པ་སོགས་སྤྱི་ལོ་ལོགས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཟླ་བེར་དུ་ལུག་ཤ་ཤིན་དུ་བསིལ་བར་བཤད་པ་
 འདིར་དོ་བར་གསུངས་པ་སོགས་འགལ་བ་ལྟ་ བྱ་དང་སྤྱི་ལོ་ལོགས་ཀྱི་གར་དང་ལུལ་གྱི་ཁྱད་ཡིན་བེར་
 ཡང་དེས་ན་གཞན་ནམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་དགོས་པ་བཅས་དོགས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་མང་དག་ཅིག་
 མཆིས་ཀྱང་ཡི་གེས་འཛིགས་ཤིང་དོན་ལུས་པ་བཤད་པ་ལྟར་ལ་འཕྲུགས་པ་མེད་དོ། །བ་ལང་གི་ཤ་ཤི་བསིལ་
 ལྷུ་དང་ལྷན་པས་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་ཚ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉ་རྒྱུད་ཐོང་བྱ་དང་། ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་མེད་ལྷུ་
 རྣམས་ཀྱི་བལྟལ་ཤ་རྣམས་ཀྱིས་རྣལ་འཛིག་པ་གཙོ་བོ་ཅིང་མཁལ་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་གྲང་བ་དང་རྒྱ་སེར་
 སེལ་བ་དང་། སག་ཤ་ཤི་བསིལ་ཡང་དང་ལྷན་པས་མ་འཛིག་ཅིང་བད་ཀན་སྐྱུ་ག་པོ་སེལ་བ་དང་། མ་ཉེའི་ཤ་
 ཡིས་ནི་གཉིད་དང་ཤ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཡལ་གི་ཤ་ཤི་སྐྱུ་མེད་དང་ལྷན་པས་གྲང་བ་སེལ་ཞིང་
 ལྷག་མཁྲིས་སྐྱེད་པ་དང་། བྱི་བྱ་དང་བྱེད་མཆིལ་པའི་ཤས་ནི་ལྷ་བ་འཕེལ་ཞིང་མ་ལ་ཕན་པ་དང་། མ་བྱའི་
 ཤས་མིག་གི་ནད་དང་སྐད་འགགས་པ་ལ་ཕན་ཞིང་རྣམས་པ་སྤྱི་བར་བྱེད་དོ། །གཡལ་གོད་དེ་འབྲོང་གི་ཤས་ནི་
 ཐོ་མཆིན་ལ་ལྷགས་པའི་གྲང་ནད་སེལ་ཞིང་མེ་དོད་སྐྱེད་པ་དང་། ཤ་བ་ལ་སོགས་པའི་རི་དྲགས་ཆེ་བ་སེལ་
 ཆེར་གྱི་ཤ་ཤི་བསིལ་ལ་ཡང་བས་བད་ཀན་དང་ལྷན་ པའི་ཚད་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རི་བོང་གི་ཤ་ཤི་
 ལྷུ་པས་དོད་བསྐྱེད་ཅིང་འཁྲུ་བ་གཙོ་བོ་དང་། འཕྱི་བའི་ཤ་ཤི་སྐྱུ་མེད་དང་ལྷན་པས་དོ་ཞིང་འབྲས་ལ་ཕན་
 པ་དང་། གྲང་རྒྱུད་དང་ཐོ་བའི་ནད་དང་མཁལ་རྟེན་གྱི་ནད་དང་མགོ་བོའི་ནད་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་།
 སྐྱུ་གྱི་ཤ་ཤི་ལོ་ཙ་ཞིང་མཁལ་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་གྲང་བ་སེལ་བ་དང་ཉ་ཤས་ནི་ཐོ་བའི་ནད་སེལ་ཞིང་དང་
 ག་འབྱེད་པ་དང་། མིག་གསལ་ལ་མ་དང་འབྲས་དང་བད་ཀན་རྣམས་བཤེག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

༣ མཇུག་བསྟུ་བ།

ཤ་ཀུན་ཐོ་མེད་སྤོད་སྤོད་བྱེད་ལྱི་ལྱི། ལྷུ་མ་ཀུན་ལྱི་རྒྱུ་བཞི་མོ་ཡི་ཡང་། བྱ་རྣམས་ཀུན་ནི་ཐོ་ཡི་ཡང་བ་
 ཡིན། མགོ་དང་རོ་སྤོད་བྲང་རྒྱུ་དེ་ལྱི་རྒྱུ། ལུས་བྱུངས་བདུན་པོ་ལྱི་མ་ལྱི་མ་ལྱི། ཤ་གསར་བསིལ་
 ཞིང་ཤ་རྒྱུད་དོ་ལ་བཅུད། ལོ་ཤ་ཁྱད་པར་རྒྱུད་གཞོན་མེ་དོད་སྐྱེད། ལྷོན་པ་འཁྲུགས་པོ་བསྐྱེགས་པ་འཇུ་
 དཀའ་ལྱི། ལྷུ་དང་བཙོས་པ་ཡང་ཞིང་འཇུ་བ་སྐྱུ། ལེས་པ་སྐྱུ། ལོང་དུ་བཤད་པའི་ཤ་དེ་དག་ཀུན་གྱི་ཐོ་
 དང་མེད་སྤོད་དང་སྤོད་བྱེད་བྱེད་ལྱི་བ་ཡིན་ཏེ། ཤ་གསར་ལས་ཐོའི་སྤོད་དང་མེད་སྤོད་ནི་ཡང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 རྣམས་ལས་སྐྱུ་མའི་ཤ་ཤི་བྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྤོད་སྤོད་ཀུན་ལྱི་ཞིང་། བ་ལང་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་བཞི་རྣམས་
 ཀྱི་ནད་ནས་མེད་ཤ་རྣམས་ཡང་ལ། བྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་བྱ་རྣམས་ཀུན་གྱི་ཐོའི་ཤ་ཡང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་ཤ་ཡིན་ནོ་ཙམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོ་དང་རོ་སྤོད་ཀྱི་ཆ་དང་བྲང་དང་རྒྱུ་དང་དེ་ལྱི་དང་རྟེན་པའི་ཤ་

རྣམས་ནི་མས་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱི་ཞིང་། དྲངས་མ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་བྱངས་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་ཕྱི་མ་རིམ་པ་
 བཞིན་དྲངས་མ་ལས་ཐག་ དེ་ལས་ཤ དེ་ལས་ཚོལ། དེ་ལས་རུས། དེ་ལས་རྒྱང་། དེ་ལས་ལྷ་བ་རྣམས་ཕྱི་
 མར་སོང་གིན་སྐྱི་བ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ཤའི་རིགས་དང་རང་རང་ལ་སྟོས་པའི་གསར་པ་རྣམས་བསེལ་ཞིང་
 ཤ་རྩིང་པ་རྣམས་རྩོལ་བ་ཅུད་པ་དང་། ལོ་ལོན་པའི་ཤ་ནི་བྱད་པར་དུ་རྩོལ་བས་རླུང་གཞོན་ཞིང་མེ་བྱོད་སྐྱེད་
 པར་བྱེད་པ་དང་། ཤ་རྩོན་པ་རྣམས་འབྲུགས་པོ་དང་མེར་བསྐྱེད་པ་རྣམས་འཇུ་དཀའ་ཞིང་སྐྱི་བ་དང་།
 སྐམ་པོ་དང་ལེགས་པར་བཅོས་པ་ནི་ཡང་ཞིང་འཇུ་བ་སྤྲོ་ལ། དེ་ཡང་སོ་སོའི་ན་ཚོད་དར་མ་ཤི་བ་མིན་པའི་
 བསད་པ་སོགས་རུས་ལྡན་པའི་ལ་རྒྱའམ་དུག་སོགས་ཀྱིས་ཤི་བ་དང་། ཚོལ་ཆེ་ཞིང་ཚོ་བྲགས་པ་ནི་རན་པ་
 ཡིན།

༣ ལྷུ་མ་རིགས་ཀྱི་སྤེ་ཚན་བཤད་པ།
 དེ་ལ་འང་སྐྱིའི་རོ་རུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རུས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། བསྟན་པའི་པན་ཡོན་
 བསྟན་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ལྷུ་མ་ནི་མར་དང་ཉིལ་མར་རྒྱང་མར་ཚོལ། །འོ་མར་ཕྱི་མ་ཕྱི་བསེལ་
 ཁོང་འབྲུ་སྐྱུལ། །རྟུལ་དང་ཕྲ་ལ་མཉེན་ཞིང་རྒྱན་པ་ཡིན། །རྒྱས་ཕྱིས་སྟོབས་རྒྱུད་སྤྲུག་རྩུབ་ལུ་ཐག་
 ཟད། །སྐྱུང་བྱས་སེམས་ལས་རྒྱུད་གིས་ཉེན་ལ་བསྐྱེད། །ཞེས་པ་སྟེ། ལ་ཟས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐྱུ་མ་ནི་
 ཕྱི་མར་དང་ཉིལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུ་མར་དང་རྒྱང་མར་དང་ཚོལ་ཉེ་རྣམས་པ་བཞི་གའང་རོ་མར་ཞིང་སྤེ་མ་སྤེ་
 མ་བས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་སྐྱི་བསེལ་གྱི་རུས་པ་དང་ལྡན་པས་ཁོང་པའི་ནད་རྩུང་ཟད་འབྲུ་བར་བྱེད་པ་སྟེ།
 དྲངས་སྟེགས་འབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱུ་མ་པ་དང་། རྟུལ་བ་དང་ཕྲ་ལ་མཉེན་ཞིང་བསྟན་པའི་ཡོན་ཉན་དང་ལྡན་
 པ་ཡིན་པས་ན་རྒྱས་པ་དང་བྱིས་པ་དང་། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་དུ་བྱིན་གྱང་སྟོབས་རྒྱུད་བ་དང་། སྤྲུག་པ་སྤེ་ཤིན་
 ཏུ་རིད་པ་དང་ལུས་རྩུབ་མོར་གྱུར་པ་དང་སྐྱེས་པའམ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ལུ་ཐག་མང་དུ་ཟད་པ་དང་། བཤལ་ལ་
 སོགས་པའི་སྐྱུང་བ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ལས་དང་སྤྲོ་བ་རྩོད་ཉ་ཅང་མངས་པ་སོགས་མདོར་ན་རྒྱུད་གིས་རབ་
 ཏུ་ཉེན་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་འོ། །

༢ སོ་སོའི་རུས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
 དེ་ལ་མར་གསར་བསེལ་ཞིང་རོ་ཅ་ལ། །མདོག་སྟོབས་སྐྱེད་ཅིང་མཁྱིམ་ཚད་སེལ་བར་བྱེད། །མར་རྩིང་སྐྱོ་
 དང་བརྗེད་བྱེད་བརྒྱལ་མ་འཚོ། །ཁུན་མར་སྟོ་རོ་བྲན་གསལ་བྱོད་སྟོབས་སྐྱེད། །ཚོ་འཕེལ་སྐྱུ་མ་པའི་མཚོག་
 སྟེ་ལས་སྟོང་བྱེད། །སྐྱུ་མ་གསར་སྐྱི་དང་ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པ། །དང་ག་ལེན་ཞིང་རྟུག་སྐམས་བད་ཀན་
 སེལ། །འོ་མར་བད་རྒྱུང་སེལ་ཞིང་མེ་བྱོད་སྐྱེད། །འབྲི་དང་ལུག་མར་དེ་བཞིན་གྲང་རྒྱུང་སེལ། །མཚོ་སྟོམས་

བར་བསེལ་བས་རྒྱང་ཚད་སེལ། །དེའི་མར་ཚ་ཚོ་སྐྱེས་པོ་ཤ་སྐྱེད་ཅི། །སྐྱོམ་པོ་འབྱི་ལ་མཁུགས་ཏེ་བད་
 རྒྱང་སེལ། །ཡུངས་མར་རྒྱང་གཞོན་བད་མཁུགས་སྐྱེད་པ་ཡིན། །རྒྱང་མར་རྒྱང་འཛོམས་ཁྲ་སྟོབས་བད་ཀན་
 སྐྱེད། །ཚིལ་གྱིས་རུས་ཚིགས་ན་དང་མེས་འཚིག་དང། །རྒྱང་དང་ན་ལྟ་མངལ་ནད་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་
 པ་སྟེ། །སྐྱེས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་ལས་བསྐྱབས་ཟིན་མ་ཐག་པའི་མར་གསར་ནི་བསེལ་ཞིང་རོ་ཙ་བའི་རུས་པ་དང་
 ལྟན་ལ་ཟོས་པ་ན་མདོག་སྟོབས་སྐྱེད་ཅིང་མཁུགས་ཚད་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །དེ་ལས་སྟོག་པའི་མར་རྟིང་པ་
 ལོར་ལོན་པས་ནི་སྟོབ་དང་བརྟེན་བྱེད་ཀྱི་ནད་དང་བྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་དང་མ་བྱུང་བ་རྣམས་འཚོ་བར་བྱེད་
 ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་མར་ཉ་ཅང་རྟིངས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱས་པའི་ལྷན་མར་གྱིས་ནི་སྟོ་རྟོ་ཞིང་བྲན་པའི་དབང་
 པོ་གསལ་བ་དང་ལུས་ཀྱི་དོད་སྟོབས་ཆེས་ཆེར་སྐྱེད་པ་དང། །ཚོ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 བད་ནས་མཚོག་གམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སྟེ་ཕན་པའི་ལས་སྟོང་ཙམ་ཡང་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་ལོ། །འོ་མ་དང་དར་
 བ་བསྐྱེས་པར་བཞེད་པའམ་ཞོ་སྐྱེས་མ་ཞིག་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེས་གསར་དང་བེའུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་འོ་མ་
 ལས་བྱས་པའི་སྐྱིད་དང། །ཞོ་ཁ་རྒྱུའམ་དར་བ་བསད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱར་བ་དང། །ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་འོ་མ་
 ལས་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་གཞན་ཡང་བསྐྱེས་ཏེ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་དང་ག་ལེན་ཞིང་རྟུག་པ་སྐྱེས་པར་བྱེད་པ་དང།
 བད་ཀན་ཡང་སེལ་བར་བྱེད་ལ། །འོ་ཟོམ་གྱི་དོས་ལ་ཆགས་པའི་ཟོ་མར་རམ་རྒྱ་སྐྱེས་ཞེས་པ་དེ་ཡིས་ནི་བད་
 རྒྱང་སེལ་ཞིང་མེ་དོད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཀུན་ཀྱང་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཞིབ་
 ཏུ་ན་འབྱི་དང་ལུག་གི་མར་ནི་ཟོ་མར་གྱི་རུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གང་བ་དང་རྒྱང་སེལ་ཞིང་མཛོའི་མར་ནི་བསེལ་
 དོད་སྟོམས་ལ། །བ་དང་རའི་མར་ནི་བསེལ་བ་ཡིན་པས་རྒྱང་དང་ལྟན་པའི་ཚད་པ་སེལ་བར་བྱེད་ཏོ། །དེ་
 དག་ནི་མར་གསར་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། །ལོ་ལོན་ཏེ་རྟིང་པར་གྱུར་ན་བ་རའི་མར་ཡང་དོ་སྟེ་གང་རྒྱང་སེལ་
 བར་འགྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲུ་མར་རྣམས་ཀྱི་ནད་ནས་ཏིལ་དཀར་ནག་ལས་བྱུང་བའི་མར་ཁྲ་ནི་ཚ་རྟོའི་
 རུས་པ་དང་ལྟན་པས་སྐྱེས་པོའི་ཤ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱོམ་པོ་ནི་འབྱི་བར་བྱེད་ལ། །གཉིས་ཀའང་མཁུགས་
 པར་བྱེད་དེ་བད་རྒྱང་སེལ་བ་དང། །ཡུངས་ཀར་དང་ཡུངས་ནག་ལས་བྱུང་བའི་མར་ཁྲས་ནི་རྒྱང་གཞོན་ཅིང་
 བད་མཁུགས་གཉིས་ཀ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། །གཞན་ཡང་རྒྱང་གི་སྐྱབས་ལས་བྱུང་བའི་མར་གྱིས་རྒྱང་འཛོམས་ཤིང་
 ཁྲ་བའི་སྟོབས་དང་ བད་ཀན་སྐྱེད་པ་དང། །ཚིལ་གྱིས་ནི་རུས་ཚིགས་ན་བ་དང་མེས་ཚིག་པ་དང། །རྒྱང་
 བད་དང་ན་བའི་ནད་དང་ལྟ་པ་དང་མངལ་གྱི་ནད་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

༣ བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན།

སྐྱེས་བུ་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་རྣམས། །ནང་གི་ངོད་འབར་ཁོང་པ་དག་པ་དང་། །ལྷུས་བྱུངས་འཕྲུལ་
 བརྟེན་སྟོབས་དང་མདོག་བཟང་ལྡན། །དབང་བརྟན་རྣམས་སྤོ་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པར་བཤད། །ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་
 ཡང་བདེ་བར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་སྐྱེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ལྷན་མར་ལ་རྟག་ཏུ་སྟེན་པར་བྱེད་པ་
 གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་གི་མེ་ངོད་འབར་ཁོང་ཁོང་པའི་ཉེས་པ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། དྲངས་མ་ལ་སོགས་
 པའི་ལྷུས་བྱུངས་ཀྱི་ཀྱང་འཕྲུལ་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱེད་ཅུས་པས་ན་སྟོབས་དང་མདོག་བཟང་པོར་ལྡན་ཞིང་བླན་
 པ་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་བརྟན་པ་དང་། །བྱད་པར་དུ་རྣམས་པ་སྤོ་བས་ལོ་བརྒྱ་ཅམ་ཐུབ་
 པར་བྱང་སྟོང་མཚོག་གིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

༤ སྟོང་དུ་རིགས་ཀྱི་སྟེ་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་སྤྱི་དོན་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རྣམས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། མཚུག་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་
 པོ་ནི། སྟོང་དུ་སྟོག་བཅོང་ལ་སོགས་ཚ་བ་དང་། །ཁྱུང་མངས་རྒྱ་ཁྱུང་ལ་སོགས་ཁ་བ་དང་། །སྐྱམ་དང་
 གཤེར་བའི་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་། །སྐྱམ་དང་སྟོན་པ་གཡོས་བྱས་ཚེན་པ་རྣམས། །དྲོ་ཡང་བསེལ་ལྷི་གང་བ་
 ཚད་ནད་སེལ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྟོང་དུ་ཀྱུན་གྱི་ནང་ནས་སྟོག་སྐྱུ་དང་བཅོང་ལ་སོགས་པ་རོ་ཚ་བ་རྣམས་དང་།
 ཁྱུང་མང་དང་རྒྱ་ཁྱུང་ལ་སོགས་པ་རོ་ཁ་བ་རྣམས་དང་། དེ་དག་ཀྱུན་གྱང་སྐྱམ་ས་ལ་སྐྱེས་པ་དང་གཤེར་བའི་
 གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་བྱད་པར་དང་། དེའང་སྐྱམ་པོར་བྱས་པ་དང་། སྟོན་པའི་བྱད་པར་དང་། དེའང་གཡོས་
 སུ་བྱས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་ཚེན་པའི་བྱད་པར་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་སྲ་སྲ་མ་རྣམས་དྲོ་ཡང་ལྡན་ཞིང་། ཕྱི་མ་
 ཕྱི་མ་རྣམས་བསེལ་ལྷི་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གང་བའི་ནད་དང་ཚད་པའི་ནད་སེལ་བའི་
 ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའོ། །

༥ སོ་སོའི་རྣམས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

བཅོང་སྟོག་གཉིད་འཕེལ་བས་ལེན་བད་རྒྱུང་སེལ། །སྟོག་སྐྱུ་ལྷི་བསེལ་སྟོན་ནད་ཚད་རྒྱུང་སེལ། །ལ་ཕྱག་
 གཞོན་ལུ་ཡང་ངོ་མེ་ངོད་སྟེད། །ནར་སོན་ལྷི་བསེལ་བད་ཀན་སྟེད་པར་བྱེད། །ཉུང་མ་དེ་བཞིན་དུ་གནད་མ་
 ལྷུས་བསྟུ། །རི་སྟོག་ཐམས་ཅད་འཇུ་དཀའ་བས་ལེན་ལྷི། །ལྷུས་དང་རྒྱ་ལོས་བད་ཀན་དང་ག་
 འབྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། སྟོང་དུ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བཅོང་སྟོག་སྟེ་སྟོག་སྟོན་བཅོང་ཞེས་པ་དེས་ནི་གཉིད་འཕེལ་
 ཞིང་བས་ལེན་པ་སྟེ་དང་ག་འབྱེད་པ་དང་བད་རྒྱུང་སེལ་བར་བྱེད་ལ། །སྟོག་སྐྱུ་ནི་ལྷི་བསེལ་དང་ལྡན་པས་
 སྟོན་ནད་དང་ཚད་རྒྱུང་ལྡན་པ་སེལ་ཞིང་། །ལ་ཕྱག་གི་རྩ་བའམ་ཁ་ལོ་གང་ཡང་རུང་སྟེ་གཞོན་ལུ་གསར་པ་

མཚོག་དང་ཡིན་ཀྱང་རི་ཁྲི་མ་ཤར་བར་ཡང་ངོ་དང་ལྡན་པས་མེ་ངོ་དྲོད་སྐྱེད་ཅིང་ཉེས་པ་གསུམ་ག་སེལ་བ་དང་།
ནར་སོན་ལོ་ལོན་ནམ་རི་ཁྲི་ཤར་གྲུབ་བའི་ལ་ལྷུག་ཀུན་པོ་ནི་ལྷི་བསིལ་དུ་གྱུར་པས་བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་
ཉེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉུང་མ་དེ་ཡང་ལ་ལྷུག་གཞོན་ཅུ་དང་། ནར་སོན་གྱི་བྱེད་པར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
དུ་གཞོན་ལུས་ལ་པན་ཞིང་ཀན་པོས་གཞོད་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པར་དུ་དུག་ནད་མ་ལུས་པ་སྐྱུང་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རུག་པ། ལུལ་པ། གྲུ་གྲུ་སོགས་རི་སྐྱོག་གི་བྱེད་བྱུག་ཐམས་ཅད་འཇུ་དཀའ་
ཞིང་ཟས་ལེན་པ་དང་ལྷི་བ་ཡིན་ལ། ལྷུམ་དང་རྩུ་ལོས་ནི་བད་ཀན་སེལ་ཞིང་དང་ག་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །

༣ མཇུག་དོན་བསྟུ་བ།

སྡོ་ཀུན་ཅ་སྐྱོ་འགག་ཅིང་སྐྱོན་ལུས་འཛོམས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྡོའི་བྱེད་བྱུག་བསིལ་ངོ་དྲོད་དུ་བྱེ་
བ་ཀུན་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ཅ་སྐྱོ་འགག་ཅིང་སྐྱོན་གྱི་ལུས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༤ གཤམ་སྐྱུ་སྐྱུར་བའི་སྡོ་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་འབྲུ་ལས་གཤམ་སྐྱུ་སྐྱུར་བའི་སྡོ་དང་། སྡོ་ལས་གཤམ་སྐྱུར་བྱས་པའི་སྡོ། དེ་གཉིས་ཀའི་སྡོད་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་གཤམ་སྐྱུ་བྱས་པའི་ཟས་སྟེ་ལ། །འབྲས་བུག་སྐྱ་དང་སྐྱ་དང་གར་བ་དང་།
འབྲས་ཆན་ནམས་ནི་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ཡང་། །སྐྱ་བ་སྐྱོམ་སྐྱ་ཉེས་པ་ལྷུག་མ་འཛོམས། །འཇུ་ཞིང་བྱུངས་སྐྱོམས་
ངོ་དྲོད་སྐྱེད་ཅ་སྐྱུ་བས་མཉེན། །སྐྱ་བ་ངོ་དྲོད་སྐྱེད་བཀའ་སྐྱོམ་ཉམ་རྩུང་སྐྱ། །ནད་འཇུ་བྱེད་ཅིང་རི་མ་འགགས་
པ་སེལ། །བྱུག་གར་འབྲུ་གཅོད་ཡིད་འོང་སྐྱོམ་པ་སེལ། །དེ་ལྟར་རི་མ་པས་ཉམ་རྩུང་ལུས་རྗེས་བསྟུགས། །
འབྲས་ཆན་ལེགས་བཅོས་ཚ་བའི་སྐྱན་དང་བསྐྱོལ། །ཡང་ཞིང་འཇུ་སྐྱ་ག་ལུ་འོ་བསྐྱོལ་སྟེ། །འབྲས་ལོས་འབྲུ་
བ་གཅོད་དང་རུས་ཆག་སྐྱོར། །སྐྱུས་བྱུག་ནས་བྱུག་རྒྱུན་འགག་མེ་ངོ་དྲོད་འཛོམས། །ལོས་ཏུལ་ཡང་ཞིང་
འཇམ་ངོ་ལོ་བར་འཕྲོད། །རྩམ་པ་གང་མོ་སྟོབས་སྐྱེད་ལྷི་བ་ཡིན། །བཅོས་བཅད་ཡང་ལ་འཇམ་པས་འཇུ་བ་
སྐྱ། །ཁེངས་པོ་ཐམས་ཅད་ལོ་བའི་མེ་ངོ་དྲོད་འཛོམས། །ལ་སྐྱུར་འཇུ་སྐྱ་སྟོབས་འཕྲོག་ཉེས་ཀུན་སེལ། །བན་
ཆང་རྒྱང་སེལ་ཁོང་པའི་ངོ་དྲོད་ལ་པན། །སྐྱུར་པོ་ཟས་ལེན་ཉེས་སེལ་སྟིགས་ཞབས་དམད། །ཤ་ལུ་ཉམས་
བརྟམ་ཚོམ་བྱེད་རྒྱང་ལ་པན། །བན་སྐྱམ་ཚོད་མ་རྒྱང་ལ་མཚོག་དུ་བསྟུགས། །ཞེས་པ་སྟེ། །ལ་ཟས་ཀྱི་རྒྱལ་
དེ་ལས་གཤམ་སྐྱུ་བྱས་པའི་ཟས་ཀྱི་སྟེ་ལ་འབྲས་ཀྱི་བྱུག་པ་སྐྱ་བ་དང་དེ་ལས་རྩུང་བད་སྐྱ་བ་དང་། དེ་ལས་
ཀྱང་གར་བ་དང་། །ལུ་བ་མེད་པའི་འབྲས་ཆན་ནམས་ནི་རི་མ་པས་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ཡང་ཞིང་འཇུ་སྐྱ་བ་ཡིན་ལ།
བྱེད་པར་དུ་འབྲས་བུག་སྐྱ་བ་རྒྱང་རྒྱང་པོ་ཤིན་དུ་ཚོས་པ་དེས་ནི་སྐྱོམ་པ་དང་སྐྱ་བ་སྟེ་རིད་ཅིང་སྐྱོམ་པ་སེལ་བ་

དང་། བཤལ་ལ་སོགས་པ་སྤྱང་བ་བྱས་རྗེས་ཀྱི་ཉེས་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་འཛོམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉེས་
 པ་རྣམས་འཇུག་ཞིང་ལུས་བྱངས་རྣམས་དང་། རྒྱུང་ལ་སོགས་པ་མགོ་སློམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཤོད་
 རྐྱེད་ཅིང་ཙུ་སྤྱབས་རྣམས་མཉེན་ལ་འཇམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཆ་མཐུན་པར་འབྲས་བུ་གླ་བས་
 གྲང་ཤོད་རྐྱེད་ཅིང་བཀའ་སློམ་དང་ཉམ་རྒྱུང་བ་དང་མུ་བ་རྣམས་སེལ་བ་དང་། བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་ནད་
 འཇུ་བར་བྱེད་ཅིང་དྲི་མ་འགགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་གར་པོས་ནི་འཕྲུ་བ་གཙོད་ཅིང་ཡི་
 གར་འོང་བ་དང་སློམ་པ་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མས་ཀྱི་རིམ་པས་ཏེ་ཕྱག་གར་དང་།
 རླ་བ་ནི་ཉམ་རྒྱུང་བ་དང་ཕྱག་པ་སྤྱ་བ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱང་རྗེས་ལ་མཚོག་ཏུ་བསྐྱུགས་པ་ཡིན་ཞིང་།
 འབྲས་བུ་ག་ལ་དཔེར་མཚོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱག་པ་གཞན་རྣམས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་འབྲས་
 ལེགས་པར་བཀུས་པ་དང་། ཕྱེད་ཚམ་ཚོས་ནས་ལུ་བ་བཙགས་པ་དང་། ལེགས་པར་ཚོས་པ་དང་། རྒྱངས་
 པ་ཡལ་བའི་འབྲས་ཆན་རྣམས་དང་། འབྲས་ཆན་ལེགས་པར་བཙོས་ལ་པི་པི་ལིང་དང་སྤྱ་ལ་སོགས་པ་ཚ་
 བའི་སྤྱན་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་བསྐོལ་བ་རྣམས་ཡང་ཞིང་འཇུ་སྤྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་བཙོས་པ་འཇམ། ཤ་
 ལུ་དང་འོ་མ་དང་ཚོད་མ་གཞན་དང་ཞག་དང་ཉིལ་མར་དང་མར་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་
 ཅིག་དུ་བསྐོལ་བའི་འབྲས་ཆན་ནི་ལྷི་བ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་ཡོས་ཀྱིས་འཕྲུ་བ་གཙོད་པ་དང་རུས་ཆག་སྤྱོར་བར་
 བྱེད་ལ། འབྲས་དང་ནས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱས་བྱག་དང་ནས་བྱག་གིས་ནི་བཤང་བའི་རྒྱུན་འགག་ཅིང་མེ་ཤོད་
 ཉིད་ཀྱང་འཛོམས་པ་དང་། ཡོས་རྒྱུང་ཟད་ཉལ་བ་སྟེ་བསྐོལ་བའི་ཕྱག་པ་ནི་ཡང་ཞིང་འཇམ་ཤོ་དང་ལྷན་པས་
 སོ་བ་ལ་འཕྲོད་པ་དང་། རུ་མ་པ་ཁོ་ན་འགམ་པ་དང་ཟན་གང་མོར་ཟོས་པས་ནི་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱེད་ཅིང་ལྷི་བ་
 ཡིན་པས། དེ་ལས་ལྷོག་པ་བཙོས་པའི་ཟན་ནི་ཡང་ལ་འཇམ་པས་འཇུ་བར་སྤྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་
 དེ་རྣམས་སམ་ཤ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ་ཁོངས་པོ་ཞེས་པ་རད་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སོ་བའི་
 མེ་ཤོད་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཨ་སྤྱར་ཏེ་རྒྱ་ཚ་མོའི་སྤྱོད་སྤྱེད་མོ་དང་ཇ་སྤོར་སོགས་འཇམ་པོའི་སྤྱོད་སྤྱེད་ནི་འཇུ་
 སྤྱ་ཞིང་སྤྱོད་སྤྱེད་འཕྲོག་པ་དང་ཉེས་པ་ཀུན་སེལ་བར་བྱེད་ལ། ཟན་ལས་བྱས་པའི་ཆང་གིས་ནི་རྒྱུང་སེལ་ཞིང་
 ཁོང་པའི་ཤོད་ལ་ཕན་པ་དང་། ཆང་དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་པོར་སོང་བའི་དྲངས་མས་ནི་ཟས་ལེན་ཞིང་ཉེས་པ་
 ཀུན་སེལ། ལྷིགས་ཞབས་ནི་སྤྱད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤ་ལུས་ནི་ཉམས་བརྟམས་ཤིང་ཚོམ་པར་བྱེད་པ་དང་།
 རྒྱུང་ལ་ཕན་པ་དང་། ཟན་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོད་མ་ནི་རྒྱུང་ལ་མཚོག་ཏུ་བསྐྱུགས་པར་བྱེད་དེ། འདིར་མ་འབྲས་པ་
 གཞན་ཡང་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༡ སྤོ་ལས་གཡོས་སྤྱོད་བྱས་པའི་སྟེ་བཤད་པ།

ཟླ་ཚོད་རྒྱུང་འཛེམས་ཤོད་སྐྱེད་བད་མཁྲིས་སྒོང་། །ལུ་མ་པ་བེ་ཁྲུ་འོད་སྐྱེད་འཁྲུ་བ་གཙུག་། །དྲ་ཚོད་རྒྱུང་འཛེམས་མ་སྐྱེམ་བད་མཁྲིས་སྐྱེད། །སྤྲོ་ཚོད་མིག་ལ་གཞོན་ཅིང་རྟུག་སྐྱེམ་སེལ། །མོན་སྤྲོད་མར་པོས་ཉེས་པ་གསུམ་ག་སེལ། །སྐྱབས་དང་ཁྲུ་ཚོད་བསེལ་ཉེ་ཆ་བ་སེལ། །སྤྲོ་སྐྱེམ་ཆ་བ་མཁྲིས་ཚོད་མགོ་ནད་སེལ། །སྤྲོ་ཚོད་ཁ་ཟས་ལེན་ཞིང་བད་རྒྱུང་སྐྱེད། །ལུས་ཀྱི་སྐྱེམ་འདོན་འབྲུ་མར་མ་ལུ་སེལ། །ལོ་གསར་སྤྲོ་མས་ཤིང་བལྟར་བས་བད་རྒྱུང་སྐྱེད། །ཡུངས་ཀར་ལོ་མ་བད་མཁྲིས་འཁྲུག་པར་བྱེད། །ལུ་བ་ར་མཉེའི་ཚོད་མས་བད་རྒྱུང་སེལ། །ལ་ལུག་ཆ་བ་ཤོད་སྐྱེད་འཁྲུ་བ་གཙུག་། །སྤྲོ་སྐྱེམ་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་ཆ་བ་རྒྱུང་ལ་ཕན། །ཞེས་པ་སྤྲོ། །སྤྲོ་ཚོད་ནམས་ཀྱི་ནད་ནས་ཟླའི་ཚོད་མས་ཤི་རྒྱུང་འཛེམས་ཤིང་ཤོད་སྐྱེད་པ་དང་བད་མཁྲིས་སྒོང་བར་བྱེད་ཅིང་། །ལུ་མ་པ་དང་བེ་ཁྲུ་ཉེ་ཐ་རམ་གྱི་ཚོད་མས་ཤི་ཤོད་སྐྱེད་ཅིང་འཁྲུ་བ་གཙུག་པར་བྱེད་ལ། །དུ་བའི་ཚོད་མས་ཀྱང་རྒྱུང་འཛེམས་ཤིང་མ་སྐྱེམ་པར་བྱེད་ལ་བད་མཁྲིས་སྐྱེད་པ་དང་། །སྤྲོ་ལུ་འི་ཚོད་མས་ཤི་མིག་ལ་གཞོན་ཅིང་རྟུག་སྐྱེམ་སེལ་བ་དང་། །མོན་སྤྲོད་མར་པོ་སྤྲོ་ཨ་མ་གྱི་བ་ཞེས་གསུམ་པའི་ཚོད་མས་ཤི་ཉེས་པ་གསུམ་ག་སེལ་བ་དང་། །སྐྱབས་དང་ཁྲུ་མང་གི་ཚོད་མ་ཤི་བསེལ་ཉེ་ཆ་བ་སེལ་བ་དང་། །སྤྲོ་སྐྱེམ་ཆ་བ་སྤྲོ་ཚོད་མ་དེས་ཤི་མཁྲིས་ཚོད་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་མགོ་ནད་སེལ་བ་དང་། །སྤྲོ་མའི་ཚོད་མས་ཤི་ཁ་ཟས་དང་ག་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་བད་རྒྱུང་སྐྱེད་པ་དང་། །ལུས་ཀྱི་སྐྱེམ་པའི་ཆ་ནམས་འདོན་ཞིང་འབྲུ་མར་ལ་སོགས་པ་མ་ལུ་བ་སེལ་བ་དང་། །ལོ་མ་གསར་པ་སྤྲོ་ས་ནས་སོར་བཞི་ལྷ་ཅམ་སྐྱེས་འཕྲལ་གྱི་ཚོད་མ་ཤི་བསེལ་ཤོད་སྤྲོ་མས་ཞིང་དེ་ཞེས་ཏུ་ལོན་ནས་རད་པ་ལ་ལྟར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། །དེའི་ཚོད་མས་ཤི་བད་རྒྱུང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཡུངས་ཀར་ནག་གི་ལོ་མས་བད་མཁྲིས་འཁྲུག་པར་བྱེད་ལ། །ལུ་བ་དང་ར་མཉེའི་ཚོད་མས་ཤི་བད་རྒྱུང་སེལ་བ་དང་། །ལ་ལུག་གི་ཆ་བ་ཞེས་པ་ཚོད་མ་དེས་ཤི་ཤོད་སྐྱེད་འཁྲུ་བ་གཙུག་ཅིང་རྒྱུང་ལ་ཕན་པ་དང་། །སྤྲོ་སྐྱེད་དང་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་ཆ་བ་ཤི་རྒྱུང་ལ་ཕན་པ་ཡིན་འོ། །

༣ སྤོད་བཤད་པ།

ལན་ལྷས་ཁ་ཟས་ཀུན་གྱི་བོ་བསྐྱེད། །ཤོད་སྐྱེད་འཇུ་བ་སྤྲོ་ཞིང་བཤད་བ་འབྲིན། །གཡེར་མས་ཅ་སྤོ་འབྲེད་ཅིང་བད་རྒྱུང་སྐྱེད། །སྤྲོ་ཡིས་ཤོད་སྐྱེད་ཤིང་ཀུན་རྒྱུང་ནད་འཛེམས། །སྤོད་ཀུན་ཟས་ཀྱི་བོ་སྐྱེད་ཡི་གར་འོང། །ཞེས་པ་སྤྲོ། །ཚོད་མ་སོགས་གཡོས་སུ་སྐྱུར་བ་ཕལ་ཆེར་ལ་འདེབས་པའི་ལན་ལྷ་ཤི་ཁ་ཟས་ཀུན་གྱི་བོ་བསྐྱེད་པ་དང་། །ཤོད་སྐྱེད་པ་དང་འཇུ་བ་སྤྲོ་ཞིང་བཤད་བ་བདེ་བར་འབྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལོན་ཏན་དང་ལྷན་ལ། །གཡེར་མས་ཤི་ཅ་སྤོ་འབྲེད་ཅིང་བད་རྒྱུང་སྐྱེད་པ་དང་། །སྤོད་ཡིས་ཤི་ཤོད་སྐྱེད་ཅིང་ཤིང་ཀུན་གྱིས་

རླུང་ནད་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་སོགས་ཏེ་ཁ་བཟུང་ལ་འདེབས་པའི་སྲོད་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་གྲིས་བཟུང་
རང་རང་གི་བྱོ་བ་ལྟག་པར་དུ་སྐྱེད་ཅིང་ཡི་གར་འོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། རློམ་གྱི་ཚུལ་བཤད་པ།

བརྟུང་བ་འོ་མ་རྒྱ་དང་ཆང་ལ་སོགས། །རིམ་བཞིན་ནད་སེལ་ལྡོག་པས་དེ་རབ་སྐྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། བཟུང་
བར་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་སེལ་ཆེར་བཤད་ཟིན་ནས་བརྟུང་བ་ནི་འོ་མ་དང་རྒྱ་དང་ཆང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྲུ་ཡོད་པ་
ལས། གཙོ་བོ་དེ་གསུམ་གྱིས་གོ་རིམ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རླུང་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་གྱི་ནད་སེལ་བར་
བྱེད་ཅིང་གོ་རིམ་ལྡོག་པ་སྟེ་འོ་མས་བད་ཀན་དང་རྒྱ་དང་ཆང་གིས་མཁྲིས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་རབ་དུ་སྐྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །

༡ འོ་མའི་སྟེ་བཤད་པ།

དེད་ལའང་སྤྱི་འོ་མ་ལ་དང་། བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་རུས་པ། དཀར་གཞན་གྱི་རུས་པ། མཚུག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་
རྣམ་པ་བཞིའི་སྐོ་རྣམས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་མ་སེལ་ཆེར་རོ་དང་ལྷ་རྩེས་མངར། །སྐྱུ་ལྱི་བྱུངས་
འཕེལ་མདངས་སྐྱེད་རླུང་མཁྲིས་སེལ། །རོ་ཙ་བད་ཀན་སྐྱེད་བསིལ་ལྱི་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། བརྟུང་བ་
རྣམས་ཀྱི་ནད་རྣམས་འོ་མ་སེལ་ཆེར་རོ་དང་ལྷ་རྩེས་གཉིས་ཀ་མངར་ལ་སྐྱུ་ལྱི་བས་ལུས་བྱུངས་ཀྱང་
འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མདངས་བཀྲག་བསྐྱེད་པ་དང་། རླུང་མཁྲིས་སེལ་བ་དང་། རོ་ཙ་བསྟེ་ལྷ་སྐྱོབས་
འཕེལ་བ་དང་། བད་ཀན་སྐྱེད་པས་བསིལ་ལྱི་བ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །

༢ བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་རུས་པ་བསྟན་པ།

བ་ཡི་འོ་མ་སྐོ་དོལ་གཙོང་ལ་སན། །རིམས་རྩིང་གཅིན་སྟེ་ཡིད་གཞུངས་འཚོ་བྱེད་ཡིན། །ར་ཡི་འོ་མས་
དབུགས་མི་བདེ་བ་སེལ། །ལུག་གི་འོ་མས་རླུང་འཛོམས་སྤིང་ལ་གཞོད། །འབྲི་ཡི་འོ་མ་བད་མཁྲིས་ནད་ལ་
གཞོད། །རྟ་བོང་འོ་མ་སྐོ་གསོ་ཚོངས་པར་བྱེད། །འོ་སྐོན་ལྱི་བསིལ་སྲིན་དང་བད་ཀན་སྐྱེད། །བསྐོལ་ན་ཡང་
རྫོ་བསྐྱུས་ན་འཇུ་དཀར་ལྱི། །བཞོས་ཐོག་འོ་མ་རྫོན་མོ་བདུད་རྩིང་མཚུངས། །ཞེས་པ་སྟེ། འོ་མ་རྣམས་ཀྱི་
ནད་རྣམས་བའི་འོ་མས་ནི་སྐོ་དོལ་དང་སྐོ་གཙོང་ལ་སན་ཞིང་། རིམས་རྩིང་པ་དང་གཅིན་སྟེ་བ་ལ་སན་ཞིང་
ཡིད་གཞུངས་པ་སྟེ་སྐོ་དོལ་དང་ལུ་ཞོ་ལུས་བྱུངས་ལ་སོགས་པ་འཕེལ་བའི་བརྟུང་གྱི་ལེན་མཚོག་ཡིན་པས་ན་
འཚོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་ལ། རའི་འོ་མས་ནི་དབུགས་མི་བདེ་བ་སེལ་ཞིང་། ལུག་གི་འོ་མས་ནི་རླུང་ནད་
མ་ལུས་འཛོམས་ཤིང་སྤིང་བད་ཀན་དང་རླུང་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་ནས་འོ་མའི་རིགས་སྤྱི་དང་ལྷན་པར་
ལུག་འོ་རོ་དང་ལྷ་རྩེས་མངར་བས་བད་ཀན་སྐྱེད་ཅིང་ལུག་སྐྱོན་པའི་རང་བཞིན་ནས་འོ་མ་ཤ་སོགས་གཞན་

དང་མི་འདྲ་བའི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤིང་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནས་རོ་བོ་ཚོངས་པ་ལ་སོགས་འབྱུང་བས་གཞོན་པ་
 དང་། འབྲིའི་འོ་མས་ནི་བད་ཀན་དང་མཁྲིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ནད་ལ་གཞོན་པ་དང་། རྟ་དང་བོང་བུ་ལ་
 སོགས་པ་མིག་པ་གཅིག་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ་མས་ནི་གྲོ་བ་གསོ་ཞིང་ཤེས་རབ་ཚོངས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 བཤད་པའི་འོ་མ་དེ་དག་རྣམས་སམ། གཞན་ཡང་འོ་མར་གཏོགས་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཚོན་པ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་བཞོས་མ་ཐག་པ་ལས་གང་སྟེ་སྤྱིར་ཡང་མ་བསྐོལ་བའི་འོ་རློན་དུ་གྲགས་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི་ལྷི་བསིལ་དང་
 ལྷན་པ་ཡིན་པས་སྲིན་བུ་དང་བད་ཀན་གྱི་ནད་སྟེད་པར་བྱེད་ཅིང་རྩུང་ཟད་བསྐོལ་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན།
 བསྐོལ་བྲགས་པའང་མ་ཡིན་པར་ལེགས་པར་བསྐོལ་ཏེ་འོ་མ་དང་མཉམ་པའི་ཚུ་སྤྱུགས་ལ། སྤྱིར་རྒྱ་དེ་ཉིད་
 དུ་བའི་ཚོད་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་ནས་ཡང་དོའི་རུས་པ་དང་ལྷན་པས་དགོ་ལ། ཚུ་མ་སྤྱུགས་པར་ཆ་གཅིག་ལ་
 སོགས་པ་ཇི་ཙམ་གདུས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་དུ་ན་འཇུ་དཀའ་ཞིང་ལྷི་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཚོག་ཏུ་ནི་
 བཞོས་མ་ཐག་གི་འོ་མ་དོན་མོ་དེ་ཉིད་བདུད་ཅི་དང་མཚུངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

༣ དཀར་གཞན་གྱི་རུས་པ་བསྟན་པ།

འོ་མ་སྤིང་བོ་བཏོན་པའི་ཞོ་སྤྱི་ཡིས། །མ་སྟོམས་རིམས་ཆམ་འགྲམས་འཁྲུགས་འཁྲུ་བ་སེལ། །ཞོ་ཀྱུན་རོ་
 དང་ལྷ་རྩེས་སྤྱིར་བསིལ་སྤྱུམ། །རྟུག་སྐེམ་རྒྱུང་ཚད་སེལ་ཞིང་ཡི་ག་འབྱེད། །དར་གསར་བསྐྱ་སྤྱིར་ཡང་ཞིང་
 མེ་དོད་སྟེད། །སྐྱན་མཆེར་གཞན་འབྲུམ་མར་མ་ལུ་བ་སེལ། །ཞོ་ལ་རྒྱ་འཁྲུ་བཤད་སྤྱི་ཙམ་སྤྱིར་། །ལྷུར་
 ལྲས་རྒྱུང་མཁྲིས་མི་སྟེད་བད་ཀན་སེལ། །ཞོ་བཙོས་རྟུག་སྐེམ་ཚད་པས་འཁྲུ་བ་སེལ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཞོར་
 བཙོས་པ་མ་ཡིན་པར་འོ་མ་ཉིད་དགོགས་ཏེ་སྤིང་བོ་མར་བཏོན་པའི་རྩེས་དེ་ཉིད་ལས་བྱས་པའི་ཞོ་སྤྱི་ཞེས་པ་
 དེས་ནི་བད་ཀན་ལས་གྱུར་པའི་རིམས་དང་རིམས་ལྡང་དུ་བ་པ་མ་སྟོམས་པ་དང་རིམས་ཆམ་དང་འགྲམས་
 འཁྲུགས་ཀྱི་རིམས་དང་འཁྲུ་བ་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་ལ། ཞོ་སྤྱི་དེ་དང་འོ་མ་ལས་བྱས་པའི་ཞོ་ཀྱུན་གྱི་རོ་དང་
 ལྷ་རྩེས་གཉིས་ཀ་སྤྱིར་ཞིང་རུས་པ་བསིལ་སྤྱུམ་དང་ལྷན་པས་རྟུག་སྐེམ་དང་རྒྱུང་ཚད་སེལ་ཞིང་ཡི་ག་འབྱེད་
 པར་བྱེད་པ་དང་། འོ་མ་ལས་ཞོར་བྱས་ཏེ་དགོགས་ནས་སྤིང་བོ་བཏོན་པའི་རྟུག་མ་ལ་དར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
 ཉིད་གསར་པའི་རུས་སུ་བསྐྱ་སྤྱིར་གྱི་རོ་དང་རུས་པ་ཡང་ཞིང་མེ་དོད་སྟེད་པ་དང་། སྐྱན་དང་མཆེར་པའི་ནད་
 དང་གཞན་འབྲུམ་གྱི་ནད་དང་མར་མ་ལུ་བའི་ནད་སེལ་བ་དང་། ལུན་རིང་དུ་བསགས་པ་མིན་པའི་འོ་མ་ཉིད་
 དགོགས་ཏེ་མར་བཏོན་པའི་རྩེས་ཀྱི་ཞོ་ལ་རྒྱ་ཞི་པལ་ཆེར་དར་བ་གསར་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ལྟར་པར་
 དུ་འཁྲུ་ཞིང་བཤད་བསྐྱ་བ་དང་། ཙམ་སྤྱིར་བར་བྱེད་པ་དང་། འོ་མ་དང་ཞོ་སོགས་ལས་མར་ལྷུངས་

པའི་དར་བ་ལས་ལྷུང་བ་བཅགས་པའི་ཁུ་བ་དེ་ལ་ལྷུང་ཁུ་བ་གྲགས་པ་དེས་ནི་རླུང་མཁའི་མི་སྤྱོད་ཞིང་བད་ཀན་
སེལ་བར་བྱེད་པས་དགོ་ལ། ཞོ་བཙོས་པས་རྟུག་པ་སྐྱེས་ཞིང་ཚད་པས་འཁྲུ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

༤ མཚུག་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

དཀར་རྣམས་ལུག་དང་འབྲི་ཡི་རྩོ་ལ་བཅུད། །བར་བསིལ་ཡང་མཛོ་ཡི་སྟོམས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་བཤད་ཟིན་པའི་དཀར་དེ་རྣམས་བམས་ཅད་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུག་དང་འབྲི་འོ་མ་
སོགས་རྩོ་ལ་བཅུད་ཆེ་བ་དང་། བ་དང་རའི་འོ་མ་སོགས་བསིལ་ཡང་དང་ལྡན་པ། མཛོ་འོ་མ་དང་ཞོ་ལ་
སོགས་པ་ནི་བསིལ་རྩོད་སྟོམས་པས་མཚོག་ཏུ་བཟང་བ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

༥ རྒྱའི་སྟེ་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་རྣམ་གྲངས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱ་རིགས་སོ་སོའི་རུས་པ་བསྟན་པ། རྒྱ་བསིལ་རྒྱ་སྐོལ་སྐོལ་
གྲང་གི་རུས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ནི་ཆར་རྒྱ་གངས་རྒྱ་རྒྱ་ལྷུང་རྒྱ། རྒྱ་མིག་ཁོན་པ་བ་ཚ་ཤིང་གི་
རྒྱ། །རིམ་པས་དང་པོ་མཚོག་ཡིན་ཕྱི་མ་དམན། ཞེས་པ་སྟེ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཆེན་པོ་ལས། རྒྱ་ནི་སོག་
ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སོག་ །ལུས་ཀྱང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན། །དེ་བས་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཡི། རྒྱ་ནི་གང་དུ་འང་
ལྟོག་པ་མེད། །ཅེས་པ་དང་། དྲང་སྟོང་ཙ་ར་ཀས། ཁོན་པ་རྗེས་སུ་མཚོ་ལུ་དང་། མཚོར་བཅས་རྒྱ་མིག་ལ་
སོགས་རྒྱ། རྣམ་ས་རྒྱན་ཅན་བྲག་ལས་ནི། །ཡོན་ཏན་སྦྱོན་དག་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་
བསྟུས་པ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་ས་གཤེར་བ་རི་བོ་དང་། །ཉེ་ལས་ཡང་དང་ཕྱི་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཁོན་པ་
རྗེས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ། རྣམ་ས་རྒྱན་བྲག་ལས་ཤེས་བྱ། ཞེས་པ་ལ་རྒྱ་ཟེར་ལས། ཁོན་པ་དང་རྗེས་སུ་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱ་ཡང་བ་དང་ཕྱི་བ་དང་ཡོན་ཏན་དང་སྦྱོན་གཉིས་རྣམས་ས་དང་གཤེར་བ་དང་རྒྱན་ཅན་དང་བྲག་
ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དེའི་ཁོན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱའི་བྱེ་བྲག་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེས་ནི་འདི་རྣམས་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སའི་ས་ཕྱོགས་ན་གནས་པའི་ཁོན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ནི་
ཡང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། རྒྱ་ན་ཅན་གྱི་ས་ཕྱོགས་ན་གནས་པའི་ཁོན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ནི་བྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་
ལོ། །རིའི་ཕྱོགས་ན་གནས་པའི་ཁོན་པ་ལ་སོགས་རྒྱ་ནི་ཉེས་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། པ་རི་ཡ་ཏའི་ཕྱོགས་ན་
གནས་པ་ནི་ཉེས་པ་འཛོམས་པ་ཡིན་ཏེ། བམས་ཅད་ལའང་འདི་བཞིན་དུ། ལྷུང་བར་བྱའོ་ཞེས་དང་། དབྱར་
གྱི་ཆར་རྒྱ་རྒྱ་ལྷུང་རྒྱ། མཚོག་ཏུ་བཟང་དང་རན་པར་བཤད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ། ཆར་འབབ་པ་སྟེ་བར་སྤང་
ལས་འབབ་པའི་རྒྱ་དང་། ལྷུང་དུ་འབབ་པ་རྒྱ་ལྷུང་གི་རྒྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཆར་གྱི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ལྷུང་གི་རྒྱ་དེ་ལས་
དབྱར་གྱི་རྒྱ་ཆར་གྱི་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞིང་མཚོག་ཏུ་ལྷུང་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ལྷུང་གི་རྒྱ་ནི་དབྱར་མཚོག་ཏུ་རན་

ཞིང་སྐྱོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །བརྟུང་བ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་རྒྱུ་ལྷན་བཞུགས་པ་བརྟུན་ཏེ། རྣམ་
མཁའ་ལས་འབབ་པ་ཆར་པའི་རྒྱ་དང་། གངས་ལྷོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ལྷང་སྟེ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་
ལྷངས་སུ་འབབ་པའི་རྒྱ་དང་ས་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཉུང་ཟད་ཅིག་སྟེ་བ་རྒྱ་མིག་ས་ལོག་ཏུ་བཞོས་པ་ལྟོན་
པའི་རྒྱ་དང་། ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་པའི་རྒྱ་དང་། རྣམས་ཆེན་པོ་ལས་འབབ་
པ་ཤིང་གི་རྒྱ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྟུན་པོ་དེ་དག་ནི་རིམ་པས་དང་པོ་དང་པོ་རྣམས་མཚོག་ཡིན་གྱི། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དམན་
ཏེ་ངན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

༡ རྒྱ་རིགས་སོ་སོའི་རུས་པ་བསྟན་པ།

མཁའ་ལས་འབབ་པ་རོ་མི་གསལ་ལ་ཞིམ། །འཚོ་རོམས་བསིལ་ལ་ཡང་བས་བདུད་རྩིར་མཚུངས། །གངས་
ཅན་ལས་བྱུང་བུགས་དྲག་བདེབས་པའི་རྒྱ། །ཤིན་ཏུ་བཟང་བསིལ་མེ་ཡིས་སྐབ་པར་དཀའ། །བརྟན་གཡུང་
སྲིན་བྱ་རྒྱུ་བམ་སྟེང་ནད་སྟེང། །ས་གཙང་ཉི་འོད་རླུང་གིས་ཕོག་པ་བཟང། །འདམ་ཇུབ་ཉ་ལྷིབས་རྩ་ལོ་
ཤིང་གི་བཟོག་། །བ་ཚ་སྟོག་ཆགས་ལུ་བས་ཉེས་ཀྱན་སྟེང། །ཅེས་པ་སྟེ། ཆར་རྒྱ་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་འབབ་པ་
རྒྱ་ལོ་གརྒྱ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འབྲས་ཆན་མི་རུལ་པའི་ཆར་རྒྱ་མངར་བ་ལ་སོགས་པའི་རོ་གཅིག་ཏུ་མི་
གསལ་ལ་ཞིམ་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་མཚོག་ཏུ་སྟེང་པ་དང་། དྲངས་མ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་འཚོ་བར་
བྱེད་པ་དང་། རོམས་པ་སྟེ་སྟོམ་པས་གདུངས་པའི་ངལ་བ་སེལ་བ་དང་། རུས་པ་དང་རེག་བྱ་གཉིས་ཀ་
བསིལ་བ་དང་ལྡན་ལ། ཡང་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས། བསིལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་དང་
འཇམ། །དྲངས་པ་དང་ནི་དི་མ་མེད། །འབྲུང་ན་སྟོ་བར་མི་གཞོད་ཅིང་། །མགྲིན་པ་ལ་ཡང་མི་གཞོད་
པ། །ཞེས་སོགས་ཡན་ལག་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པ་ནི་བདུད་རྩི་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གརྒྱ་དང་
མཚུངས་འབབ་པ་དུས་བཟོས་པ་སོགས་དབྱེ་བ་བཞི་འམ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་ལས།
མཁའ་ལས་འབབ་པ་གརྒྱའི་རྒྱ། །འཚོ་བྱེད་རོམས་བྱེད་ཡི་གར་འོང་། །ཚིམ་ཞིང་སེམས་ནི་གསལ་བྱེད་
ལ། །སྟོ་ཞིང་རོ་མི་གསལ་ལ་ཞིམ། །བསིལ་ཞིང་ཡང་བས་བདུད་རྩིར་མཚུངས། །ཞེས་པ་ལ། ལྷ་ཟེར་ལས།
ནམ་མཁའ་ལས་འབབ་པ་གརྒྱའི་རྒྱ་ནི་ཡོན་ཏན་འདི་དག་དང་ལྡན་ཏེ། །འཚོ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་མདངས་འཕེལ་
བར་བྱེད་པའོ། །རོམས་བྱེད་ནི་ངལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཡི་གར་འོང་བ་ནི་སྟེང་དགའ་བར་བྱེད་པའོ། །
ཡང་ན་སྟེང་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའོ། །ཚིམ་བྱེད་ནི་བདེ་བ་སྟེང་པའོམ་ནད་སེལ་བའོ། །སྟོ་གསལ་བར་བྱེད་པ་
ནི་ཤེས་རབ་གྱི་ཁ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གང་ལ་ཤེས་རབ་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་གསལ་བར་
སྐྱང་བ་ཉིད་དུ་དེ་འབྲུངས་པ་ལས་འགྱུར་བའོ། །སྟོ་བ་ནི་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །རོ་མི་གསལ་ཞེས་པ་ནི་མངར་

བ་ལ་སོགས་པའི་རོ་དེ་ལ་གསལ་བར་མེད་པས་རོ་མི་གསལ་བའོ། །ཞེས་པ་ནི་རོ་བདའ་བ་སྟེ་སྟོག་ཆགས་
 རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྟེད་པར་བྱས་ནས་བརྟུང་པའི་དོན་དུ་འབྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་
 བྱང་སྟོང་དག་གིས། །བསེལ་ཞིང་གཙང་ལ་དག་ཞིང་ཞེས། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །བསེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 བྱི་རེག་པ་དང་རུས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་རོ། །ཡང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་བདུད་རྩིས་མཚུངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདུད་རྩིས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་དམ་པའི་ཚོགས་དང་
 ལྡན་པའོ་ཞེས་པ་དང་། ཉི་ཟླ་རྒྱུད་གིས་རེག་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ཡུལ་དུས་ལ་སྟོས་ནས། །ཕལ་ཆེར་ཕན་དང་
 གཞོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དག་གྱང་ནམ་མཁའ་སྟེ་བར་སྤང་ལས་འབབ་
 ཅིང་སྤྱང་བ་ནི་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་དང་རྒྱུད་གིས་རེག་ཅིང་ཕྱད་པར་གྱུར་པའི་རྒྱ་དེ་ཡང་ཡུལ་དུས་ལ་སྟོས་ཤིང་
 ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ཡུལ་དུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེས་ཤིང་བདག་གིར་བྱེད་ལ། དེས་ཕལ་
 ཆེར་བསྐྱད་ཅིང་ཕན་པ་དང་གཞོད་པ་སྟེ་ལུས་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞོད་པར་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱན་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་སྟོགས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འབབ་པ་ན་དེར་ཡང་ནག་པོ་འམ་དཀར་
 པོ་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དུས་དེ་དུས་དུག་ལ་སྟོས་ནས་ཕན་པ་དང་གཞོད་པར་བྱེད་པ་
 དག་ཡིན་ལོ། །གང་ཞིག་ཆར་འབབ་བྱི་མ་མེད། །འབྲས་ཆན་དདུལ་ཕོར་ནང་གནས་པ། །མ་རུལ་མདོག་
 གྱང་མ་འགྱུར་ན། །གཞུང་ལྷན་དེ་བརྟུང་བར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྒྱ་གང་ལེགས་པར་ཆར་དུ་འབབ་པས་
 བརྒྱན་ཞིང་སྤངས་པའི་སྤྱི་ལུང་འབྲས་ཆན་དེ་དདུལ་ཕོར་གྱི་ནང་ན་གནས་པ་དེ་འང་རུལ་བར་མ་གྱུར་ཅིང་
 མདོག་གྱང་གཞན་དུ་མ་གྱུར་ན་རྒྱ་དེ་ནི་གཞུང་ལྷན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་འབྲུངས་གྱང་གཞོད་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་
 བརྟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་ཆར་རྒྱ་ནི་གཞུང་སྟེ། དེ་ཡང་བྱུང་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་
 ཨ་མར་ཀོ་ཏུ་འའགྲེལ་པ་སོགས་ལས། །ལྷ་མ་ཡིན་ལྷ་གི་ར་ཐ་ཞེས་བྱ་བའི་པ་མེས་རྣམས་དམུལ་བར་སྦྱེས་
 པའི་སྟོག་པ་བཀུ་བའི་སྤྱད་དུ་ཚངས་པ་མཉེས་པའི་དཀའ་ཐུབ་བྱས་པས་མགུ་སྟེ་གཞུང་ལྷ་མོའི་ཚུལ་དུ་གནས་
 པ་དེ་ཉིད་དག་བྱེད་དུ་བྱིན་པ་རིམ་པས་ལྷ་ཆེན་པོའི་རལ་པ་དང་། མཚོ་མ་ཕམ་པ། བྱང་སྟོང་ཇ་རྩའི་མགིན་
 པ་རྣམས་བརྒྱུད་དེ་བབས་པར་བཤད་པས་ནམ་མཁའ་ལས་བབས་པའི་རྒྱ་ཞེས་པ་དངོས་ནི་གཞུང་ཡིན་ལ།
 ཆར་རྒྱུན་དུ་བཟེད་ནས་འབྲས་ཆན་མི་རུལ་བ་དེ་ཡང་གཞུང་དང་ཆ་མཐུན་ཅམ་ཡིན་པར་རིག་པར་
 བྱོའ། །དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱུད་ལྡན་ནི་སྟོན་ཀ་སྟེ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པར། གཞན་དུ་མཚོ་རྒྱུན་སྟེ།
 བྱི། །འབྲིང་པོ་མིན་པར་བརྟུང་མི་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་དེས་སྤངས་པའི་འབྲས་སྤྱི་ཚན་རུལ་པའམ་མདོག་
 གཞན་དུ་གྱུར་ན་དེ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་དང་འབྲེས་པ་ཡིན་པས་བརྟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བ་ཚུ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟུང་བར་མི་བྱ་བའམ། འོན་ཏེ་ལན་འགའ་ཞིག་བརྟུང་བར་མི་བྱ་ཞེ་
 བ། ལྷོན་ལྷན་འབྲིང་པོ་མིན་པར་བརྟུང་བར་མི་བྱ་ཞེས་སྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷོན་ལྷན་འབྲིང་པོ་མ་གཏོགས་པ་དུས་
 གཞན་དག་དུ་བརྟུང་བར་མི་བྱ་ཞེས་སྐྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་དང་སྲོང་རི་ཤི་འཆར་བའི་
 དུས་ཡིན་པས་དེས་མཚོ་དང་རྫིང་བྱ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པའི་ཚུ་ཐམས་ཅད་གཞོད་པ་དག་གྲང་ཕན་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆར་པའི་ཚུ་ནི་སྣོད་བཟང་བཞག། །འགྱུར་བ་མེད་པར་རྟག་དུ་བརྟུང་། །ཞེས་བྱ་
 བ་ལ། ཆར་པའི་ཚུ་ནི་དབང་པོས་བར་སྤྲང་ལས་ཆར་དུ་བབ་པའི་ཚུ་འོ། །སྣོད་བཟང་བཞག་ཅེས་པ་ནི་སྣོད་
 བཟང་པོ་བཟེད་དེ་བསགས་པའོ། །འགྱུར་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་དོག་དང་འི་དང་རོ་མ་ཉམས་ཤིང་འགྱུར་བ་
 མེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྟག་དུ་ཞེས་པ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟུང་ཞིང་སྤྱད་པར་བྱའོ། །དེ་མེད་ན་ནི་ཐང་ལ་
 གནས། །བར་སྤྲང་བ་དང་རྫེས་མཐུན་ཡིན། །ས་ཚྭ་གས་དཀར་ནག་གཙང་ཞིང་ཡང་། །ཉི་འོད་རླུང་གིས་
 ཐོག་པ་བསྐྱགས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་མེད་ན་ཞེས་པ་བར་སྤྲང་གི་ཚུ་བསགས་པ་དེ་མ་རྟེན་ན་ཐང་ལ་གནས་
 པ་ཞེས་པ་ས་ལ་སྟེང་ཀར་གནས་པའི་ཚུ་ནི་བར་སྤྲང་བ་དང་རྫེས་མཐུན་ཡིན་ཞེས་བར་སྤྲང་གི་ཚུ་དང་འབྲ་
 བར་འཚོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏེན་ཆ་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་ཚྭ་གས་ཁ་དོག་
 དཀར་བ་གནག་པ་དག་གི་ཆ་འབྲེས་པ་སྟེ་ཕལ་ཆེར་དཀར་གནག་དུ་གནས་པ་ན་ཡོད་པ་དང་གཙང་བ་སྟེ་
 དག་པ་དང་། ཡངས་པ་སྟེ་ས་ཚྭ་གས་རྒྱ་ཆེ་བ་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉི་མའི་འོད་དང་རླུང་གི་བསེར་བུས་ཀུན་ནས་ཐོག་
 ཅིང་བརྟེན་པའི་ཚུ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱགས་པ་ཡིན་པས་བརྟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། །ཉི་མའི་ཟེར་གྱིས་
 གཤུངས་པ་དང་། །ལྷོ་བའི་འོད་གྱིས་བསིལ་བུས་ལ། །རི་ཤི་ཤར་བས་དུག་མེད་པ། །ཉིན་མཚན་གཉིས་ཀ་
 རླུངས་ཚུ་བརྟུང་། །དང་བ་འི་མེད་ཚུ་ཞེས་པ། །འི་མེད་འི་མ་སེལ་གྱུར་པ། །མི་འགྲུབ་རྩུབ་པ་མ་ཡིན་
 པ། །བརྟུང་བ་ལ་སོགས་བདུད་རྩིས་མཚུངས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཡང་སྟོན་ཀའི་དུས་ཀྱི་དེའི་ཚོ་ཉིན་མོ་ཉི་མའི་
 འོད་ཟེར་གྱིས་གཤུངས་ཤིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆ་བར་གྱུར་པ་དང་། །མཚན་མོ་ལྷོ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་
 བསིལ་ཞིང་གང་བར་བུས་པ་དེ་དེ་ལྟར་དུས་ཀྱིས་སོས་ཤིང་སྤྱིན་པར་བུས་པ་དང་། །རི་ཤི་ཤར་བས་དུག་མེད་
 པ་སྐར་མ་རི་ཤི་ཞེས་པ་ཤར་བ་ན་དུག་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཤར་ནས་བར་སྤྲང་ལ་བབས་ཤིང་བུང་ནས་ཚུ་བོ་དང་
 རྫིང་བྱ་ལ་སོགས་པར་གནས་པའི་གཞོད་པ་རྣམས་སྟོན་གྱི་ཚེ་དུག་མེད་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་
 བྱའོ། །ལྷོན་པའི་ཚུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་དུག་དང་བཅས་པ་ཡིན་འོ། །དང་བའི་འི་མེད་ཚུ་ཞེས་པ་
 ནི་ཉི་མ་དང་ལྷོ་བ་དག་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་གྱིས་བརྟེན་ཞིང་འི་མ་མེད་པ་རྩུལ་དང་བལ་བ་ནི་འི་མ་ཞེས་པ་རླུང་
 ལ་སོགས་པ་སེལ་ཞིང་འཛོམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་འོ། །མི་འགྲུབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚུ་མིག་ལྟར་དེ་སྤྱི་མ་ཞིང་སྤྱི་

བ་མ་ཡིན་པས་བད་ཀན་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ལ། འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རྩུབ་པ་མ་ཡིན་ལོ། །བདུང་བ་
 ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདུང་བ་དེ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཉོགས་པར་བྱའོ། །དང་སྤོང་རི་ཕྱི་ཤར་བའི་དུས་སྐུ་
 རྒྱལ་དུག་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཅི་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དེའང་ལྷན་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་འདོད་འཇོ་
 ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་གི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་ལྟ་མ་ཡིན་རྒྱུ་ཐོབ་དང་། སེར་ལྡན་སྐྱུན་གཉིས་དང་སྤོང་
 རི་ཕྱི་ས་ཐོས་པས་སྐྱོམ་ཆེས་ཏེ། མཚོ་ལྷ་དང་རྗེ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་གི་བར་
 འཐུངས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས། རྒྱ་འཐུངས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་དུག་སྐྱུང་བའམ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་རུས་པས་དུག་དག་
 པར་བྱེད་པས་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་དུས་སོགས་ཞེས་ཆ་ནི་བེ་དཀར་བུ་ཡིག་ལས་ཞེས་པར་
 བྱའོ། །གངས་ཅན་གྱི་རི་དང་ཁ་བས་གཡོགས་པ་ཀྱན་ལས་བྱུང་ཞིང་ཤུགས་དྲག་པོས་རྩོལ་བར་བས་ཤིང་
 གཡེངས་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་བཟང་བ་སྟེ་རེག་བྱ་དང་རུས་པ་གཉིས་ཀར་བ་ཏུ་བསིལ་བ་
 ཡིན་པས་སོ་བའི་མེ་དྲོད་དང་རྒྱན་པོ་ལ་སོགས་པས་ཅུང་ཟད་ཐུབ་པར་དཀའ་ཞིང་དགེ་བ་ཡིན་གྱི། གལ་ཏེ་
 གངས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་དྲག་པོར་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་ཞིང་གཡུང་བ་སྟེ་མཚོ་ལྷ་བུར་མི་འགོ་
 བ་དང་འགོ་རུ་བྱིན་གྲང་དལ་གྱིས་འབབ་པ་ཡིན་ན་དེས་ལྟོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྲིན་བྱ་དང་རྐང་བམ་དང་སྟིང་
 གི་ནད་ལྷག་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། མདོར་ན་རྒྱ་གང་ཡང་ས་ཕྱོགས་གཙང་མར་གནས་ཤིང་ཉི་ཟླའི་འོད་ཟེར་
 དང་རྒྱུང་གི་རེག་པས་སོག་པ་རྣམས་བཟང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་ཟེར་ལས། རུབ་ཕྱོགས་ནས་ནི་རྒྱ་མཚོར་
 འབབ། གང་ཡང་རྒྱུར་འབབ་རྒྱལ་མེད་ཀྱི། །དེ་དག་མདོར་ན་དགེ་བ་ཡིན། །དེ་ལས་ལྷོ་ག་པ་བཟང་མ་
 ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྒྱ་བོ་གང་རུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འབབ་ཅིང་སོང་བ་དང་། གང་ཡང་རྒྱུར་བར་འབབ་
 ཅིང་མཚོ་གས་པར་འགོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་མེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རི་མ་མེད་པའི་རྒྱ་དང་། དེ་དག་ནི་
 མདོར་ན་དགེ་ཞིང་ཕན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལས་ལྷོ་ག་པ་བཟང་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་བོ་རུབ་ཕྱོགས་ནས་མི་
 འབབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུར་བར་མི་འགོ་བ་དང་། རྒྱལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་གོང་མ་ལས་ལྷོ་ག་པ་དེ་
 དག་ནི་བཟང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །རྩོལ་ཤུགས་དྲག་བར་བས་པ་
 ཡིས། །རྒྱན་ཆད་གཡེངས་པའི་རྒྱ་དག་དང་། །གངས་ཅན་མ་ལ་ཡ་ནས་བྱུང་། །དགའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྩོལ་
 ཚོགས་ལ་ཤུགས་དྲག་པོ་བར་བས་པར་བྱེད་པ་དེས་རྒྱན་ཆད་ཅིང་རྣམ་པར་འཕྲོར་བས་གཡེངས་ཤིང་སྐྱུགས་
 པའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། གངས་ཅན་དེ་རི་ཁ་བ་ཅན་དང་། མ་ལ་ཡའི་རི་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་དེ་གཉིས་
 ལས་ཐོན་ཞིང་འབབ་པའི་རྒྱ་བོ་ནི་དགའོ་ཞེས་པ་སྟེ་ཕན་ཞིང་བསོད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཉིད་བརྟན་གཡུང་ནི།
 སྲིན་བྱ་རྐང་བམ་སྟིང་དང་ནི། །ཤོག་མ་ཀླད་པའི་ནད་བསྐྱེད་འཇུར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། །ཁ་བ་ཅན་དང་མ་ལ་

ཡ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་བརྟན་ཞིང་གཡུང་བ་སྟེ་དལ་གྱིས་འབབ་པ་ཡིན་ན་སྲིན་བྱ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཀར་བམ་ནི་ཚིལ་དང་ཤ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀར་པ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་དག་འབྱུང་བ་སྟེ་མཚན་ཉིད་འོག་
 བས་འཆད་དོ། །ཤར་དང་རུབ་གྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་། །གཞང་འབྲུམ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་སྟོ་
 བལ་གྱི་ཡུལ་ནས་འབབ་པ་དང་། རུབ་ཕྱོགས་ཏ་ཟེག་གི་ཡུལ་ནས་འབབ་པ་དང་། མཐའ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་སྟོ་
 རུབ་གྱི་མཚམས་གྱི་ཡུལ་མ་ལ་ཡ་ལ་སོགས་པ་ནས་བྱུང་ཞིང་འབབ་པའི་ཚུ་ནི་གཞང་འབྲུམ་ཞེས་བྱ་བའི་ནད་
 སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དབང་ཚེན་འབབ། དམུ་ཚིང་ཀར་བམ་ནད་བསྐྱེད་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། དབང་ཚེན་
 ཞེས་བྱའི་རི་ལས་འབབ་ཅིང་རྒྱ་བའི་ཚུ་བོས་དམུ་ཚིང་གི་ནད་དང་ཀར་བམ་གྱི་ནད་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་
 བཤད་དོ། །གང་ཞེས་འདམ་རྩལ་ཅན་གྱི་ཚུ་དང་ཉ་སྟེབས་ཚུ་ཤིན་ཏུ་དལ་བའི་ནད་ཏུ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་མོ་ནར་
 ནར་ཚུ་ཡུལ་ལམ་ཚུ་བལ་སྟོན་བོས་གང་བ་དང་། ཚུ་དང་ལོ་མ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་པའམ། དེ་རྣམས་
 གྱི་གྲིབ་མ་སོགས་པ་དང་། གང་ཡང་ལོན་པ་ཤིན་ཏུ་རིང་ཞིང་ཐོག་དང་བཅས་པས་ཉི་ཟླའི་ཟེར་དང་། རྒྱུང་གི་
 རྩིས་མི་རེག་པ་དང་། བྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་ལ་སོགས་ཏེ་བ་ཚུ་ཅན་དང་སྟོག་ཆགས་ཏ་ཅང་མི་འཚམ་པར་
 གནས་པ་ དང་། གཞན་ཡང་བཤད་གཅི་དང་དུག་ལ་སོགས་པའི་ཁྲ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཚུ་རྣམས་གྱིས་ཉེས་པ་
 གུན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་ངན་ལ། གཞན་ཡང་རྒྱ་ཟེར་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཆར་པ་གང་དུས་ལ་
 མ་བབ་པ་ཡང་བརྟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཆར་ཚུ་ཡིན་པའི་བྱིར་བརྟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཆར་འབབ་པའི་
 དུས་སུ་མ་བབས་པ་ཉིད་གྱིས་ན་གཞོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བཀག་པ་ཡིན་ལོ། །དུས་མ་ཡིན་པར་བབ་པ་བཀག་
 པ་ལས་ནི་དུས་སུ་བབ་པ་ནི་བརྟུང་དུ་རྩེད་འོ་ཞེས་གནད་བར་དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་བར་སྐྱང་
 ལས་འབབ་པའི་ཚུ་བྱེད་པར་ཅན་དེ་ནི་བརྟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ལས་དེའི་དུས་སུ་བརྟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་དབྱར་གྱི་དུས་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚེ་དབྱར་ནམ་མཁའ་ལས་བབས་པ་བརྟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི་
 དུས་གཞན་དག་ཏུ་བབ་པ་ནི་དུས་མ་ཡིན་པས་བརྟུང་བར་མི་བྱའོ། །ཅི་དུས་སུ་བབ་པ་ཐམས་ཅད་བརྟུང་བར་
 བྱ་བའམ་དུས་སུ་བབ་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་བརྟུང་བར་མི་བྱ་བ་རྩེད་ཞེས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེའི་བྱིར་ དུས་གྱི་
 དང་པོར་བབ་པ་གང་། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་གྱི་དང་པོ་བབ་པའི་ཚུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྟུང་བར་
 མི་བྱའོ། །དེས་ན་འདི་སྐད་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱར་གྱི་དུས་སུ་འབབ་པ་ནི་བརྟུང་བར་བྱ་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་དང་
 པོར་འབབ་པ་ནི་དུས་སུ་འབབ་པ་ཡིན་ཡང་བརྟུང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་གངས་ཚུ་རྣམས་སྤང་བར་བྱའོ། །

༣ ཚུ་བསེལ་ཚུ་སྟོལ་སྟོལ་གང་གི་རུས་པ་བསྟན་པ།

རྒྱ་བསྐལ་བརྒྱལ་ངལ་ཆང་ནད་མགོ་འཁོར་སྐྱུག ། རྫོམ་དད་ལུས་ཚ་ཁྲག་མཁྲིས་དུག་ནད་སེལ། རྒྱ་སོལ་
 རྫོད་སྦྱོད་ཟས་འཇུ་སྦྱིགས་བྱ་སེལ། །བད་ཀན་ལྗོ་སྦོས་དབྱུགས་མི་བདེ་བ་དང་། །ཆམ་པ་རིམས་གསར་
 འཕྲལ་དུ་སྦྱོག་པར་བྱེད། །བསྐྱོལ་གང་བད་ཀན་མི་སྦྱོད་མཁྲིས་པ་སེལ། །ཞག་གཅིག་ཡོན་ནས་དུག་འབྲ་
 ཉེས་ཀྱལ་སྦྱོད། །ཅེས་པ་སྟེ། ལོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་བཟང་བ་དེ་རྣམས་བསྐྱོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་མ་བྱས་
 པར་རྒྱ་བསྐལ་ཉིད་ལོང་དུ་བཏང་ཞིང་བརྒྱལ་བའམ་ལུས་ལ་གཏོར་བས་བྱལ་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་དང་། །ལུས་
 ངལ་བར་གྱུར་པ་དང་ཆང་ནད་དང་མགོ་འཁོར་དང་སྐྱུག་པ་དང་སྦོམ་དད་དང་ལུས་ཉ་ཅང་ཚོ་ཆེས་པར་གྱུར་
 པ་དང་ཁྲག་དང་མཁྲིས་པ་འཕེལ་བའི་ནད་དང་དུག་གི་ནད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
 འོ། །བཟོས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྔ་འུ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་དེ་ཡང་ཡུལ་དུས་དང་སྡི་ཡང་བར་མ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་
 རས་ལེགས་པར་བསྐྱོལ་བའི་རྒྱ་དེས་ནི་ཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་མེ་རྫོད་སྦྱོད་ཅིང་ཁ་ཟས་འཇུ་བར་བྱེད་པ་དང་།
 སྦྱིགས་བྱ་སེལ་ཞིང་རྒྱུང་དང་བད་ཀན་དང་ལྗོ་བ་སྦོས་པ་དང་དབྱུགས་མི་བདེ་བ་དང་ཆམ་པ་གསར་པ་དང་།
 རིམས་གསར་པ་བྱུང་མ་ཐག་པ་རྣམས་འཕྲལ་དུ་སེལ་ཞིང་ལམ་ནས་ལྷོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་
 ཟེར་ལས། ཡུལ་དུས་སྡི་དང་ཡང་བ་ལས། བཞི་ཆ་སྐྱུམ་ཆ་ཕྱེད་གཏུ་བར། །སྐྱུ་བ་མེད་པར་བསྐྱོལ་བ་
 བྱི། །ལྷགས་མེད་བྱི་མ་མེད་ཅིང་ཕན། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡུལ་རྒྱན་ཅན་དང་། དུས་དབྱིད་སོས་ཀྱི་རྒྱ་ལྷོ་ལྷོ་
 བཞིན་གྱིས་སྡི་བ་ཡིན་པས་རྒྱ་རི་ཅམ་ཡོད་པ་དེའི་བཞི་ཆ་གསུམ་གཏུས་ནས་བཞི་ཆ་གཅིག་ལུས་པར་
 བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་སྐྱམ་གཤེར་བར་མ་དང་དུས་དབྱར་དགུན་གྱི་ཚོ་རྒྱ་སྡི་ཡང་བར་མར་གནས་པས་
 སྐྱུམ་ཆ་གཅིག་ཅམ་མ་ལུས་ཀྱི་བར་གཉིས་འཐག་པར་གཏུ་བ་དང་། ཡུལ་སྐྱམ་ས་ཅན་ཁོ་ན་དང་། དུས་སྦོན་
 གྱི་རྒྱ་ལྷོ་ལྷོ་བཞིན་གྱིས་ཡང་བར་ལྷན་པས་རྒྱ་རི་ཅམ་སྐྱུགས་པ་དེའི་ཕྱེད་ཅམ་གཏུ་ལ། མདོར་ན་ཡུལ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་རི་ལྷ་བ་སྦོས་མ་ཕྱེད་ཀྱང་སྐྱུ་བ་མ་སངས་བར་དུ་བསྐྱོལ་བར་བྱ་བ་ནི་ངེས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་
 བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དུས་འཁོར་བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས། ཉི་མ་རྒྱ་བས་རེག་པའི་རྒྱ་ལྷོ་ལྷོ་བྲལ་
 བའི་སྦྱོད་དུ་རྒྱ་པའི་ལྷག་མར་བསྐྱོལ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱས་ན་
 ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལས། རྒྱ་ཚན་རྫོད་སྦྱོད་ཟས་འཇུ་ཞིང་། །མགུལ་བདེ་ལུས་ཡང་གཅིན་ནད་
 སེལ། །སྦྱིགས་བྱ་སྦོ་སྦོས་རྒྱུང་བད་ཀན། །རིམས་གསར་འཕྲལ་དུ་སྦྱོག་བྱེད་ཅིང་། །ལུད་པ་ཆམ་གསར་
 དབྱུགས་མི་བདེ། །ཅིབ་ལོགས་བྱུག་ལ་བསྐྱུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་སྦོ་བ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་འབྱུང་ལ་གཞན་དུ་དེ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་འོ། །ཡུལ་དུས་དང་བསྐྱུན་རྒྱ་ལེགས་པར་བསྐྱོལ་ནས་གང་དུ་
 བརྒྱག་པ་ནི་ཡང་བ་སོགས་རྒྱ་བསྐྱོལ་ལས་ཀྱང་མཚོག་དུ་ལེགས་ཏེ་བད་ཀན་མི་སྦྱོད་ཅིང་མཁྲིས་པ་སེལ་བར་

བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བསྐོལ་གང་དེའང་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཡུན་ལོན་ནས་དུག་དང་འདྲ་བར་ཉེས་པ་
ཀུན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །

༣ ཆང་གི་སྡེ་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་ཆང་སྡེའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཐལ་དྲགས་པའི་སྐྱོན་དང་། བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་རུས་པ་བརྟན་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཆང་ནི་མངར་སྐྱུར་ཁ་ལ་ལྷ་རྗེས་སྐྱུར། རྗོ་རྗོ་རྩལ་ཕྱ་རྩལ་ཕྱར་ཕྱར་དུ་འབྱ། རྗོ་རྗོ་འབར་སྐོབས་སྐྱེད་
གཉིད་འཕེལ་བད་རླུང་སེལ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྡིར་བཏང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆང་ཐམས་ཅད་རོ་ནི་མངར་སྐྱུར་
ཁ་བ་གསུམ་དང་ལྡན་ལ་ལྷ་རྗེས་སྐྱུར་བར་འརྱ་བ་དང་། རུས་པ་རྗོ་རྗོ་རྩལ་ཕྱ་དང་ལྡན་པས་རྩལ་ཕྱར་ཕྱར་དུ་
འབྱ་ཞིང་ལུས་རྗོ་རྗོ་འབར་བར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་ལྷམ་པའི་སྐོབས་པ་སྐྱེད་ཅིང་། གཉིད་
མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉིད་འཕེལ་བ་དང་བད་རླུང་སེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལྷ་ཟེར་ལས། དུས་
དང་ཡུལ་དང་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དང་། མཐུན་པའི་གོགས་དང་ནད་ཀྱི་ཚུལ་དང་ན་ཚོད་
ཀྱི་རིམ་པ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འབྱུང་ན་བདུད་ཅི་འབྱུངས་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་
གྱི། དེ་ལས་གཞན་པ་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་ཞིང་རྣམ་པར་མ་དཔུད་པར་འབྱུངས་ན་དུག་དང་མཚུངས་ཤིང་
འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །མི་རིགས་པར་འབྱུང་བ་ནི་དམན་པའམ་ལོག་པའམ་ཉ་ཅང་མང་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་
ལྟར་རོ། །

༤ ཐལ་དྲགས་པའི་སྐྱོན།

ཐལ་དྲགས་སེམས་བསྐྱུར་བག་མེད་རོ་ཚ་འཇིག། །ར་རོ་དང་པོ་བག་མེད་གནས་ལ་གནས། །རྣམ་རྟོག་ངན་
བཅོམ་བདེ་བ་ཡིན་སྟམ་སེམས། །ར་རོ་གཉིས་པ་སྤྲང་ཆེན་སྐྱོན་པ་ལྟར། །ཁ་ན་མ་ཐོ་རྩལ་ལྷིམས་འཆལ་
བའི་གནས། །ར་རོ་ཐ་མ་སེམས་མེད་རོ་ལྟར་ཉལ། །གང་ཡང་མི་ཤེས་སྐྱུན་པའི་གནས་སུ་འབྱུར། །ཞེས་པ་
སྟེ། ཆང་འབྱུངས་པ་མངས་ཏེ་ཉ་ཅང་ཐལ་དྲགས་པ་ན་སེམས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་བསྐྱུར་
ཏེ་བག་མེད་པར་འརྱུག་པའི་རོ་ཚ་ཉེ་བར་འཇིག་པར་འབྱུར་རོ། །དེའང་ར་རོ་བ་དང་པོ་སྟེ་ཚུལ་པར་གྱུར་མ་
ཐག་པ་དེའི་ཚེ་བག་མེད་པའི་གནས་ལ་ལྷག་པར་གནས་ཤིང་རགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ངན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་
ཕལ་ཆེར་བཅོམ་པ་ལྟར་ཚུལ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་བདེ་བ་ཡིན་སྟམ་པའི་འདྲུ་ཤེས་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ཤིང་
དེ་ལྟར་སེམས་པར་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ར་རོ་བའི་གནས་སྐྱབས་གཉིས་པ་ལ་བབ་པ་དེའི་ཚེ་ན་སྤྲང་ཆེན་
སྐྱོན་པ་ལྷགས་ཀྱུ་དང་བལ་བ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་པ་ལྟར་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྟེ་འཇིག་

ཉེན་ལྡན་པར་འོས་པའི་བྱ་བ་ཀུན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པའི་གནས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་། ར་འོ་ཐ་མ་
 ལྟོ་ལྟོས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་ཚེ་སེམས་བག་མེད་པ་དང་བཅས་ནས་རོ་ལྟར་ཉལ་ཞིང་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་
 ཡིན་པ་གང་ཡང་མི་ཤེས་པར་སྲུན་པ་ལྟ་བུའི་གནས་སུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད། དེ་ཡང་རྒྱ་བེར་ལས། རྒྱུང་
 མཁྲིས་བད་ཀན་ཀུན་ལས་བྱུང་། ཁང་ནད་རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་
 བད་གཞི་རེ་རེ་དང་ཀུན་འདུས་པ་ལས་གཅིག་སྟེ། ཁང་ནད་རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་ཀྱང་ཀུན་ལས་
 བསྐྱེད་མོད་ཀྱི། །ཤས་ཆེ་བ་ལས་མིང་དུ་བཏགས། ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཁང་ནད་ཀུན་ཀྱང་ཉེས་པ་གསུམ་ཆར་
 ལས་འབྱུང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ནད་ཀྱི་གཞི་གང་དང་གང་དག་ཤས་ཆེ་བ་དེ་དང་། དེ་ལས་ཕྱེ་སྟེ་མིང་དུ་
 བཏགས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། རྗོངས་དང་སྤྱིང་ནི་ན་བ་དང་། །འཇུ་ཞིང་རྟག་ཏུ་
 རྟོམ་དད་ཆེ། རྗོངས་དེ་མས་འདེབས་ཡི་ག་འཇུས། །མགོ་བོ་རྩེ་བ་རུས་ན་དང་འདར། །གནད་འཇིག་ལྟག་
 པ་ན་བ་དང་། །བརྒྱ་རེངས་རབ་རིབ་ཁྱེར་བ་དང་། །ལུད་པ་དབྱུགས་མི་བདེ་གཉིད་མེད། །རྩལ་ཆེན་འབྱུང་
 ཞིང་བཤང་བ་འགགས། །སྐངས་ཤིང་སེམས་ནི་འཇུལ་པ་དང་། །སྤྱི་ཞིང་རྗོན་པར་བྱེད་པ་དང་། །མགོ་
 འཁོར་མི་ལམ་ངན་མཐོང་བའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཁང་ནད་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་
 པར་སྲུན་མོང་གི་རྟགས་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། སེམས་རྗོངས་ཤིང་སྲུན་བག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། སྤྱིང་ན་ཞིང་
 འཕར་བ་དང་། འཇུ་ཞིང་བཤང་བ་སྤྱི་བ་དང་། རྟག་པར་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་རྟོམ་དད་ཆེ་བ་དང་། རིམས་ཚ་
 བ་དང་གང་བའི་བར་དག་གིས་བཏབ་པར་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་ཚ་གང་སྟེ་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་གྱི་
 མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མགོ་ལ་སོགས་པ་ལུས་འདར་ཞིང་འགྱུལ་བ་དང་། གནད་རྣམས་
 འཇིག་ཅིང་བྱེ་བ་སྤྲུམ་དུ་སེམས་པ་དང་། ལྟག་པའི་རྩོགས་ན་ཞིང་བྱུག་པ་དང་། བརྒྱ་རེངས་ཀྱི་འགྱུར་བར་
 མི་བདེ་བ་དང་། མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་ཁྱེར་ཞིང་མི་གསལ་བ་དང་། ལུད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་དང་།
 སེམས་འཇུལ་ཞིང་ཉམས་པ་ལ་སོགས་དུ་མ་འབྱུང་བའི་རྩིང་སྟོང་དང་ལྡན་པའི་ལེགས་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་ཁང་
 ཉིད་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། གལ་ཏེ་འབྱུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉེས་པར་བྱ་སྟེ་བཏུང་
 རོ། །བ་རུ་ར་ཆང་ཡང་ཞིང་ཕན། །ཤིན་ཏུ་ར་རོར་མི་འབྱུང་ཞིང་། །མ་དང་མཛེན་སྐྱབ་པ་ལ། །ཉ་ཅང་
 གཞོད་པར་མི་འགྱུར་ཡིན། །རྒྱན་ཆང་ནད་སྦྱིང་སྤྱིང་ལ་ཕན། །ཤིན་ཏུ་བོ་མིན་མངར་ཞིང་འཇུ། །མཁྲིས་རྒྱུང་
 རུང་བཟད་སྐྱེད་སྐྱེ་བཅ། །གཅིན་ནད་གཞང་འབྲུམ་སྤིན་ནད་སེལ། །བྱ་རམ་ཆང་ནི་གཅིན་རྟག་
 འགགས། །འབྱིན་ཞིང་རོམས་ལ་བྱོད་སྐྱེད་ཡིན། །བྱ་རམ་ཤིང་ཆང་རྒྱུང་མཁྲིས་སྐྱེད། །རྒྱུང་དང་བད་ཀན་
 ལས་བྱུང་འཛོམས། །ཚིལ་འོར་དམུ་རྗོངས་གཞང་འབྲུམ་སེལ། །དེ་ལས་ཁྱེད་བསྐྱོལ་མཚོག་ཡིན། །བྱ་རམ་

ཤིང་ལུའི་བྱ་རམ་ཆང་། །རྫོན་པ་ཡི་ནི་རུས་པ་བསིལ། །བསྐོལ་བ་བསྐོལ་མའི་ཆང་ཞེས་བྲ། །སྤང་ཆང་
འགྲིབ་བྱེད་ཚོ་བ་སྟེ། །གཅིན་ནད་ཆམ་པ་ལུད་པ་སེལ། །ཞེས་སོགས་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་དུ་མར་བཤད་
དོ། །

༣ བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་རུས་པ་བཤད་པ།

གསར་པ་སྡེ་ཞིང་རྫིང་པ་ཡང་བ་ཡིན། །གསར་འཇམ་སོ་བའི་རྫོད་སྦྱེད་འཇུ་བ་སྟེ། །སྒོ་ཆང་འབྲས་ཆང་ནས་
ཆང་གོང་མ་སྡེ། །སོ་བ་སྟེ་ད་ཡོས་ཆང་ཡང་བ་ཡིན། །ཚ་ནི་ཁྲག་མཁྲིས་བད་ཀན་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཆང་དུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསར་པ་རྣམས་སྡེ་ཞིང་རྫིང་པ་ཀུན་ཡང་བ་ཡིན་
ལ། འོན་ཀྱང་ཉ་ཅང་གསར་པ་མ་སྡེན་པ་མ་ཡིན་པའི་གསར་འཇམ་ནི་སོ་བའི་མེ་རྫོད་སྦྱེད་ཅིང་འཇུ་བ་ཡང་
སྟེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲུ་སོ་སོ་ལས་ཀྱང་གོ་ཆང་དང་འབྲས་ཆང་དང་ནས་ཆང་རྣམས་རིམ་པས་གོང་
མ་སྡེ་ཞིང་སོ་བ་དང་སྟེ་ད་དང་ཡོས་ལས་བྱས་པའི་ཆང་ནི་གོང་མ་རྣམས་ལས་ཆེས་ཤིན་དུ་ཡང་བ་ཡིན་ལ།
ཆང་དེ་རྣམས་རོ་ལྗང་དང་ལྗན་པ་ཡིན་ལ། དུས་འདས་ཏེ་ཡུན་རིང་པོར་འོན་པས་མངར་བ་སོགས་རོ་བཞི་
ཡལ་བ་ཤིན་དུ་སྐྱར་བ་འབའ་ཞིག་དུ་སོང་བ་ལ་ཚ་ཞེས་བྲ། །བ་ལྷ་ཟེར་མདོ་གནས་ལེའུ་ལྗང་པ་ནས་བཤད་པ་
ལྟར་དང་། གཞན་ཡང་། ཤིན་དུ་སྐྱར་བ་ཚ་ཞེས་བྲ། །ཞེས་པ་ལྟར། དེས་ནི་ཁྲག་མཁྲིས་དང་བད་ཀན་གྱི་
ནད་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྡེ་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་གྱི་
ཟས་ཀྱི་རྒྱལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་དུག་པའོ། །།

ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། ཟས་མི་འཕྲོད་པ་བསྟན་པ།

༡༡། །ཁ་ཟས་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་གང་དག་ལུས་ཁམས་དང་མི་འཕྲོད་པའི་རིགས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་
ལེའུའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།
ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་
སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག །ཅེས་པ་སྟེ། ཟས་ཀྱི་རྒྱལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལེའུ་བསྟན་བཞིན་པའི་མཇུག་
ཐོག་དེ་མ་ཐག་པ་དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཀྱེ་ཞེས་
བོས་ནས་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་ཅེས་གདམས་སོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

དེ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟས་སྒོམ་བསྐྱམ་བྱ་དུག་ལྡན་མི་འཕྲོད་
ཟས། །འཕྲལ་དུ་སློག་འདོར་ཉེས་པ་འཇུག་ཕྱིར་བསྐྱུང་། །རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་སློག་འཚོའི་སློབ་དཔོན་
བཞག་ །དེས་ནི་ཟས་སྒོམ་དུག་ལས་ཐར་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། ཟས་སྒོམ་ནི་ཟ་ཞིང་བརྟུང་བར་བྱ་བ་ལོ་
ན་ཡིན་མོད་དུ་ཟེན་ཀྱང་། །འགའ་ཞིག་ནི་བསྐྱམ་པར་བྱ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །གང་ཞེ་ན་སྐྱུར་བ་ལ་སོགས་
པའི་དུག་དང་ལྡན་ཞིང་མི་འཕྲོད་པའི་ཟས་གང་ཡིན་པ་ཀུན་ཡིན་ལ། །དེ་མ་བསྐྱམས་པར་ཟོས་ན་འཕྲལ་དུ་
སློག་འདོར་བ་འམ་རླུང་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་རིམ་པས་འཇུགས་པས་ཉེ་མི་བཟོད་པའི་རྒྱག་རྩམ་འདེབས་
པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་འབད་པས་ བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐྱེ་དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་འབྱོར་པ་
ནི་ས་དེའི་བདག་པོ་ཉིད་ལ་རག་ལུས་པ་དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོར་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ཉིད་དམ། དེ་དང་ཉེ་བར་སློག་
འཚོ་བའི་སློབ་དཔོན་སྟན་པ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་བཞག་ཅིང་གནས་པར་བྱས་པ་དེས་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་གཞོན་པ་
ནམས་ཀྱི་ཟས་སྒོམ་ལ་སྐྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་དུག་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་
དུ་བརྟུག་ན་ངེས་པར་དུག་གི་འཇིགས་པ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དེས་ན་སྟན་པ་མཁས་པ་རྟག་དུ་
བསྟེན་པར་བྱའོ། །སྟན་པ་དེས་ཀྱང་སྐྱུང་བ་ཞི་བ་དང་ཕྱིས་མི་འབྱུང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཤིང་དཔུང་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ། རྒྱལ་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་ཟས་ལ་དུག་ཡོད་མེད་བརྟག་པ་དང་། ཆག་ཚང་ལ་བརྟག་པ་དུག་ཡོད་པར་ཤེས་ནས་འདོར་བར་
གདམས་པ། མི་འཕྲོད་པའི་རུས་པ་བསྟན་པ། རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ། མི་གཞོན་པའི་རིགས་བསྟན་པ། སྤང་
སྤང་ལ་མཁས་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུག་ལྡན་ཟས་དེ་ལ་དོག་རྩི་རོ་ལྡོག་ །མེར་བསྟེག་དུ་བ་མ་
བྱའི་མགིན་འདྲ་འབྱུང་། །མེ་སྟེ་གཅིག་དུ་འབྱེད་ཞིང་མེ་སྟག་རྒྱལ། །མཚོང་ན་བྱ་རོག་རྣམ་འདོན་མ་བྱ་
དགལ། །ཁྱི་ལ་བྱིན་ན་ལྟོ་བ་རྩོས་ནས་སྐྱུག་ །ཤ་ལ་དུག་ཡོད་དམར་ལ་སྐྱགས་མི་ལེན། །སློབ་ཤིང་ཆང་སྐྱུར་
མིག་བདུགས་ཚ་ཞིང་འཇུག། །ཅེས་པ་སྟེ། ལྟོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོགས་པའི་གནས་སམ་གཞན་དུ་འང་
རུང་སྟེ་བཟའ་བརྟུང་གི་རིགས་རྣམས་ལ་སྐྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་དུག་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་
དཔུང་ནས་སྤང་སྤང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐྱུར་བ་དང་གྱུར་བ་དང་དངོས་ཀྱི་དུག་དང་ལྡན་པའི་ཟས་དང་
སྒོམ་གང་ཡང་རང་རང་གི་རང་བཞིན་དེ་ལས་ལ་དོག་དང་རྩི་རོ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་ཅིང་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་ལ།
ལྟང་པར་དུ་མེར་བསྟེགས་པའི་ཚོ་དུ་བ་མ་བྱའི་མགིན་པ་འདྲ་བ་སྟོན་པོར་འབྱུང་ཞིང་། མེ་སྟེ་ཡང་གྲེན་དུ་མི་

འགོ་བར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འབྱེད་ཞིང་མེ་སྟག་རྒྱུ་རིང་དུ་བརྒྱུ་ཉེ་འགོ་བ་དང་། ལ་ཟས་དེ་ཉིད་གཞན་
 གྱིས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ན་བྱ་རོག་ནམས་སྐད་འདོན་ཞིང་མ་བྱ་ནི་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བྱི་ལ་བྱིན་ན་
 ལྟོ་བ་དྲོས་པའི་ཚོད་ཙམ་ནས་སྐྱུག་པར་འགྱུར་ཉེ། བྱེ་བྱག་ཏུ་ཤ་ལ་དུག་ཡོད་ན་དམར་པོ་ལ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་
 ལྷགས་བསྐྱེད་པར་སྐྱུར་ན་མི་ལེན་པ་དང་། ཡང་ན་སྐྱོས་པ་ལྟར་འབྱུང་ཞིང་། ཤ་དེ་ཉིད་ཆང་དང་སྐྱུར་
 བས་རྒྱངས་པ་མིག་ལ་བདུགས་པ་ན་ཚ་ཞིང་འཁྲུགས་པར་འགྱུར་ལ།

༢ ཆག་ཚང་ལ་བརྟག་པ།

དུག་སྟེར་ཆག་ཚང་མི་དེ་ལ་སྐྱེས་ཞིང་། རྩུལ་ཞིང་འདར་ལ་སྐྱེས་ཅིང་འདུག་མི་རྒྱུགས། །གཞོང་བག་གིས་
 བྱི་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་དུག་སྟེར་བའི་
 ཆག་ཚང་སྟེ་གཡོས་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེས་ལ་ལུས་རྩུལ་ཞིང་འདར་ལ་སྐྱེས་ཅིང་ས་གཅིག་ཏུ་འདུག་མི་
 རྒྱུགས་པ་དང་། གཞོང་བག་གི་ནམ་འགྱུར་དང་ལྡན་པས་བྱི་དོན་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནམས་སུ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་དེ་
 ལྟར་ཞིབ་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ལུས་ཅན་ཕྱ་མོ་དང་བཅས་པ་ཀུན་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དུག་ལྡན་གྱི་བཟའ་བཏུང་དེ་དག་ས་འོག་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་དོར་བའམ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐབས་ལ་
 བྱ་ཏན་བྱའོ། །

༣ མི་འཕྲོད་པའི་རུས་པ་བསྟན་པ།

ལ་ཟས་མི་འཕྲོད་ཕྱོགས་པས་སྐྱུར་དུག་མཚུངས། །ཞེས་པ་སྟེ། འཚོ་བའི་མདོ་ལས། དུས་བཞིར་ཤོ་བབས་
 རན་པར་ཟས་ཟ་རོམས་པར་སྐྱོམ་བཏུང་སྟེ། །ཐུག་པ་ཁུ་ཚན་ལ་སོགས་སྐྱུམ་སྐྱེ་དོད་ཀུན་སྐྱུར་ཟ་
 ཞིང་། །འབྲས་ལ་སོགས་པ་བསིལ་ཡང་ཕྱིས་ཟ་ཕྱད་མེད་ཕྱེ་མ་འགམ། །བབ་ཚོལ་ཉ་ཅང་འགྲངས་པར་ཟ་
 མིན་ཕྱོས་པར་ཆང་མི་བཏུང་། །འབྲས་ཀྱིས་འགྲངས་རྗེས་ཕྱེ་བའི་ཟ་དོད་རྗེས་སྐྱོམ་མི་བཏུང་། །སྐྱོ་མ་རན་
 པར་འབྲུངས་ན་ལུས་བརྟ་མང་ན་རྒྱན་ལ་གསོད། །རོ་དུག་གང་ཡང་གཅིག་ལ་ཆེར་ཟོས་ནད་ལྡང་རན་པར་
 ཟ། །འགྲངས་པའི་རྗེས་ལ་ཉལ་པོ་བང་སྟོབས་རྟ་རྒྱུག་ལ་སོགས་སྐྱུར་། །ཤིང་ཉོག་སྟོ་ལུམ་མངས་ན་ནད་ལྡང་
 བ་མོས་ཕོག་པ་གཞོད། །དབྱར་རྩེ་འབྲིང་པོའི་ཚེས་ལ་ལུམ་ལུམ་མང་བྲགས་ནད་དུ་འགྱུར། །ནད་ཅན་
 ལུམས་གྱིས་བྱངས་ཉེ་མགྲོགས་ན་ནད་ལྡང་སྐྱུར་དུ་འོང་། །མཚིན་པ་གཡེར་མ་སྐངས་ཉེ་བོས་ན་ཅུང་བད་སྟིང་
 ལ་གཞོད། །ཟས་མཚོག་སྐྱུང་ཕྱི་མར་རྟིང་ཆ་མཉམ་བོས་ན་དུག་བཞིན་གཞོད། །མི་མཉམ་ཆེ་རྒྱུང་བྱས་ཀྱང་
 བོས་རྗེས་ཆང་རྒྱ་འབྲུངས་ན་གཞོད། །མ་ལངས་ཞོ་དང་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཞོ་དོན་ནད་ཀུན་སྟོང་། །རྒྱ་བྱ་

དབྱར་སྤང་ལྷུ་མ་མཚོག་གི་འུ་དབྱར་ལྷ་འབྲིང་པོའི་སྐྱེ། སྐྱེན་འཕུང་ཤ་བའི་ཤ་གཞོན་ག་གོན་ཞོར་འབྲེས་
 རིམས་སུ་འགྱུར། །བཙོང་སྐྱོག་སྤྲོད་ཚིར་མི་འཕྲོད་ལྷན་ཅིག་ཐོས་ན་འཚི་བར་འགྱུར། །གི་འུ་སྐྱ་ཤ་ལྷན་ཅིག་
 ཐོས་ན་སྐྱོན་ཡང་བྱེད། །དགུན་སྡོད་རྒྱ་གཡེར་ཐོས་ན་སྤྲིང་ན་དགས་ན་མིག་ཀྱང་སྡོངས། །མར་ཚེལ་ཐོས་
 དང་མི་འཕྲོད་ལྷ་བ་བཟ་དགས་ན་སོ་འབྱུང་། །བྲ་བོ་མང་དུ་ཐོས་པར་གྱུར་ན་རྒྱུང་དང་ལུས་གཡེར་སྟེ། །ལུབ་
 མོ་རྒྱ་འཕུངས་ཆང་དོན་ལ་སྤུག་སྤྲིང་དང་ཤ་སྐྱེས་སྤྲང་། །ཉ་དང་ལ་ཚ་མར་ཚེལ་མི་འཕྲོད་སྡོད་ཀྱང་གཅིག་མི་
 ལ། །ཉ་དང་འོ་མ་ལྷན་ཅིག་མང་ཐོས་ནང་ན་ཟེར་མ་གཞོན། །ཤིང་རྟོག་ཆང་ལ་སོགས་ཏེ་སྐྱུར་དང་ཤང་ཚེལ་
 སྤུག་སྡོན། །ཉུང་སྤྲིང་འདི་རྣམས་གང་ཡང་འོ་མར་འཕྲོད་མིན་མང་ཐོས་གཞོན། །འོ་ཚོན་འཕུངས་རྗེས་རྒྱ་
 རྟོག་འཕུངས་དང་རྒྱ་སྐྱོན་ནག་པོ་གཞོན། །ལྷ་བ་སྤྲོད་གིས་ཐིན་ཚེ་བཟ་ཐོས་སོ་ན་ལུ་བ་འབྱུང་། །གནག་ཤ་ཏ་
 ཤ་ལྷན་ཅིག་ཐོས་ན་ལུས་ལ་གཡན་པ་འོང་། །གནག་ཤ་སྐྱོན་ཅིག་ཐོས་ན་སྡོད་བའི་སྐྱོན་བྱ་སྤྲོད། །ཉ་
 དང་ཁྱིམ་བུའི་ཤ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་ཐོས་ན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར། །ཁྱིམ་བུའི་སྡོད་འདི་སྤྲིད་སྡོག་སྐྱེས་ན་དབྱགས་མི་
 བདེ། །ཁྱིམ་བུའི་ཤ་དང་རི་བོང་ཤ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཐོས་ན་ཕུང་བཟད་འབྱ། །ཤ་མོ་ཡུངས་མར་ནང་དུ་བཅོས་
 པར་ཐོས་ན་ལུས་ལ་གཞོན། །མ་རུའི་ས་བོན་ཀ་པ་རྩམ་ཅི་སྤྲོད་ཚིར་འཕྲོད་མ་ཡིན། །ལ་སྤུག་སྤྲོད་པ་མི་
 འཕྲོད་ཞོ་དང་བྲ་གག་ཤ་མི་འཕྲོད། །ཅེས་པ་དང་། །སྡོབ་དཔོན་གྱིས། །ལ་བཟ་དག་ཀྱང་མི་མཐུན་
 ཐོས། །སྐྱུར་དུག་འབྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ལྷན་ཅན་ཤ་དང་མོན་སྐྱོན་གྱེད། །སྤྲང་ཅི་འོ་མ་སྐྱུ་གུ་
 ཅན། །པརྒྱའི་རྩ་བ་ལ་སྤུག་གམ། །སྤྲོད་པར་དང་བཅས་མི་འཕྲོད་ཡིན། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་འོ་མ་ཉ། །ཉ་རྣམས་
 ལས་ཀྱང་ཅི་ལི་རྩེམ། །འོ་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱུར་གྱུན་ནི། །མི་འཕྲོད་ཤིང་རྟོག་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་རྒྱ་སྐྱོན་ལེ་
 དག་དང་། །བ་ལ་གུ་སྐྱུ་མི་འཕྲོད། །ལ་སྤུག་ལ་སོགས་སྡོད་དང་ནི། །ཐོས་ན་འོ་མ་སྤྲང་བར་བྱ། །པག་གོད་
 བྱི་དུར་ཤ་མི་བ། །ཁྱིམ་བུ་སྤྲི་ཤར་ཞོར་མིན། །ཤ་སྡོན་མཁྲིས་པ་དག་དང་ནི། །ལ་སྤུག་མ་ཤའི་ཚོད་མར་
 མིན། །ལེ་བཟན་རྩ་ཚོད་ལུག་ཤར་མིན། །སྐྱུ་གུའི་ཚོད་མ་པད་རྩར་མིན། །མ་ཤའི་སྐྱོན་ཚོད་སྤྲོད་པར་
 ཞོ། །མར་འོ་ལི་གུ་རྩ་འབྲས་མིན། །རྒྱ་ཤིང་འབྲས་སྤྲོད་དང་བར་མིན། །དུ་ལའི་འབྲས་སྤྲོད་ཞོར་མི་འཕྲོད། །ཚ་
 བ་གཉིས་པོ་སྤྲོད་པར་དང་། །སྤྲང་ཅི་ཀ་ཀ་མ་རྩར་མིན། །དེ་ནི་ཉ་བཙོས་པའི་སྡོད་དང་། །དོང་ག་བཙོས་པར་
 གཡོས་པ་མིན། །ཀ་མ་ཏ་ནི་སྡོད་གཞན་དུ། །བཙོས་ནས་ཉིན་མཚན་ལོན་མི་བ། །ཉ་བཅོས་ག་ཡི་སྐྱུ་ལ་
 ནི། །པི་པི་ལིང་བཅོས་སྤྲང་བར་བྱ། །མར་གསར་འཁར་སྡོད་ཞག་བཟུ་ལོན། །གོ་བུའི་འབྲས་སྤྲོད་ཤོར་མི་
 བ། །བ་ས་སྐྱོག་ཤར་མི་འཕྲོད་ཅིང་། །དར་བར་སྐྱོམ་པ་ལི་བཙོས་མིན། །འོ་སྤུག་དང་ནི་གིས་དང་། །ཆང་
 དང་ལྷན་ཅིག་མི་འཕྲོད་སྤྲང་། །སྤྲང་ཅི་མར་གསར་ཞག་ཏིལ་མར། །རྒྱ་རྣམས་གཉིས་གཉིས་གསུམ་གསུམ་

མམ། །མ་མཉམ་ལྟན་ཅིག་ཐོས་པ་དང། །ཕན་ཚུན་དག་ནི་མི་མཐུན་ལོ། །མར་སྤང་ཆ་ནི་མི་སྟོམས་
 ཡང། །ཆར་པའི་རྒྱ་ནི་འཕྲུང་ན་གཞོད། །སྤང་ཅི་པ་དྲུའི་ས་ཐོན་དང། །སྤང་ཅི་འབྲུ་ཆང་ཁ་རར་མིན། །འོ་
 ཐུག་རྗེས་ལ་སྐྱོ་མར་མིན། །ཤ་མོ་ཡུངས་མར་བརྗོད་མི་འཕྲོད། །ལྷ་པོ་ཉ་ཀ་ཉིལ་ཚིགས་ལ། །བཙོས་པ་འབྲུ་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན། །བྱ་གར་ཤ་ནི་ཆང་དྲངས་དང། །ཀྱུ་ལ་མ་ཤའི་ཐུག་མི་འཕྲོད། །དེ་ཉིད་ཕག་ཚོད་ཚོལ་ལ་
 བརྗོད། །སྤོག་ནི་འཕྲལ་ལ་འཛོམས་པར་བྱེད། །དེ་བཞིན་སྤོག་པ་མ་བྱེད། །ལ་བ་ཀ་པོ་རྗེ་ལ་སྤྲུ། །ཞེ་
 རན་ཡི་མེ་ལ་ནི། །ཞེ་རན་མར་བརྗོད་མི་འཕྲོད། །ཉ་རི་ཉ་ཤ་སྐྱེར་པ་ཡི། །ཐུར་མ་དག་ལ་བསྐྱོན་ནས་
 བྱི། །སྐྱེར་པའི་མེ་ལ་བསྤོགས་གྱུར་ན། །འཕྲལ་དུ་སྤོག་ནི་འཛོམས་པར་བྱེད། །དེ་ཉིད་ཐལ་བ་རྩལ་གྱིས་
 བོས། །སྤང་ཅི་བྱས་པ་འཕྲོད་མ་ཡིན། །གང་ལ་ཉེས་པ་མ་སྤྲངས་པ། །མདོར་ན་དེ་ནི་མི་འཕྲོད་ཡིན། །ཉེས་
 འདིར་སྤང་བར་འདོད་པའམ། །ཡང་ན་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི། །རྗེས་དེ་ཉིད་གྱིས་དང་པོ་ནི། །ལྷས་ནི་མདོན་
 པར་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་དང། །ཟླ་བེར་ལས། །དེ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་པ་གཞན་དག་སྟེ། །གང་བ་དང་བྱོ་བ་
 དང་གསར་པ་དང་རྟིང་པ་དང་བཙོས་པ་དང་མ་བཙོས་པ་དག་ནི་རྣུང་དང་བད་ཀན་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྲོན་
 རྣམས་ནི་བད་ཀན་གྱི་ཁམས་དང་མི་འཕྲོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །ལ་ལ་ནི་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་
 འཕྲོད་པ་ཡིན་ལ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱེར་བའི་དབང་གིས་ཕྱད་པ་ལས་མི་འཕྲོད་པ་དང། །གཞན་དག་ནི་གཡོས་སྤུ་
 བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་མི་འཕྲོད་པ་དང། །ཡང་གཞན་དག་ནི་དུས་དང་ཡུལ་དང་ཚད་ལ་སོགས་
 པས་མི་འཕྲོད་པ་ཡིན་པ་དང། །དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འཕྲོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། །གཞུང་ཚོམ་པར་བྱེད་
 པས་བསྐྱས་པ་ལས་བཤད་པ། །རྗེས་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ནི་ཡོན་ཏན་ཕན་ཚུན་མི་མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་
 གཡོས་སྤུ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་མི་འཕྲོད་པར་འགྱུར་ཏེ། །འོ་མ་ནི་རྒྱ་སྤྲུལ་ཀྱུ་ལ་བྱུང་དང་མི་འཕྲོད་
 ལ། །པ་ན་ས་ནི་ཉ་དང་མི་འཕྲོད་པ་དང། །མར་རྩོན་མོ་དང་སྤང་ཅི་དང་ཞོ་རྩོན་མོར་མི་འཕྲོད་པ་དང། །ཚ་སྐོ་
 ཅན་གྱི་རྒྱ་དང་བྱེར་བསྤོས་ཏེ་མཚན་མོ་བཟ་བ་མི་འཕྲོད་པ་དང། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་གཞན་དག་དང་ནས་འདྲར་མི་
 འཕྲོད་པ་ལྷ་བྱའོ་ཞེས་དང། །གང་ཡང་རུང་བའི་ཁ་བས་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་པ་ལྷས་དང་རྫོན་ལ་སོགས་པས་
 མ་སྤྲངས་པ་ །དེ་ནི་མདོར་ན་ཞེས་པ་མདོར་བསྐྱེན་ནི་འཕྲོད་པ་ཡིན་པས་བསྐྱེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་དང་བས་
 མི་འཕྲོད་པ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྫོན་དང་ལྷས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་བྱ་བ་
 ནི་འདོད་ཅིང་བསྐྱགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །ཡང་ན་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྗེས་ཀྱི་སྤྲོན་གྱིས་ནི་བར་བྱ་བ་
 འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། །མི་འཕྲོད་པའི་ཁ་བས་དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་སྤྲོན་ཡོན་ཏན་གོ་ལྡོག་པ་ཡོད་པ་དེས་ནི་
 བར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཡང་ན་གང་ཕན་པར་འགྱུར་བའི་སྤྲོན་དང་བས་

གྱི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་གྱིས་དང་པོ་ཁོ་ནར་ལུས་མངོན་པར་སྐྱབས་ཤིང་ཕན་པའི་དབྱེད་དུ་བྱ་བ་སྟེ། མདོར་ན་དང་པོ་
ཉིད་ནས་ཟས་ཕན་པ་ཉིད་ཟ་བར་བྱ་ཞིང་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། དང་སྟོང་ཙཱ་ར་ཀམ། མི་འཕྲོད་ཟས་
ཟོས་ལས་གྱུར་ན། ཁྲོན་དང་ལྷུས་གྱིས་སྐྱབས་བྱ་ཞིང་། རྣམ་པར་བསལ་ནས་ཞི་བ་འཇམ། དང་པོར་འཕྲོད་པ་
བསྟན་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རྟོགས་ཤིང་དབྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་མི་འཕྲོད་པ་དང་། བསྟན་ཚུལ་མི་འཕྲོད་པ་གཉིས་སོ། དང་པོ་ནི། ཞོ་མ་ལངས་དང་ཆང་
གསར་མི་འཕྲོད་དེ། ཉལ་ཤིང་འོ་མ་འཕྲོད་པ་མིན། དེ་བཞིན་འོ་མ་ཤིང་ཐོག་གཉིས་མི་འཕྲོད། བྱ་ཡི་
སྒོ་དང་ཉལ་ཤིང་མི་འཕྲོད། སྲན་མའི་ཚོད་མ་བུར་མ་ཞོ་མི་འཕྲོད། །ཤམོ་ཡུངས་ཀར་མར་ལ་བརྩོས་པ་
དང་། བྱིམ་བུའི་ཤ་དང་ཞོ་བསྐྱེས་ཟ་བ་དང་། སྐྱབས་ཚེ་མར་ནག་ཆ་མཉམ་འཕྲོད་མི་འགྱུར། མར་གསར་
འཁར་བའི་སྟོད་དུ་ཞག་བརྩུ་ལས། སྐྱུར་པའི་མེ་ལ་ཉ་རི་ཉ་ཤ་བསྐྱེས། ཚོང་ཞི་བོས་རྩེས་ཤམོ་ལྷུང་བ་
ཟ། ལྷན་མར་བོས་རྩེས་ཚུ་གྲང་འབྱུང་བ་དང་། །ཤམོ་ལ་དཀར་སྐྱུར་ཚུམ་རྩིས་ཐོག་པ་དང་། །བཙོས་པའི་
ཚུངས་བསྐྱབས་ཞག་བརྩུན་ལོན་པ་དང་། སྐྱུར་དང་འོ་མ་ལྟན་ཅིག་ཟ་བ་དང་། ཞེས་པ་སྟེ། སྐྱུར་བ་དང་
དངོས་ལྟ་བུའི་དུག་མ་ཡིན་ཡང་ཁ་ཟས་གྱི་བྱེ་བྲག་ཕན་ཚུན་ལུས་པ་མི་འཕྲོད་པ་འགའ་ཞིག་བོས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱུར་དུག་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཞོ་མ་ལངས་པ་དང་ཆང་གསར་ལྟན་
ཅིག་དུ་འབྱུང་བ་མི་འཕྲོད་དེ། ཉལ་ཤིང་འོ་མ་གཉིས་ཀྱང་ལུས་པ་འཕྲོད་པར་གྱུར་པ་མིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་
འོ་མ་དང་ཁམ་སྐྱར་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་རྟོག་གཉིས་ཕན་ཚུན་མི་འཕྲོད་ཅིང་། བྱའི་སྒོ་དང་ཉལ་ཤིང་མི་
ཅིག་དུ་མི་འཕྲོད་པ་དང་། སྲན་མའི་ཚོད་མ་དང་བུར་མ་དང་ཞོ་གསུམ་པོ་ཡང་མཉམ་དུ་ཟ་བ་མི་འཕྲོད་པ་
དང་། མེར་ཤམོ་སོགས་པ་ཤམོ་འི་རིགས་སྐྱུ་གཏོགས་པ་ཀྱུར་ཀྱང་ཡུངས་ཀར་ནག་གི་མར་ལ་བརྩོས་པ་ཡང་
མི་འཕྲོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱིམ་བུའི་ཤ་དང་ཞོ་བསྐྱེས་ནས་ཟ་བ་དང་། སྐྱབས་ཚེ་མར་ནག་སྐྱུ་སྐྱུ་དང་ཆ་
མཉམ་པར་བོས་ན་འཕྲོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། མར་གསར་འཁར་བ་དང་ཟངས་གྱི་སྟོད་དུ་ཞག་བརྩུ་ལམ་
བརྩུ་ལས་ལྷག་པ་ལུས་ཉེ་བ་དང་། སྐྱུར་པའི་མེ་ལ་བྱ་ཉ་རི་ཉ་ཤ་སྐྱུ་བྱུ་ལྷུང་གྱུ་ཞིག་ཡིན་པ་ཆ་མཐུན་ནེ་ཙོ་
ཡིན་པ་སྐྱོགས་ལོས་བཤད་པ་དང་། གཞན་རི་བོང་ཡིན་ཞེས། ལ་ལ་བྱ་སྐྱེག་པ་ཡིན་ཞེས་པ་བྱུར་མཁར་བས་
ཀྱང་བརྩོད་མེད་དུ་བཞག་ཀྱང་ཁོ་བོ་ནི་ནེ་ཙོ་དང་རི་བོང་སོགས་གྱི་ཤམོར་པའི་མེ་ལ་བསྐྱེགས་པ་བྱི་ལ་སོགས་
པར་བྱིན་ཀྱང་སྐྱོན་སྐྱུ་ཙམ་མི་འབྱུང་ལ་ཉ་རི་ནི་སང་གའི་སྐད་དོད་དེ་སང་གའི་ཤར་སེམས་ལ་ཤ་དེ་བསྐྱེགས་
ཉེ་བ་དང་། ཙོང་ཞིའི་བྱེ་མ་བོས་པའི་རྩེས་ལ་ཤམོ་དང་ལྷུང་བའི་བྱེ་བྲག་ཟ་བ་དང་། ལྷན་མར་བོས་པའི་

རྗེས་ལ་ཚུ་གྲང་སོགས་སྐོམ་གྲང་མོར་འབྲུང་བ་དང་། འགྲོན་པ་ལ་འོ་མ་དང་ཞོ་སོགས་དཀར་དང་ཆང་སོགས་སྐྱུར་དང་རྩམ་པའི་དྲི་མས་ཕོག་སྟེ་ཞག་ཏུ་ལུས་པ་བྱ་བ་དང་། འག་བཙོས་པའི་རྒྱངས་པ་ཕྱིར་མངོན་པར་བསྐྱབས་ཏེ་ཞག་བདུན་ལོན་པ་བྱ་བ་དང་། སྟར་བྱ་དང་ཚུ་རྐང་སོགས་སྐྱུར་དུ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་འོ་མ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱ་བ་བཅས་དེ་རྣམས་ནི་བཟུང་གྱི་ངོ་པོ་འམ་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཕན་ཚུན་འབབ་པས་མི་འཕྲོད་པས་ཉེས་པ་འབྱུགས་པར་བྱེད་པའོ། །

༡ བསྟེན་ཚུལ་མི་འཕྲོད་པ།

སྲ་མ་མ་ལུ་ཕྱི་མ་བོས་པ་ཡིས། །ཁ་བས་མི་འཕྲོད་བོས་པས་འབབ་པ་དང་། །མ་གོམས་དུས་མིན་བོས་པས་དུག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་ཡང་ཁ་བས་ཕན་ཚུན་མཐུན་པ་དག་གྲང་སྲ་མ་བོས་པ་རྣམས་མ་ལུ་བའི་ཁར་ཕྱི་མ་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་ནས་ཚད་ལས་འདས་ཏེ་ཐལ་བར་བྱ་བའི་ཉེས་པ་དང་། ཁ་བས་ཕྱང་བཟད་མི་འཕྲོད་པ་དག་གྲང་མཉམ་དུ་བོས་པས་ན་ཕན་ཚུན་འབབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྲ་བར་མ་གོམས་པའི་བཟུང་བཏུང་བྱེད་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པ་བབ་ཚོལ་དུ་བོས་ཤིང་འབྲུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་དུག་ཏུ་སོང་ནས་བྱུག་རྩུ་མི་བཟད་པས་འདེབས་ཤིང་སྟོག་གི་དབང་པོ་འཛོམས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་བདེ་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་དཔྱོད་དང་ལྟན་པའི་སྐོ་ནས་སྤང་བྱང་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག

༢ མི་གཞོན་པའི་རིགས་བསྟན་པ།

ཚོལ་བཅས་སྐྱུམ་བསྟེན་དོད་ཆེ་དར་ལ་བབ། །སྟོབས་ལྡན་གོམས་པར་བོས་ལ་གཞོན་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་ཁ་བས་མི་འཕྲོད་པས་དུག་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་མོད་དུ་བྱིན་གྲང་། དམིགས་བསལ་དུ་ལུས་ཀྱི་ཚོལ་བཅས་ལ་རག་ལུས་པ་ལྟུན་མར་ལ་སོགས་པ་སྐྱུམ་རྟག་ཏུ་བསྟེན་པ་དང་སོ་བའི་མེ་དྲོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། བ་སོ་དར་ལ་བབ་ཅིང་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་མི་འཕྲོད་པའི་ཁ་བས་འགའ་ཞིག་བོས་པར་གྱུར་གྲང་ནད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

༣ འདྲིས་གོམས་ལ་མཁས་པར་གདམས་པ།

མི་འཕྲོད་འཕྲོད་པ་བསྟེན་ནས་སྤོང་བྱེད་ན། །འདྲིས་གོམས་སྐོ་ནས་ཆ་ཡིས་བསྐྱབ་པར་བྱ། །འཕྲལ་དུ་སྤང་བསྟེན་ཉེས་པ་སྐྱུར་དུ་འབྱུག །གཞོན་པ་གཞོན་བྱའི་བདག་ཉིད་ཉེར་གྱུར་པས། །ཕན་མེད་གཞོན་པར་བྱེད་པ་མཁས་པ་སྤང། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་བཟད་ཕྱང་བཟད་ཅིན་ནས་གོམས་པར་བོས་པ་ལའང་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་བ་དག་གྲང་ཡོད་ལ། རྣམ་པ་དེས་ན་སྤང་ནས་ཁ་བས་མི་འཕྲོད་པ་བསྟེན་པར་འདོད་པ་འམ། གོམས་བྱིན་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང་། འཕྲོད་པའི་ཁ་བས་དག་གྲང་ཕྱིས་ནས་བསྟེན་པར་

འདོད་དམ་སྲུང་གོམས་འདྲིས་ཡིན་པ་སྲོང་བར་བྱེད་འདོད་ན་ཞག་ཉི་ཤུ་འམ་བཞི་བརྒྱའི་བར་དུ་བཞི་ཆ་དང་
 བརྒྱ་དྲུག་ཆའི་རེ་རེ་བཞིན་སྒྲོན། འབྲིང་ཞག་གིས་བར་ཚོད་པར་བྱས་ཏེ་བསྟེན་པ་ལས་ལེགས་པར་འདྲིས་
 ཤིང་གོམས་པའི་སྐོ་ནས་ཆ་ཡིས་ཆ་ཡིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། འཕྲལ་དུ་སྐོ་བྱར་མི་འོས་པ་སྲུང་ཞིང་འོས་
 པ་བསྟེན་པར་གྱུར་ན་མི་འཕྲོད་པ་དང་འཕྲོད་པའི་བས་གང་རུང་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེས་ཉེས་པ་སྲུང་དུ་
 འཁྲུགས་ཏེ་ལུས་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཉེས་པ་གསུམ་དང་གཞོད་པར་བྱ་
 བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གཉིས་པན་ཚུན་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་འདི་ཉིད་ལ་པན་པ་མེད་ཅིང་
 གཞོད་པར་བྱེད་པའི་ཁ་བས་དང་སྲོད་ལམ་མཁས་པས་སྲུང་བར་བྱ་ཞིང་། ཉེས་པ་སྲུང་བ་རྣམས་ཕྱིར་བསལ་
 བས་སྲུང་མི་སྐྱེ་བར་བྱ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེ་ལུ་འི་མཚན་བསྟན་པ།
 བདུད་ཅི་སྟིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྣུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྣུད་གྱི་ཁ་
 བས་བསྐྱམས་པའི་ལེ་ལུ་སྟེ་བརྩུ་བདུན་པའོ། །།

ལེ་ལུ་བཙོ་བརྒྱད་པ། ཁ་བས་བསྐྱུང་བ་དང་བས་ཚོད་རན་པར་བྱ་བ།
 ༡༡། །ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྲུང་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེ་ལུ་འི་མཚན་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་
 སྲོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག། །ཞེས་པ་སྟེ། མི་འཕྲོད་པའི་ཁ་བས་བསྐྱམས་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཟིན་མ་ཐག་པ་དེ་
 བས་སྲུང་ཡང་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཀྱེ་ཞེས་པོས་ནས་དྲང་
 སྲོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་ངས་ལེགས་པར་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་
 གདམས་པའོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།
 དེ་ལ་ཡང་མྱི་ཡང་གི་བསྟེན་ཚུལ་སྒྱུར་བསྟན་པ་དང་། བས་ཚོད་མ་བཟིན་པའི་སྐྱོན། བས་ཚོད་བཟུང་ཐབས་
 བསྟན་པ། སྐོམ་འཐུང་ཐབས་བསྟན་པ། བས་ཚོད་བཟིན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་ཀྱན་ཏུ་
 བྱི་བས་ཚོད་རན་པར་བབའ། །བས་རྣམས་མྱི་ཡང་ཚད་ལས་དཔག་བྱ་སྟེ། །ཡང་ལ་འགྲངས་ཤིང་མྱི་ལ་བྱེད་
 འགྲངས་ཅས། །བདེ་སྐྱབ་འཇུག་ཚོད་བཟིན་ཞེས་སུ་བཤད། །དེ་ནི་ལུས་འཚོ་མེད་སྟེད་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་པ་
 སྟེ། བདེ་མེད་ཅིང་བདེ་བར་གནས་པར་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་

ནི་ལ་ཟས་ཀྱི་ཚོད་རན་པར་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་རང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཟས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྷི་བ་དང་ཡང་བར་གནས་པའི་ཚད་ལས་རྗེས་སྲུང་དཔག་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སའི་ནས་བཅོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཅུམ་པ་དང་། རྣམ་ས་ལ་གནས་པའི་རི་དྲགས་ཀྱི་ཤ་བཅོས་པ་སོགས་ཡང་ཞིང་འོ་བ་རྣམས་ལ་འགྲངས་པར་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལས་གོ་སློག་པའི་ལ་ཟས་ལྷི་ཞིང་བསེལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱེད་འགྲངས་ཅམ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་སྲ་འོ་བའི་ཤ་དགོང་མོ་དང་། ལྷི་འོ་བའི་ཤ་མོ་རངས་ཀྱི་དུས་སྲུ་བདེ་བྲག་ཏུ་འཇུག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཟས་ཚོད་བེད་པ་ཞེས་སྲུ་བཤད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ལུས་ལུན་རིང་ཏུ་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ལྱིར་ཞེ་ན། ཟས་ཚོད་བེད་པ་དེས་ཞིང་ས་དང་འབྲེ་བའི་ཕོ་བའི་མེ་དྲོད་སྤྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་མེ་དྲོད་དེ་སྟོབས་དང་ལྡན་ན་གཙོང་ནད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའམ་རྒྱུ་མ་ལུ་བ་སོགས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ལྱིར་རོ། །

གཉིས་པ། ཟས་ཚོད་མ་བེད་པའི་སྟོན།

གལ་ཏེ་ཟས་ཚོད་མ་བེད་རྒྱུར་ན། སྟོབས་མདངས་མི་འཕེལ་རྒྱུར་ནད་མ་ལུས་འབྱུང་། ཚོད་ལས་ཐལ་ན་མ་ལུ་བེ་སྐབས་སྤྱེད། དེ་ལིས་མེ་མཉམ་རྒྱུར་རྒྱུའི་རྩ་སྐབས་བཀག། སོ་བའི་དྲོད་ཉམས་ཉེས་པ་མ་ལུས་སྤྱེད། དེ་ལྱིར་ཟས་དང་ཕོ་བའི་མེ་དྲོད་སྤྱེད། ཞེས་པ་སྟེ། ཟས་ཚོད་བེད་པ་ནི་མེ་དྲོད་ལ་སོགས་པ་བསྤྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་གལ་ཏེ་ཟས་ཀྱི་ཚོད་མ་བེད་པར་རྒྱུར་ན་ནི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་མདངས་ལ་སོགས་པ་མི་འཕེལ་ཞིང་རྒྱུ་དེས་ལུས་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ་བྱུང་པར་རྒྱུར་ནད་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་ལ་ཟས་ཚོད་ལས་ཐལ་ན་ནི་མ་ལུ་བེ་སྐབས་བསྤྱེད་ནས་དེས་མེ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུར་རྒྱུ་བའི་རྩ་སྐབས་བཀག་སྟེ་མེ་སྤྱར་བའི་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕོ་བའི་མེ་དྲོད་ཉམས་པས་གསུང་ནད་དང་། ཤིང་རེངས་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་དང་གཙོང་ནད་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱེད་པར་བྱེད་པ་ཞེ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ལྱིར་ན་ལ་ཟས་ཡང་ལྷི་དང་ཕོ་བའི་མེ་དྲོད་ཆེ་རྒྱུར་འགྲངས་ཚོད་རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྤྱུར་ཏེ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ། ཟས་ཚོད་བཟུང་བའི་བསྟན་པ།

སྟོ་བའི་ཆ་གཉིས་ཟས་ལ་ཆ་གཅིག་སོམ། ཆ་བཞི་པ་ནི་རྒྱུར་གི་གནས་སྲུ་བཞག། འཕེས་པ་སྟེ། མེ་དྲོད་ཀྱི་ཤས་རྒྱུར་ཞིང་རྒྱུར་མཁྲིས་ཀྱི་ནད་མེད་པ་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་ལུས་བདེ་ཞིང་དལ་བར་འདུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོ་བའི་བཞི་ཆ་གཉིས་ལ་ཟས་ཀྱིས་དགང་ལ་བཞི་ཆ་གཅིག་སྟོམ་གྱིས་དགང་བ་དང་ཆ་བཞི་པ་ནི་བད་ཀན་ལྷག་བྱེད་དང་། མཁྲིས་པ་འཇུག་བྱེད་དང་རྒྱུར་མེ་མཉམ་གསུམ་ཀྱི་གནས་སྲུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི།

དང་མ་མེད་ཆེ་བ་དང་ལུས་བཤེད་པ་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་རྩལ་ཟད་འགྲངས་པར་བའོ་ཞེས་
དོན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ། རྣོམ་འཕྲུང་ཐབས་བསྟན་པ།

ཟས་ཐོས་རྗེས་སུ་རྣོམ་འཕྲུངས་ངོམས་དང་བྱེད། །ཟས་འདྲུལ་འཇུག་ཞིང་ལུས་བརྟན་སྟོབས་འཕེལ་

བྱེད། །སྐད་འགགས་སློང་ལ་ལུད་པ་ཆམ་པ་སོགས། །ནམ་ཚོང་ཡན་ཆད་ནད་ལ་གཞོད་པ་ཡིན། །མེད་དོད་

རྒྱུ་ལ་ཤ་བོས་ཆང་འཕྲུང་བ། །མི་འཇུག་སྟོས་ན་ཐོས་རྗེས་རྒྱ་སོལ་བརྟུང་། །སྟོམ་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་ན་ཆང་

བརྟུང་བ། །སྟོམ་པོ་དབྱི་ལ་སྦྱང་ཚིའི་རྒྱ་བརྟུང་དོ། །ཞོ་ཆང་དུག་སྐྱགས་སྦྱང་ཚི་བོས་པ་ལ། །རྗེས་སུ་རྒྱ་

བསིལ་འཕྲུངས་ན་ཕན་པ་ཡིན། །ཟས་ཐོས་བར་མཐའ་ཐོག་མར་རྣོམ་འཕྲུངས་ན། །ཉམ་འཚག་རན་ཞིང་

སྟོམ་དང་སྟོམ་པོར་འཕྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བོ་བའི་མེད་དོད་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྩམ་པ་ལས་གཡོས་སུ་བྱས་པའི་

ཟས་ཐོས་རྗེས་སུ་རྒྱ་བསིལ་དྲངས་ཤིང་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣོམ་འཕྲུངས་པར་གྱུར་ན་ངོམས་ཤིང་ཚིམ་པ་དང་།

ལུས་ཀུན་ལ་བྱེད་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཟས་སྐྱ་བའི་ཆ་ཤས་རྣམས་འདྲུལ་བ་དང་། བདེ་བླག་ཏུ་

འཇུག་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཉམས་ཚགས་བརྟན་ཤིང་ལུས་སྟོབས་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་

དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་སྐད་འགགས་པ་དང་སློང་ལ་ལུད་པ་དང་ཆམ་པ་ལ་སོགས་ཏེ་མདོར་ན་

ནམ་ཚོང་ཡན་ཆད་ཀྱི་ནད་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ལོ། །མེད་དོད་རྒྱུ་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཤ་བོས་པའི་རྗེས་

ལ་ཆང་བརྟུང་བར་བྱ་ཞིང་། དེའང་རྩལ་ཟད་མི་འཇུག་པའི་རྣམ་པས་སྟོམ་པར་གྱུར་ན་ཐོས་རྗེས་དེར་སྦྱར་ཡང་

རྒྱ་བསྟོལ་བརྟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ལུས་སྟོམ་པོ་དེ་ཉིད་ཤས་ཆེར་རྒྱས་པར་བྱེད་འདོད་ན་སྟོམ་པ་

མ་ཡིན་ཅམ་དུ་ཆང་བརྟུང་བར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལས་སྟོག་སྟེ་ལུས་སྟོམ་པོའི་ཤ་དབྱི་ཞེས་འབྲི་བར་འདོད་པ་ལ་

སྦྱང་ཚི་དང་སྦྱང་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡང་དུ་བརྟུང་བར་བྱའོ། །ཀུན་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞོ་དང་ཆང་དང་དུག་གིས་

སྐྱགས་པའི་ལ་ཟས་དང་སྦྱང་ཚི་རྣམས་ཐོས་པས་ན་བར་གྱུར་ཏེ། །ན་བར་མ་གྱུར་ན་ཡང་དེ་ལ་རྗེས་ཐོག་དེ་

ཉིད་དུ་རྒྱ་བསིལ་འཕྲུངས་ན་བྱུག་རྒྱ་འཛོམས་ཤིང་ཕྱིས་མི་ལྡང་བར་ཕན་པ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་ལ་ཟས་ཟན་

དང་བཅས་པ་གཙོ་ཆེར་ཐོས་པའི་བར་དང་ཐ་མ་དང་ཐོག་མར་གོང་དུ་རྣོམ་སྟེ་རྒྱ་འཕྲུང་བར་གྱུར་པ་དེ་ལས་

ངོམ་པ་བཞིན་དུ་དང་པོ་ལྟར་ན་ལུས་ཀྱི་ཉམས་ཚགས་རན་ཞིང་གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྟོམ་པ་དང་། །གསུམ་པ་

ལྟར་ན་དེ་ཅིང་སྟོམ་པོར་འཕྱུར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཡིད་དང་མཐུན་པར་སྦྱད་པར་གྱིས་ཤིག

ལྟ་པ། ཟས་ཚོད་བེད་པའི་ཡོན་ཏན།

ཉེས་པ་ལམ་མིན་མི་འགྲོ་མེད་འབར། །ལུས་ཡང་དང་ག་བདེ་ལ་དབང་པོ་གསལ། །སྟོབས་ཆེ་བཤང་གཅི་
འོག་རྒྱང་བདེ་བར་རྒྱ། །ཟས་ཚོད་ལེགས་པར་ཟིན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ།
རྒྱང་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་ལམ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་མེད་འབྱུང་བ་
གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཆེར་འབར་ཞིང་འཇུ་བའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། །ལུས་ཡང་ཞིང་དང་ག་བདེ་ལ་མིག་
ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་གསལ་བར་ལོངས་སྟོན་པ་དང་། །ཤེད་སྟོབས་ཆེ་
ཞིང་བཤང་བ་དང་གཅི་བ་འོག་རྒྱང་དང་བཅས་པ་གཞོན་མེད་བདེ་བར་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཟས་ཀྱི་ཚོད་ལེགས་པར་ཟིན་པ་དག་ལས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལ་
ཟས་བསྐྱུང་བ་དང་ཟས་ཚོད་རན་པར་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཙུག་པོ་བརྒྱད་པའོ། །